

עלי ההגדה

שיעורים בספר התניא

אגרת הקודש סימן א-ו

תשורה משמחת הנישואין של

יהושע וברכה חנה שיחיו

סלאווין

ר"ח שבט ה'תשפ"ו

פתח דבר

אנו מודים להשי"ת על כל הטוב אשר גמלנו, ובחסדו הגדול זיכנו בנישואי צאצאינו החתן הרה"ת יהושע שיחי' עם ב"ג הכלה המהוללה מ' ברכה חנה תחי', ביום שני, אור לב' שבט תשפ"ו.

על יסוד הנהגת כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ נ"ע בעת החתונה של כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו והרבנית הצדקנית נ"ע הננו בזה לכבד את כל הנוטלים חלק בשמחת לבבנו, מקרוב ומרחוק, בתשורה המוסגרת בזה.

התשורה כולל הגהות והערות כ"ק אדמו"ר על דפי ה"שיעורים בספר התניא" שהי' משמיע א"ז של החתן הרב יוסף הלוי וויינבערג ז"ל מידי מוצאי שבת מעל גלי הראדיא.

זכות רבה ונפלאה זכה הרב וויינבערג במסירת שיעורים אלו (החל בתש"כ - שנת המאתיים להסתלקות הבעש"ט - במשך עשרים שנה) אשר חיבה יתירה נודעת להם מאת כ"ק אדמו"ר שהואיל לעבור על כל השיעורים ולהגיהם בכתי"ק. בנוסף לכך, הי' הרב וויינבערג פונה לכ"ק אדמו"ר בכל דבר הקשה עליו בפ' דברי התניא וקיבל מענות רבות בזה.

לפנינו צילומי ההגהות ומענות על ו' סימנים הראשונים של אגה"ק.

בתור הוספה – מדפיסים – אנו בזה מענה כ"ק אדמו"ר על שאלת הרב וויינבערג באגה"ק סי' ט.

לתועלת המעינים הדפסנו את כל עמודי השיעורים כמו שהם. ובסוף הקונטרס – הערות רבינו יחד עם ציון לאיזה עמוד בה"שיעורים" מופיע ההגהה ולאיזה תיבות בתניא שייכים. ע"כ מי שמתקשה לפענח כתי"ק של רבינו עליו לעיין בסוף הקונטרס במקומו (ע"פ ציוני העמודים), ומי שמחפש הערה מרבינו על איזה תיבות מהתניא עליו לעיין בסוף הקונטרס (ע"פ ציטוטי לשון התניא) ומשם יכול למצוא חפצו.

ויהי רצון, שיבנו בית נאמן בישראל, בנין עדי עד, ועי"ז יחיש וימהר בנין הבית השלישי הנצחי, ומהרה "ישמע בערי יהודה ובחוצות ירושלים קול ששון וקול שמחה קול חתן וקול כלה", כאשר "נזכה זעהן זיך מיטן רבי'ן", בהתגלות כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו, תיכף ומיד ממש!

מוקיריהם ומכבדיהם

משפחת סיראטא

משפחת סלאווין

ר"ח שבט ה'תשפ"ו

ברוקלין, נ. י.

סימן א'

בס"ד . אגה"ק סימן א. א.

ווי עס שטייט אין די הסכמה פון די רבנים בני המה"ר ז"ל נ"ע, וואס דאס
 זיינען דעם אלטען רבינס קינדער - זיינען די אלע סימנים פון אגרת הקדש ווי אויך
 דער קונטרס אחרון וואס קומט נאך דעם אגרת הקדש -- זיינען דאס אלץ געשריבען
 געווארען בכתב יד קדשו און בלשוננו הקדוש פון דעם אלטען רבין, און דער אגרת
 הקדש ווערט אזוי אנגערופען ווייל מערסטע פון די סימנים פון אגרת הקדש זיינען
 דאס געווען בריעף געשיקט פון דעם אלטען רבין (צו חסידים) "להורות לעם ה' הדרך
 ילכו בה והמעשה אשר יעשון", האבען דערפאר די רבנים בני הגאון המחבר דעם אלטען
 רבינס קינדער געפינען פאר פאסיג מצרף צו זיין דעם אגרת הקדש צום ספר התניא,
 וואס אזוי ארום איז דאס דערפערטער חלק תניא. דער ערשטער חלק איז דער לקוטי
 אמרים די ג"ן פרקים, דער צווייטער חלק דער שער היחוד והאמונה, און דער דריטער
 חלק דער אגרת התשובה, און דער פערטער חלק דער אגרת הקדש מיט דעם קונטרס אחרון
 וואס צום סוף.
 און אין דעם ערשטען אגרת וואס מיר פאנגען יעצט אן לערנען רעדט
 זיך דאס וועגען דעם איינפירונג וואס איז דאן געהאט איינגעפירט געווארען ביי
 חסידים (און אגב פירט זיך דאס אזוי ביז דעם היינטיגען טאג) אז מ'צוטיילט ש"ס
 אין יעדער שטאדט אדער מנין פון חסידים (און ווי ער ברענגט אין סוף פון קונטרס
 אחרון-וואס אויך דארט רעדט דער אלטער רבי וועגען דעם ענין - אז אויב אין איין
 מנין איז נישטא גענוג מענשען איז מען מצרף אנדערע פון אן אנדער מנין) דורכצולער-
 נען במשך דעם יאר, און דעם סיום און חלוקה אויף דעם קומענדען יאר מאכט מען
 י"ט כסלו אדער כ"ד טבת.

ווי דער רבי שליט"א האט שוין מערערע מאל דערמאנט (בעת דעם סיום הש"ס)
 אז אזוי ווי ביי א מלכא וואס ווערט אפגעטהאן דורך צוויי מענשען צוזאמען, איז
 אויב זי וואלט נישט אפגעטהאן געווארען דורך איינעם פון זיי, נאר דוקא דורך
 די פעולה פון ביידע צוזאמען-איז די מלכא אפגעטהאן געווארען, הייסט דאס אז
 יעדער פון זיי האט געטהאן די גאנצע מלאכה-אנטקעקען שבת-אזוי איז אויך איך
 דעם ענין, וויבאלד אז דער ש"ס ווערט דורכגעלערענט און פארענדיגט דורך די אלע
 וואס זיינען זיך משתתף אין די חלוקה, איז דאס ווי יעדער איינער וואלט דורכגעלערענט
 און משלים זיין גאנץ ש"ס.
 און דא אין דעם אגרת ערקלערט דער אלטער רבי דאס דער ענין גמט פון

אגה"ק סימן א. ב.

לימוד ההלכות פון תורה שבעל פה גיט אין נפש פון א איד אויך אין זיין עבודה פנימית פון השגה און התבוננות אין גדלות הוי' און אין די התעוררות פון אהבת השם און יראת השם, אז דאס גארטעלט ארום די ~~משמשתמש~~ לענדען פון די נשמה מיט גבורה און שטעלט אוועק שטאנדאפטיגער אויך דעם קאפף און הארץ פון א איד זיין שכל און מדות. (כ"ג. חסידות בענין חסידות)

און יעצט וועלען מיר לערנען אינווייניג אין דעם ערשטען סימן פון אגרת

הקדש, אויף דף ק"ב עמוד א.

(כ"ג. חסידות)
כ"ג. חסידות
כ"ג. חסידות

פוחחין בברכה, מ'פאנגט אן מיט ~~א~~ ברכה, לברך ולהודות לה' כי טוב, צו בענשען און דאנקען דעם אויבערשטען וואס איז גוט. שמוע' טובה שמעה ותחי נפשי, א גוטע שמועה האט געהערט און ~~השם~~ עס האט אויפגעלעבט מיין נפש, (אין האב - זאגט דער אלטער רבי - געהערט א גוטע שמועה וואס זי האט געמאכט אויפגעבען מיין נפש), אין טוב אלא תורה, עס איז נישטא קיין גוט'ס נאר תורה (ווען מ'זאגט טוב מיינט דאס נישט קיין אנדערע גוט'ס ווי נאר תורה, ווי די משנה זאגט אין אבות פרק ו' משנה ג'). (און וועגען וועלכען טוב פון תורה ריידען מיר דא -?) תורת ה' תמימה, דעם אויבערשטענס תורה (תורת הוי') ווי זי איז א גאנצע (וואס אויף תורת ה' ווי זי

איז) תמימה"שטייט דאך אז זי איז "משיבת נפש" זי דערקוויקט און לעבט אויף דעם נפש זו השלמת כל הש"ס כולו, דאס איז דאס פארענדיגען גאנץ ש"ס אינגאנצען (מה מוסיף כולו?) האט הכוונה לא דק שיתא סדרי משנה שב"ב נקרא בשם ש"ס כי אם עם הגמרא? ברוב עיירות ומניינים מאנ"ש, אין מערסטע שטעט און מנינים פון אנשי שלומינו - חסידים. הודאה על העבר ובקשה על העתיד, א דאנק פאר די פארגאנגנהייט און ביטע אויף די צוקונפט, (א דאנק פאר דעם וואס מ'האט דאס געטהאן אין די פארגאנגנהייט, און א בקשה דאס צו טהאן אין די צוקונפט). כה יתן וכה יוסיף ה', אזוי זאל דעם אויבערשטער געבען און ~~שפוט~~ אזוי זאל ער מוסיף זיין, לאמץ לבם בגבורים, צו באפעסטיגען זייער הארץ צווישען די שטארקע, מדי שנה בשנה, יאר יערליך, בגבורה של תורה, מיט די שטארקייט פון תורה, (אזוי זאל דער אויבערשטער געבען און צוגעבען צו דעם וואס ער גיט) וואס דעם אויבערשטענס א הוספה איז דאך נאך מער ווי דער עיקר אליין) צו שטארקען און באפעסטיגען זייער הארץ צווישען שטארקע (אז אפילו צווישען שטארקע זאל דאס הייסען שטארק) מיט די

שטארקייט וואס תורה גיט. X

(*) אגה"ק סימן א' חסידות בענין חסידות

חסידי, אגה"ק סימן א' חסידות בענין חסידות (אגה"ק סימן א')

אגה"ק סימן א. ג.

ולהודיע לבני אדם גבורתה של תורה שבע"פ וכחה עוז , און צו לאוען וויסען
 צו מענשען די גבורה פון תורה שבעל פה און איר כח וואס איז שטארק , (וואס דער ענין
 הגבורה פון תורה איז זיך דאס מתייחס צו תורה שבעל פה דוקא , וואס אזוי איז דאס
 אין דעם שורש התורה אין די ספירות העליונות אז תורה שבכתב איז אין חכמה וואס
 ספירת החכמה איז דאך פון קו הימין חסד , און תורה שבעל פה איז אין בינה , וואס
 ספירת הבינה איז אין קו השמאל -גבורה , אני בינה לי גבורה איז בכדי מודיע
 צו זיין דעם ענין הגבורה וואס תורה שבעל פה גיט די נשמה פון א איד) פי' שלמה
 המלך ע"ה , האט שלמה המלך עליו השלום ערקלערט , חגרה בעוז מתני' בן , זי האט
 אנגעגארטעלט מיט שטארקייט אירע לענדען , (אז די אשת חיל וואס דאס גייט אויף
 כנסת ישראל און נשמות ישראל , זי גארטעלט אן מיט שטארקייט פון תורה (וואס עוז מן
 מיינט דאך תורה "אין עוז אלא תורה") אירע לענדען , אז די תורה שטארקט די
 לענדען פון א נשמה ווי די ארומגארטלונג פון א גבור שטארקט פון א גבור שטארקט
 גארטעלט ארום זיינע לענדען שטארקען איהם . (וואס איז דאס דער ענין פון לענדען
 ביי א נשמה וואס תורה שטארקט פון א גבור שטארקט זיי ארום און שטארקט זיי ?--)
 מתבנים הם דבר המעמיד כל הגוף עם הראש הנצב ועומד עליהם , די לענדען זיינען א
 זאך וואס שטעלט אוועק דעם גאנצען גוף מיט דעם קאפף וואס האלט זיך און שטייט
 אויף זיי . והם המוליכים ומביאים אותו למחוז חפצו , און זיי שטעלן זיינען דאס
 די וואס פירען איהם -דעם גוף-מיט דעם קאפף- און ברענגען איהם צו דעם ארט וואו
 ער גערט דארט צו זיין . (לכאורה הלא ההילוך מתייחס תמיד להרגלים ולא להמתניים
 שהם רק עד הארכובה ?) . וכמו שהוא בגשמיות הגוף כך הוא בבחי' רוחניות הנפש
 האלקית , און אזוי ווי דאס אין גשמיות פון דעם גוף -אז די לענדען שטעלן אוועק
 און אויף זיי האלט זיך דער גאנצער קערפער מיט דעם קאפף און זיי ברענגען איהם
 דארט וואו ער וויל זיין - אזוי איז דאס אויך אין רוחניות פון דעם נפש האלקית ,
 (אז די לענדען פון די נשמה אויף זיי האלט זיך דער גאנצער גוף הנשמה מיט דעם ראש
 פון די נשמה און דאס פירט די נשמה צו דעם תכלית וואס זי באגערט . און וואס
 זיינען דאס די מתניים די לענדען פון דער נשמה ?) האמונה האמיתית בה' אחד א"ס
 ב"ה , די אמת'ע אמונה אין הוי' אחד וואס איז "אין סוף" אומענדליך , דאיהו ממלא
 כל עלמין וסובב כל עלמין , וואס ער פילט אן אלע עולמות (מיט א אינערליכען חיות

ה' אחד וואס איז "אין סוף" אומענדליך , דאיהו ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין , וואס ער פילט אן אלע עולמות (מיט א אינערליכען חיות

8

אגה"ק סימן א. ז.
אך מי הוא הנותן כח ועוז לבחי' מתניים להעמיד ולקיים הראש והזרועות, אבער
ווער גיט דאס דעם כח און שטארקייט צו די בחינה פון מתניים [צו די אמונה וואס
ווערט אנגערופען מתניים] צו אוועק שטעלן און מאכען האלטען דעם ראש און זרועות
פון נפש [דעם שכל וואס איז זיך מתבונן אין גדולת השם וואס דאס איז דער
ראש פון נפש, און די אהבת השם און יראת השם וואס דאס זיינען די זרועות פון נפש,
איז ווער גיט דאס דעם כח די אמונה זיי אויפצוהאלטען, (הנפיל אמונה אליך דאך
דאך האבען חינוך און מזון, ווי עס שטייט ורעה אמונה, אז מ'דארף מפרנס זיין
שפייען די אמונה, איז וועלכעס איז דאס דער לחם וואס שפירט און שטארקט די
אמונה?) הוא עסק ולימוד הלכות בתורה שבעל פה, דאס איז דער עסק זיין און
דער לערנען די הלכות פון תורה שבעל פה, (וואס תורה איז דער לחם און מזון פאר
די אמונה פון די נשמה, ווי עס שטייט לכו לחמן בלחמי וואס דאס גייט אויף תורה,
און באזונדערס איז דאס דער לימוד פון תורה שבעל פה, (שהיא, וואס זי -תורה שבעל
פה -בחי' גילוי רצון העליון, די בחינה פון אנטפלעקונג פון דעם רצון העליון,
(וואו איז דער רצון העליון אין אן אופן פון "גילוי" וואס ער איז אנטפלעקט קלאר ווי
אזוי דער רצון איז מיט אלע זיינע פרטים? איז דאס דוקא אין תורה שבעל פה, ווייל
פון תורה שבכתב ווייסט מען דאך נישט קלאר וואס דער רצון העליון איז אין די און די
מצוה, ווי צ.ב.ש די מצוה פון תפלין, פון תורה שבכתב וואו עס שטייט בלויז וקשרתם
לאות על ידיך והיו לטוטפות בין עיניך, ווייסט מען נאך כלל נישט וואס אנצוקניפען
און ווי אזוי, און וואס מינעס טוטפות? און וואו איז דאס בין עיניך?, נאר אין תורה
שבעל פה קומט ארויס קלאר וואס דעם אויבערשטענס רצון -דער רצון העליון- איז אין די
מצוה פון תפלין מיט אלע פרטים, און אזוי אין אנדערע מצוות, איז דאך תורה שבעל
פה דער גילוי די אנטפלעקונג פון דעם רצון העליון (ווי ער איז דאס מבאר בפרטיות
ווייטער אין אגה"ק סימן כ"ט) [און כאטש תורה בכלל זאגט מען דאך אז אורייתא מחכמה
נפקת, אז תורה איז די בחינה פון חכמה שלמעלה, איז ווי זאגט מען דא אז דאס איז
רצון העליון וואס איז העכער פון חכמה? -זאגט ער] דאורייתא מחכמה היא דנפקת, ווייל
תורה קומט נאר ארויס פון חכמה (איר ארויסקומען און התגלות איז פון די בחינה פון
חכמה שלמעלה) אבל מקורה ושרשה הוא למעלה מעלה מבחי' חכמה, אבער איר מקור און
שרש איז פיעל העכער פון די בחינה פון חכמה, והוא הנקרא בשם רצון העליון ב"ה

אגה"ק סימן א. ח.
 און דאס ווערט אנגערופען מיט דעם נאמען רצון העליון ברוך הוא, [וואס רצון איז
 העכער פון חכמה און איז מקיף נעמט ארום און גיט א כח אין חכמה] וכמ"ש און ווי
 עס שטייט (אויף די פעולה וואס תורה פועלט אין די נשמה) כצנה רצון תעטרנו, ווי
 א פאנצער טוט ~~אין~~ רצון ארום נעמען, (אז די פעולה פון תורה אויף די נשמה וואס לערנט
 תורה איז אן ארומנעמונג און באשיצונג) כעטרה שהיא על המוחין שבראש, ווי א קרוין
 וואס איז אויף די מוחין פסם וואס אין קאפף, (דערפאר קען דאס צוגעבען שטארקייט
 צו מתנייים וואס האלטען אויף די מוחין שבראש ~~עם~~ שכל וואס איז זיך מתבונן, און
 אויך די זרועות די אהבה און יראה וואס דער שכל איז מוליד אדער מגלה, וואס דאס
 אלץ ווערט געשטארקט דורך דעם לערנען הלכות פון תורה שבעל פה, ווייל אין זיי גיט ⁷⁶
 ארויס בגילוי דער רצון העליון די בחינה פון כתר וואס איז העכער פון די בחינה פון
 חכמה), וכנודע ממ"ש ע"פ אשת חיל עטרת בעלה, און ווי בעוואוסט פון דעם וואס
 ערקלערט אויף דעם פסוק אשת חיל עטרת בעלה (ווי ער ער ערקלערט דאס ווייטער אין
 אגה"ק סימן כ"ט, אז אשת חיל גייט דאס אויף תורם שבעל פה מלכות פה תורה שבעל
 פה קרינגן לה, און די פיעלע חיילות און הלכות פון תורה שבעל פה וואס זיינען ^(כ"א' י"ח דקלס)
 א צאל ווי עס שטייט ועלמות אין מספר וואס דאס גייט דאך אויף די הלכות זיי זיינען
 אן עטרה און קרוין צו בעלה וואס דאס איז די בחינה פון חכמה און מוחין). וכל
 השוה ~~מלכות~~ הלכות בכל יום כו' און דער וואס לערנט הלכות יעדער טאג איז ער
 מובטח אז ער איז א בן עולם הבא, (ווייל ~~דאס~~ ^{א"ל} מיט דעם כח אויפצונעמען די ג-טליכע ⁷⁷
 התגלות פון עולם הבא? איז דאס דוקא די הלכות פון תורה שבעל פה וואס פון זיי ווערט
 א לבוש צו די נשמה זי זאל קענען אויפנעמען די ג-ט' ליכע התגלות, ווי ער ערקלערט
 דאס ~~מלכות~~ בפרטיות ~~אין~~ ווייטער אין סימן כ"ט)
 וזהו חגרה בעוז מתני', און דאס איז וואס דער פסוק זאגט חגרה בעוז מתני'
 אין עוז מלא תורה, עוז מיינט נישט עפעס אנדערש ווי תורה (תורה ווערט אנגערופען
 עוז שטארקייט) שהיא נותנת כח ועוז לבחי' מתנייים החגורים ומלובשים בה, וואס זי
 גיט כח און שטארקייט צו די לענדען (פון די נשמה) וואס זיינען מלובש אין איר,
 לחזק ולאמץ זרועותי' צו שטארקען און פעסטיגען אירע זרועות, הן דו"ר שכליים או
 טבעיים, וואס דאס זיינען אהבה און יראה געשאפענע פון שכל אדער די נאטירליכע יראה
 און אהבה וואס זיינען דא בטבע אין די נשמה און דער שכל איז זיי בלויז מגלה, כל חד
 לפום שיעורא דילי', יעדער איינער לויט זיין שיעור ~~אין~~ ^{נשמה} נשמה, צי ער איז

(76) זיינען די חכמות
 (77) זיינען די חכמות
 (78) זיינען די חכמות
 (79) זיינען די חכמות
 (80) זיינען די חכמות
 (81) זיינען די חכמות
 (82) זיינען די חכמות
 (83) זיינען די חכמות
 (84) זיינען די חכמות
 (85) זיינען די חכמות
 (86) זיינען די חכמות
 (87) זיינען די חכמות
 (88) זיינען די חכמות
 (89) זיינען די חכמות
 (90) זיינען די חכמות
 (91) זיינען די חכמות
 (92) זיינען די חכמות
 (93) זיינען די חכמות
 (94) זיינען די חכמות
 (95) זיינען די חכמות
 (96) זיינען די חכמות
 (97) זיינען די חכמות
 (98) זיינען די חכמות
 (99) זיינען די חכמות
 (100) זיינען די חכמות

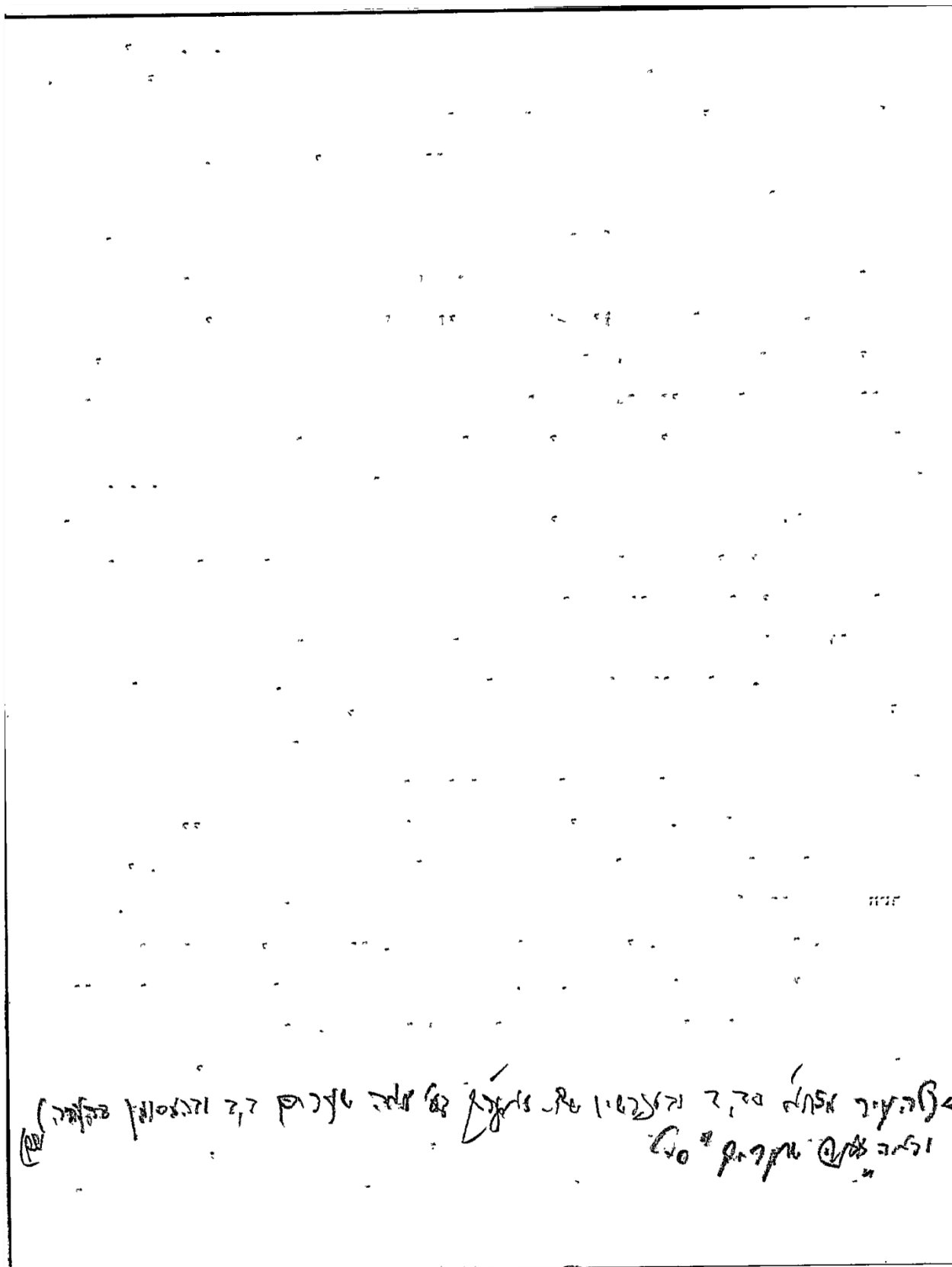
אגה"ק סימן א. ט.

שייך צו יראה און אהבה שכליים אדעקער ער איז בלויז שייך צו יראה און אהבה טבעיים, איז דאס אלץ ווערט געשטארקט דורך דעם לימוד פון הלכות פון תורה שבעל פה, דערפאר זאגט דער פסוק חגרה בעוז מתני', וואס אזוי ווי א גבור דורך דעם וואס ער איז חוגר ער גארטעלט ארום זיינע מתניים-זיינע לענדען-ווערט ער דורך דעם געשטארקט, אזוי ווערט די נשמה געשטארקט דורך די ארומגארטלונג און אור מקיף וואס ווערט נמשך צווייף איר פון דעם רצון העליון וואס איז בגילוי אין די הלכות פון תורה שבעל פה.

(ועל העמדת וקיום בחינת הראש שבפפ, און אויף דעם אוועק שטעלן און האלטונג פון דעם ראש וואס אין נפש, הוא השכל המתבונן, וואס דאס איז דער שכל וואס איז זיך מתבונן אין גדולת השם א.א.וו. ווי פריהער דערמאנט, אמר, אויף דעם זאגט דער פסוק, טעמה כי טוב סחרה גו' ומבואר במ"א און דאס איז ערקלערט אין אן אנדער ארט, ווייל דא איז דער אלטער רבי דער עיקר אויסען צו ערקלערען דעם ענין פון עבודת התפלה אהבת השם און יראת השם ווי ער וועט ווייטער זאגען אז ווען איז די צייט צו שטארקען און באפעסטיגען די מתניים די אהבת השם און יראת השם איז דאס אין זמן התפלה, דערפאר דערמאנט ער דפס דא בלויז דאס דעם ענין פון ראש דער שכל וואס איז זיך מתבונן וואס אויך ער ווערט געשטארקט דורך דעם לימוד פון די הלכות פון תורה שבעל פה.)

אך עת וזמן החיזוק ואימוץ הזרועות והראש, נאר די צייט פון די שטארקונג און באפעסטיקונג פון די זרועות און דעם ראש, (פון די אהבה ויראה און דעם שכל וואס איז זיך מתבונן,) היא שעת תפלת השחרפה, איז דאס די צייט פון תפלת אין דערפרי, שהיא שעת רחמים ועת רצון העליון למעלה, וואס דאס איז א צייט פון רחמים און א צייט פון פפפפפפפפ רצון העליון למעלה (וואס איז דאמולסט מאיר און ווערט נתגלה, און אזוי ווי דער רצון העליון שטארקט דאך די זרועות די אהבת השם און יראת השם, און דעם ראש דער שכל המתבונן, איז דאן ווען עס איז מאיר דער רצון העליון איז דאס די צייט פון די שטארקונג פון די זרועות און ראש, אז אין דאוונען איז א איד זיך מתבונן אין גדולת השם און פפפ שאפט ביי זיך אדער איז מבלה ביי זיך יראת השם און אהבת השם.

ולזאת אותה אבקש ממבקשי ה', איז דערפאר דאס וועל איך בעטן - זאגט דער אלטער רבי' פון די וואס בעטען און ווילען זיין נאהענט צו דעם אויבערשטען, יבינו וישכילו יחדיו, זיי זאלען פארשטיין און זיך קליבען צוזאמען, ולהיות לזכרון בין עיניהם כל מה שכתבתי אליהם אשפוק, און עס זאל זיין פאר א זכרון וואס שטייט אלע מאל פאר די אויגען וואס אין האב זיי געשריבען פאראיאר בכלל

אגה"ק סימן א. י"א.
וואס דאווענט פאר דעם עמוד (או עפ"י ריצוי הרוב , אדער לויט די באשטעטיקונג
און באוויילקונג פון דעם רוב (פון די מתפללים-ווער עס זאל זיין דער בעל תפלה) .
והוא יאסוף אליו ~~במסמסמסמס~~ בסביב לו כל הטמוכים על שולחן אביהם או מלמדים שיוכלו
להאריך כמוהו , און ער -דער בעל תפלה- זאל ארומזאמלען ארום זיך אלע וואס זיינען
אויף קעסט ביי זייערע עלטערען אדער מלמדים-וואס זאלען קענען מאריך זיין אין דאוונען
ווי ער (זיי זאלען שטיין ארום איהם בכדי ס'זאל איהם נישט מבלבל זיין דאס איילען
זיך וואס איינער וועט זיך איילען -שטייענדיג ארום איהם) בבל ישונה , נישט אנדערש
נאר אזוי זאל עס געטהאן ווערען , נא ונא איך בעט און איך בעט :
אך בשבתות וימים טובים שגם כל בעלי עסקים יש להם פנאי , ~~נאר~~ ^{אדער} אין די שבתים
און ימים טובים וואס אויך די געשעפט'סלייט האבען צייט , ושעת הכושר , און עס איז
פאר זיי א פאסיגע געלעגנהייט , להאריך בתפלתם בכוונת לבם ונפשם לה' , מאריך צו זיין
אין זייער דאוונען מיט די כוונה פון זייער הארץ און נפש -צום אויבערשטען . ואדרבה
עליהם מוטל ביתר שאת ויתר עז , און פארקערט אויף זיי ליגט דאס נאך מיט מער
געהויבענקייט און מיט מער שטארקייט (מאריך צו זיין אין כוונת התפלה שבת) , כמו
שכתוב בשולחן ערוך אורח חיים , ווי עס שטייט אין שולחן ערוך אורח חיים (אז בעלי
עסקים וואס זיינען א גאנצע וואך פארנומען דארפען שבת אפגעבען מער צייט פאר תורה
און תפלה) וכמו שכתוב בתורת משה ששת ימים תעבוד גו' ויום השביעי שבת לה' אלקיך
דייקא , און ווי עס שטייט אין תורת משה זעקס טאג זאלסטו ארבייטען און אין דעם
זיבעטען טאג זאל זיין א שבת צו הוי' אלקיך , און דאס איז בדיוק (אז דער גאנצער שבת
דארף זיין לה' אלקיך פאר ענינים פון ה' אלקיך , נישט ווי ביי יום טוב וואס עס שטייט
אויך לכם , אז עס דארף אויך זיין לכם , אבער שבת דארף זיין) כולו לה' ,
אינגאנצען צו דעם אויבערשטען (אינגאנצען אפגעגעבען פאר ענינים פון ה' אלקיך , און
וויבאלד אז דאס איז ווייל דאס קומט נאך דעם ששת ימים תעבוד , נאך דעם וואס די זעקס
טעג ארבייט מען אין ענינים גשמיים , איז דאך ביי געשעפט'סלייט א.ד.ג. וואס
א גאנצע וואך זיינען זיי באשעפטיגט מיט דעם "תעבוד" מיט עבודה אין ענינים גשמיים
דארף ביי זיי אודאי זיין אז דער גאנצער שבת זאל זיין לה' . ולזאת גם הם ירדו
לפני התיבה בשבת ויום טוב , איז דערפאר אויך זיי -די געשעפט'סלייט - זאלען צוגיין
דאוונען פאר דעם עמוד שבת און יום טוב , על פי הגורל או בריצוי הרוב , לויט דעם
גורל , (ווער עס זאל זיין דער בעל תפלה ,) אדער לויט די באוויילקונג פון די מערהייט

אגה"ק סימן א. י"ב.

כמ"ש אשתקד. ווי געשריבען פאריגען יאר.

וכגון דא צריך לאודועי, און אזא שטייגער זאך, דארף מען מודיע זיין, שבדעתי א"ה לשלוח לכל המנינים מרגלים בסתר, אז איך האב בשעה איה"ש צו שיקען אין אלע מנינים שפפפפפפפפ אויסשפירער שפפפפפפפפ אין פארבארגעניש, לידע ולהודיע כל מי שאפשר לו וכל מי שיש לו פנאי להאריך ולעיין בתפלה, צו וויסען און מודיע צו זיין יעדער איינעם וואס קען זיין איהם מעגליך און יעדער איינער וואס האט צייט מאריך צו זיין און מעיין צו זיין אין דאוונען (צו דאוונען באריכות ובכוונה) ומתעצל, און פפפ פוילט זיך, יהי' נידון בריחוק מקום להיות נדחה בשתי ידיים בבואו לך לשמוע דא"ח, וועט ער ווערען געמשפ"ט מיט דערווייטערונג צו ווערען אפגעשטויסען אפ"ק מיט ביידע הענט ווען ער וועט קומען אהער (צום אלטען רבין) צו הערען חסידות, וכלל לאו אתה שומע הן, און פון דעם"ניט" איז פארשטענדליך דער פפפ"א" (אז דער וואס וועט מאריך זיין אין די עבודת התפלה וועט ער ווערן נתקרב א.א.וו.ו.) ולשומעים יונעם ותבוא עליהם ברכת טוב, און צו די וואס וועלען זיך צוהערען וועט זיין גוט, און עס וועט קומען אויף זיי די ברכה פון טוב, ואין טוב אלא תורה וכו' און ניט"קייין גוט"ס נאר תורה.

דאס וואס ער זאגט לאמץ לבם בגבורים צו שטארקען זייער הארץ צווישען די שטארקע,
זאגט דער רבי שליט"א אז מ'קען זאגען אז די כוונה איז, אז אזוי ווי אין דעם פאל
ווען מ'צוטיילט ש"ס איז דאך דאס תלמוד תורה דרבים, וואס דורך דעם, איז דער לערנע
פון יעדער איינעם באזונדער (זייענדיג א חלק פון א רבים) און די תוצאות פון דעם
לערנען (אין דעם ענין פון שטארקען דאס הארץ די אהבת השם און יראת השם - ווי ער
וועט באלד מבאר זיין) איז דאס מערער ווי אין דעם לימוד פון א יחיד אלס יחיד,
דערפאר איז דס לאמץ לבם בגבורים, אם צווישען דעם רבים וואס לערנען און דער לימוד
פועלט אין זיי א אימוץ הלב.

(ד) אדער באמערקט דאס ריזיק שלוש אנ'ן זענען נפסות וואס תורה משכת איז אין ז"א

וואס רובו חסדים און תורה שבעל פה אין מלכות וואס ~~פנינה~~ איז מהגבורות אה/חנה

אין יעקער שיחה קדושה האט דער רבי געזאגט אין נאמען פון זיין פאטער

די אמונה פשוטה -זאגט דער אלטער רבי- וואס מיר תלמידים פון דעם מגיד האבען געהאט אין אונזער רבין דער מגיד, מיט דער מזרח נפש"דיגע איבערזעגענקייט צו איהם -האט מיר געגעבען תוקף עוז אויסצופאלגען אלע ציווים פון דעם רבין דער מגיד

ווי א פתיחה צו דעם ערשטען סימן פון אגרת הקדש וועט כדאי זיין איבערצוגעבען
אן אויסצוג פון א שיחה קדושה וואס דער רבי דער פריהערדיגער רבי נשמתו ערן האט
גערעדט ב' ניסן תש"ח .

אין יעצער שיחה קדושה האט דער רבי געזאגט אין נאמען פון זיין פאטער
דער רבי רש"ב נשמתו ערן וואס ער האט געהערט פון זיין פאטער דער רבי מהר"ש אין נאמען
פון דעם רבין דעם צמח צדק , אז יעדער אגרת פון דעם אלטער רבין האט א געוויסע היסטאריע
בא וואס פאר א מצב כללי ופרטי , בא וואס פאר אן אלגעמיינעם און ספעציעלן מצב-דער
אלטער רבי האט געשריבען דעם אגרת .

און דער אגרת הקדש פותחין בברכה (וואס דאס איז דער ערשטער סימן אין אגרת הקדש)
האט דעם אלטער רבי געשריבען אין דריי מאל , אין בעזונדערע יארען .

דעם ערשטען מאל, נוען דער אלטער רבי האט בעשלאסען גיין אין מעזריטש-צום
מגיד ^(מנחם) - האט ער געגעבען זיינע מחונכים א התעוררות צעטיל "פותחין בברכה (וואס דאס
איז דער אנפאנג פון דעם אגרת ,) ביז ווען בחי' הזרועות והגוף שבנפש " דעם צווייטען
מאל -ווען דער אלטער רבי איז געקומען פון מעזריטש און זיין רבי דער מעזריטשער מגיד
האט איהם לויט דעם אנזאג פון בעל שם טוב אין מיט די גוטתהייטונג און ברכה פון בעל
שם טוב'ס רבי דער בעל ח"י (וואס דאס איז ווי בעוואוסט אחי' השילוני) וואס לויט
זייער אנזאג און ברכה האט דער מגיד מגלה געווען צו דעם אלטער רבין ווער ער איז (ווער
דער אלטער רבי איז) דעם ציעל פון דעם אראפקומען פון זיין הייליקע נשמה , און די
גרויסע אחריות און סכנות נפשות רוחניות וואס איז פארבונדען מיט דעם , (האט דאן)
דער אלטער רבי געשריבען דעם צווייטען טייל פון דעם אגרת פון "אך מי הוא הנותן "
ביז "עד מיצוי הנפש" .

דער אלטער רבי האט דערציילט צו זיין זון דער מיטעלער רבי און צו זיין
אייניקעל דער צמח צדק פון זיינע פנימיות'דיקע איבערלעבונגען די ערשטע פאר יאר
פון זינט זיין הייליקער רבי דער מגיד האט איהם מודיע געווען און איבערגעגעבען די
שליחות פון זיין רבין דער בעל שם טוב .

די אמונה פשוטה -זאגט דער אלטער רבי- וואס מיר תלמידים פון דעם מגיד האבען
געהאט אין אונזער רבין דער מגיד , מיט דער מוסרת נפש'דיגע איבערגעגעבענקייט צו
איהם -האט מיר געגעבען חוקי עוז אויסצופאלגען אלע ציונים פון דעם רבין דער מגיד

בע"ה אין אונזער שיעור האלטען מיר אין ערשטען סימן פון אגרת הקדש אויף דף ק"ב עמוד א' אין דער לעצטער שורה פון דעם עמוד.

אין דעם וואס מיר האבען פריהער געלערנט האט דער אלטער רבי ערקלערט אז די אמונה האמיתית אין ה' אחד וואס איז אין סוף, ווי ער איז ממלא כל עלמין און סובב כל עלמין און עס איז נישטא קיין ארט און מדריגה וואס זאל זיין פנוי מיני' ליידן פון איהם, ער זאל זיך דארט נישט געפינען, סיי ספעטם איין מעלה און משה און ד' רוחות ספס וואס דאס איז עולם-מקום, און סיי אין שנה און נפש אין זמן און חיות, איז דאס אלץ אין די בחינה פון אין סוף, די אמונה ווערט אנגערופען מתניים-לענדען פון די נשמה וואס ספס אויף איר שטייט און האלט זיך דער ראש פון דעם נפש.

און ער האט ערקלערט אז וואס איז די בחינה פון ראש פון נשמה-- דאס איז דער שכל וואס איז זיך מתבונן און פארטיפט זיין דעת אין די גרויסקייט פון דעם אויבערשטען אין די בחינה פון עולם שנה און נפש, און וואס איז זיך מתבונן אין דעם גרויסען חסד און וואונדער וואס דער אויבערשטער האט מיט אונז געטהאן אז מיר זאלען זיין עס קרובו, מיר זאלען זיין נאהענט צו איהם און קענען ווערען באהאפטען אין איהם יתברך ממש, וואס דורך תשובה און מעשים טובים ווערט א איד באהאפטען מיט דעם אויבערשטען ממש העכער אפילו ווי דער גילוי וואס איז מאיר אין גן עדן, ווייל אין גן עדן איז בלויז מאיר א הארה און זיין פון די בחינה פון שכינה, אבער תשובה ומעשים טובים זיינען מקרב א איד לאביהם שבשמים ממש, (-איז בשעת ער איז זיך אין דעם מתבונן וועט ער אויספירען אין דעם וואס מיר וועלען איצט אנפאנגען קערנען ווי כמים הפנים ווירקט דאס ביי א איד אן אהבה), און ווי עס שטייט הודו על ארץ ומים אז דער חיות פון ארץ און שמים איז בלויז הודו א הוד און זיין -א הארה, אבער וירם קרן לעמו, אז צו עמו צו אידענאז קרן א המשכה עצמית פון עצמות אין סוף ברוך הוא, איז בשעת ער וועט זיך אין דעם מתבונן זיין, וועט ער אויספירען אין דעם וואס מיר וועלען איצט לערנען אז דאס ווירקט כמים הפנים אן אהבה און יראה צו דעם אויבערשטען.

און יעצט וועלען מיר לערנען אינווייניג אין ערשטען סימן פון אגרת הקדש, דף ק"ב עמוד א'. אין די לעצטע שורה פון דעם עמוד.

23

א')
איך לבאר בפשטות "מתניים" (לשון רבים) והאמונה הלא היא אחת? כפי המבואר באוה"ת
בהרשימה עה"פ והי' צדק איזור מתניו, ישנם ב' ענינים באמונה, האמונה ששייך גם
לימות המשיח, מל' ובינה, אבל איך לבאר זה בפשטות? ב' פנים שכאן מדבר על האמונה
האמיתית וכו' שכנראה הכוונה על האמונה אחר הגילוי וכו' (ולא אמונה כמו מצה דקודם
חצות) ומשמע שבזה גופא ישנם ב' ענינים שהם הבחי' דמתניים לשון רבים.

(ב) לכאור' אין מבאר כלל בנמשל הענין דמוליכים ומביאים אותו למחוז חפצו, ו"כ למה מביא זה בהמשל דמתנייים בגשמיות. ?

(ג) אין אומר מהו הגוף שבנפש רק כוללם יחד " והן בתי' הזרועות והגוף שנפשו " ואם הכוונה להקיום בפועל הבא מהדור"ר הלא עכ"פ הי' צריך לרמוז זה וכו' גם כשמדבר על אהבה , (אחר וליבוש מגדולתו כותב וכו' שגם בזה יותר משמע שהכוונה מגדולתו שאין לה סוף ותכלית , ולא שהכוונה של ה' וכו' על שמירת הל"ת הבאה כתוצאה מהבושה וכו' .

(1) אג' חסד ושלום - רב
 (2) ימים זמן קצת עבר מהנה "אולי" כי דלף רבדים

13. חתום על ידי
 14. חתום על ידי
 15. חתום על ידי
 16. חתום על ידי
 17. חתום על ידי
 18. חתום על ידי
 19. חתום על ידי
 20. חתום על ידי
 21. חתום על ידי
 22. חתום על ידי
 23. חתום על ידי
 24. חתום על ידי
 25. חתום על ידי
 26. חתום על ידי
 27. חתום על ידי
 28. חתום על ידי
 29. חתום על ידי
 30. חתום על ידי
 31. חתום על ידי
 32. חתום על ידי
 33. חתום על ידי
 34. חתום על ידי
 35. חתום על ידי
 36. חתום על ידי
 37. חתום על ידי
 38. חתום על ידי
 39. חתום על ידי
 40. חתום על ידי
 41. חתום על ידי
 42. חתום על ידי
 43. חתום על ידי
 44. חתום על ידי
 45. חתום על ידי
 46. חתום על ידי
 47. חתום על ידי
 48. חתום על ידי
 49. חתום על ידי
 50. חתום על ידי
 51. חתום על ידי
 52. חתום על ידי
 53. חתום על ידי
 54. חתום על ידי
 55. חתום על ידי
 56. חתום על ידי
 57. חתום על ידי
 58. חתום על ידי
 59. חתום על ידי
 60. חתום על ידי
 61. חתום על ידי
 62. חתום על ידי
 63. חתום על ידי
 64. חתום על ידי
 65. חתום על ידי
 66. חתום על ידי
 67. חתום על ידי
 68. חתום על ידי
 69. חתום על ידי
 70. חתום על ידי
 71. חתום על ידי
 72. חתום על ידי
 73. חתום על ידי
 74. חתום על ידי
 75. חתום על ידי
 76. חתום על ידי
 77. חתום על ידי
 78. חתום על ידי
 79. חתום על ידי
 80. חתום על ידי
 81. חתום על ידי
 82. חתום על ידי
 83. חתום על ידי
 84. חתום על ידי
 85. חתום על ידי
 86. חתום על ידי
 87. חתום על ידי
 88. חתום על ידי
 89. חתום על ידי
 90. חתום על ידי
 91. חתום על ידי
 92. חתום על ידי
 93. חתום על ידי
 94. חתום על ידי
 95. חתום על ידי
 96. חתום על ידי
 97. חתום על ידי
 98. חתום על ידי
 99. חתום על ידי
 100. חתום על ידי

[illegible]

ב הוספה

אין חגיגה דף ה' עמוד ב' אז מ'האט ביי איהם געפרעגט וואס וועט זיין מיט אפענטפערען
אפיקורסים נאך דעם ווי ער וועט נישט זיין מער? האט ער געענטפערט אז בשעת עס איז
איז אבדה עצה מבנים נסרחה חכמתם' אז בשעת עס פעלען גדולי חכמי ישראל צו ענטפערען
זיי פארלירען זיי זייער חכמה צו פרעגען. איז דאך מפורש אש ער איז געווען פון
גדולי חכמי ישראל, ר' שמעון בן גמליאל איז אלע מאל געווען אין סנהדרין = איז פון
איהם די הוראה אויף דעם סוג סנהדרין, פון הלל הזקן, אויף דעם סוג פון זקנים, ^ש
סוג פון בן יהוצדק וואס איז דערמאנט אין ירושלמי דעם סוג פון ראשי ישיבות, ^ש
און דער רבי שליט"א האט געברענגט כמה ראיות פון מערערע ערטער אין ש"ס ווי יעדער
איינער פון די פיר ~~אין ש"ס~~ פון איהם אפצולערנען אויף איינעם פון די 4 סוגים. ^{PS 6052}
און פון דעם וואס אין ירושלמי פארענדיגט ער דעם ענין פון שמחת בית השואבה מיט די
הגבלה
די שמחה פון דוד'ן אן א געשעסענעם פאר דעם ארון, לערנט דער רמב"ם נישט ווי די
מפרשים וואס טייטשען אז פון דעם לערנט מען אפ אויף שמחת בית השואבה, ווייל דוד איז ^{די}
דאך גאר נישט געווען אין בית המקדש, און נישט בית שמחה בית השואבה, נאר דער רמב"ם
לערנט דערפון אפ אז דאס איז א הלכה אויף אלע ענינים פון מצוות און עבודת השם ^ש
~~עס דארף זיין מיט אן אומבאגרעניצטע שמחה~~, און דער רמב"ם שטעלט דאס אריין אין ^ש
סוף הלכות לולב נאך די שמחה פון שמחת בית השואבה, ווייל ווי ער זאגט אז דאס איז
אן עבודה גדולה, די שמחה וואס א איד זאל אלע מאל זיין בשמחה של מצוה ^ש יעדער
ענין פון תורה ומצוות זאל דאס זיין מיט גרויס שמחה דאס האט נאך אין זיך א מעלה ^ש
אפילו לגבי שמחת בית השואבה, דאס איז אן עבודה גדולה אלע מאל צו קענען האלטען ^ש
ביי שמחה של מצוה. ^ש

צו די נקודה פון דעם היינטיגען שיעור , די מעלה פון תורה שבעל פה הלכות פון תורה
וואס אין זיי דער רצון העליון בגילוי , און אזוי ווי אין לימוד הש"ס איז דאך אויך
דא כמה בלעטער און ענינים פון אגדתא , אגדה שבתורה וואס אין פלוג איז דארט קיין
איינע פון די שיחות קדש פון ענין פון הלכה ניטא , וועט כדאי זיין צוצוגעבען אז אין דעם פארבריינגען שמחת תורה
האט דער רבי שליט"א ארום גערעדט אז אויסער וואס אין אגדה שבתורה איז רום סודות התורה
זיינען אין זיי פארבאהאלטען , אויסער דעם איז באמת דא כמה וכמה ענינים פון הלכה
וואס מ'קען און מ'דארף אפערנען פון יעדער ענין אין אגדה שבתורה . און דער רבי
שליט"א האט אנגעוויזען אז אזוי האבען ראשונים געלערנט אגדה שבתורה . און דערמיט
האט דער רבי ערקלערט וואס דער רמב"ם אין הלכות לולב ריידענדיג וועגען דעם ווער
עס דארף משמח זיין אין שמחת בית השואבה , רעכענט ער אויס זעקס סוגים , גדולי
חכמי ישראל , סנהדרין , ראשי ישיבות חסידים , זקנים , אנשי מעשה . און אלע אנדערע
קומען נאר לראות ולשמוע צו זען און הערען . וואס אין פלוג די משנה און גמרא סיי אין
בבלי און סיי ירושלמי רעכענען דאך נאר 2 סוגים חסידים ואנשי מעשה אז
זיי האבען משמח געווען הי' מרקדים לפניהם , איז פון וואנען נעמט דער רמב"ם אז זעכצען
זעקס סוגים . נאר פון די סיפורים (דער חלק האגדה אין דעם ענין) וואס די גמרא דערציילט
פון די וואס האבען משמח געווען אין שמחת בית השואבה , און מ'דערמאנט ניט סתם אז
אנדערע האבען אויף אזא אופן משמח געווען און אנדערע אויף אן אנדערע אופן , נאר
מ'דערמאנט עס מיט א נאמען אז ר' יהושע בן חנני' האט אויסגעדרוקט דעם ענין אין שמחת
בית השואבה , ר' שמעון בן גמליאל האט משמח געווען אויף דעם אופן און אזוי אנדערע
איז יעדער סיפור א הלכה און א הוראה ווער עס זיינען די סוגים וואס זיינען ראוי
משמח צו זיין , און אין דעם איז אויסער די 2 סוגים פון חסידים ואנשי מעשה וואס
שטייט בפירוש אין גמרא , איז דא פיר סיפורים דריי אין בבלי און איינער
אין ירושלמי , וואס פון די פיר וואס מ'דערמאנט זיי מיט זייערע נעמען לערנט דער רמב"ם
אפ די אנדערע פיר סוגים אין צוגאב צו חסידים ואנשי מעשה .
(ר' יהושע בן חנני' , פון איהם לערנט פפפס דער רמב"ם אפ דעם סו פון
בדולי חכמי ישראל , ווי דער רבי שליט"א האט געברענגט כמה ראיות פון ש"ס אויף)
און דער רבי האט געברענגט כמה ראיות פון פיעלע ערטער פון ש"ס ווי יעדער איינער
וועגען וועלכע עס דערציילט זיך אין די סיפורים קען מען פון איהם אפערנען א געוויסען
סוג . פון ר' יהושע בן חנני' - דעם סוג פון גדולי חכמי ישראל , ווי די גמרא זאגט

27

בע"ה. איידער מיר פאנגען אן דעם היינטיגען שיעור, וואלט איך וועלן באמערקען אז
אין דער היינטיגער שיעור איז פינאנציעל ~~פאמערקענע~~ ^{געספאנסערט} דורך הרב ר' קלמן מארלאוו, און
דאט איז לעיקלי נשמת זיין פאטער ר' אהרם יהושע ב"ר ברוך קלמן ^{ע"ה} וואס זיין יארצייט
איז היינט ט' חשוון.

בע"ה.

פאריגע וואך זיינען מיר געבליבען שטיין אין ערשטען סימן פון אגרת הקודש
 אויף דף ק"ב עמוד ב, אין דער דרייצענטער שורה פון דעם עמוד .
 אין דעם וואס מיר האבען פריהער געלערנט האט דער אלטער רבי ערקלערט , אז
 ווער גיט דאס דעם כח צו די ~~אמנות המעשה~~ מתניים - די לענדען פון די נשמה-
 (וואס דאס איז דער ענין פון אמונה) אויפצוהאלטען און שטארקען דעם קאפף פון די
 נשמה (וואס דאס איז דער שכל וואס איז זיך מתבונן אין גדולת השם) און די "זרועות"
 פון די נשמה (די אהבת השם און יראת השם ?) איז דאס דער עוסק זיין ~~עם~~ און לערנען
 די הלכות פון תורה שבעל פה וואס זיי זיינען די אנטפלעקונג פון דעם רצון העליון ,
 (אין זיי-אין די הלכות פון תורה שבעל פה - שטייט דער רצון העליון אפען און קלאר
 ווי אזוי יעדער מצוה און מצוה דארף זיין , און) דער רצון העליון איז דאך נאך העכער
 פון חכמה און איז ווי א כתר א קרוין ~~אמנות המעשה~~ וואס נעמט ארמס די מוחין פון דעם
 קאפף , און ווער עס לערנט הלכות בכל יום איז ער מובטח אז ער איז א בן עולם הבא ,
 ווייל ~~צו~~ וואס גיט דעם כח אויפצונעמען ~~מי~~ ג-ט'ליכע התגלות פון עולם הבא ?- איז דאס
 דוקא די הלכות פון תורה שבעל פה וואס פון זיי ווערט א לבוש צו די נשמה זי זאל קענען
 אויפנעמען די גרויסע ג-טליכע התגלות וואס אין עולם הבא.
 און יעצט וועלען מיר לערנען אינווייניג אין ערשטען סימן פון אגרת הקודש
 אויף דף ק"ב עמוד ב' אין דער דרייצענטער שורה.

דער רבי שליט"א צייכענט דא צו פון תורה אור אין פרשת תרומה אין דעם מאמר מי
 יתנך כאח לי, וואס דארט איז דער אלטער רבי מבאר א מעלה און געהויבענקייט
 אין די תפלה פון א בעל עסק לגבי די תפלה פון א יושב אהל, און בפרט אין די
 תפלה פון שבת וואס אין די תפלה פון שבת איז דאך די עלי' פון אלע תפלות פון
 די טעג פון דערנאכען, -ווייל ביי א בעל עסק וואס איז אריין געטהאן אין
 די עבודה פון בירור הניצוצין אין די ענינים גשמיים א גאנצע וואך, איז
 פון דעם גופא ווערט די עלי' וואס דורך די תפלה א העכערע, און ער זאגט דארט
 אז דאס איז על דרך ווי מ'זאגט אין מעלי דשבתא (פרייטאג צו נאכט'ס) קונה שמים
 וארץ, אז די עלי' פון וועלט וואס ווערט שבת איז דאס אן ענין פון קנין ווי
 א קנין וואס דער קונה גיט פריהער געלד דעם מוכר און נאך דעם נעמט ער אריין
 דעם ~~החלואס~~ ער קויפט אין זיין רשות, אזוי איז אין די ששת ימי המעשה -איז
 דא די ירידה פון די מדות העליונות (וואס דאס איז על דרך ווי די נתינה פון
 דעם קונה) ~~אמנם כפי מה שכתבנו~~ און דורך דעם איז שבת די עלי' פון אלע ענינים
 פון וועלט וואס דאס איז דער קונה שמים וארץ, אז אלע ענינים פון וועלט ווערן
 דערהויבען אין רשות פון דעם קונה. אזוי אויך איז דורך דעם וואס דער בעל עסק איז
 איז א גאנצע וואך באשעפטיגט מיט די עבודה הבירורים פון די ענינים גשמיים פון
 דעם געשעפט אדער מלאכה, איז דורך דעם די עלי' שבת אין זיין דאוונען א העכערע
 ווי דורך די תפלה פון א יושב אהל, *והוא מביא עליה ביום שבת*
אין ירידתו עליו

[illegible]

35

אגה"ק סימב. ב.
האמת לאזט ער אויף דעם וגומר , דאס האט דער רבי שליט"א אמאל מבאר געווען אז ווי
רש"א טייטשט אפ, איז חסדים מיינט וואס דער אויבעשטער האט מיט איהם געטהאן חסדים
וואס ער האט נישט מבטיח געווען אויף דעם , און אמת מיינט וואס דער אויבעשטער האט
מאמת און מקיים געווען זיין הבטחה , וואס ביי יעקב'ן זיינען דאך געווען אויך ענינים
פון "אמת" וואס דער אויבעשטער האט איהם מפורש מבטיח געווען און דער אויבעשטער האט
מקיים געווען די הבטחה , אבער ביים אלטען רבין אין דעם ענין הגאולה איז חסדים
זיינען טאקע געווען בגלוי , אבער אמת פון הבטחה גלוי' צום אלטען רבין איז דאך
נישט געווען ווייל עס איז דאך נישט געווען קיין הבטחה גלוי' אויף זיין גאולה ,
דערפאר ברענגט ער נישט בפירוש דעם ומכל האמת. נאר דאס וואס ער ברענגט יא דעם ווארט
מכל און איז אויך מרמז אויף דעם אמת מיט דעם וגו' ? ווייל באמת איז דאך דא א הבטחה
וואס איז צוגעזאגט געווארען צו יעדער איד וואס גייט בדרך התורה והמצוות "אם בחוקותי
תלכו" קומען אלע ברכות וואס שטייהען נאך דעם אין די פרשה , און בפרט צו א נשיא
בישראל וואס איז זיך מוסר נפש אויף מפרנס זיין שיטת החסידות , נאר אזוי ווי דאס איז
דאך נישט געווען קיין מפורש"ע הבטחה צום אלטען רבין בפרט , איז דאך בנוגע צו איהם
בפרט שטייט דאס אין אן אופן פון העלם (ניט ס'בלוי אז דאס מיינט איהם) איז דערפאר
אויך דער אלטער דאס מרמז אין אן אופן פון העלם וואס ער לאזט דאס אויף דעם גו'. [
פי' , דאס מיינט ,] ווייל רש"י טייטשט אפ אז דער "קטנתי" איז א תוצאה פון
כל החסדים וכל האמת , נאר ווי אזוי ווערט מען עס קליין דורך חסדים? זאגט רש"י אז דאס
מיינט נתמעטו זכיות ע"י החסדים והאמת שעשה ששית עמי , אז די שפעס זכיות זיינען
קלענער געווארען און נתמעט געווארען דורך די חסדים און אמת וואס דער אויבעשטער האט
מיט איהם געטהאן , און אויף דעם פס' זאגט דער רמב"ן ואינו נכון בלשון הכתוב , אז דאס
איז נישט ריכטיג אין לשון פון פסוק ווייל אין פסוק שטייט דאך קטנתי איך בין קלענער
געווארען , נישט אז די זכיות זיינען קלענער געווארען , א מיעוט אין איכות נישט א
מיעוט אין כמות, און ~~החסידים הם המעטים~~ טייטשט אנדערש דעם קטנתי אז איך בין
צו קליין אפשוטט און מינדערערטיג אויפצונעמען די אלע חסדים און אמת'ן , איז
לויט דעם רמב"ן דער קטנתי נישט קיין רעזולטאט פון די חסדים און אמת'ן , נאר אז ער
איז צו קליין נישט ווערט די אלע חסדים און אמת'ן . דער אלטער רבי גייט אבער דא
אפטייטשען ווי רש"י אז דער קטנתי איז א רעזולטאט פון די חסדים און אמת ווי פשוט
אין פסוק קטנתי מכל החסדים אז פון די חסדים און אמת'ן איז געווארען דער קטנתי ,

ג

אגה"ק סימן ב. ג.

נאר דער אלטער רבי וועט עס שייטשען אין אן אופן וואס דער קטנתי גייט טאקע אויף דעם מענש אליין אז ער אליין איז געווארען קלענער אלס רעזולטאט פון די פיעלע חסדים און אמת, (און נישט ~~ספעציעל~~ נאר אז די זכיות זיינען געווארען קלענער און ווינציגער און מצד דעם איז זיין קליינקייט, נאר די קליינקייט איז א דירעקטע תוצאה פון די ~~חסדים~~ חסדים און אמת, וואס דאס זאגט ער פון דאס מיינט, אז קטנתי מיינט טאקע אויף דעם אדם און דאך איז עס א תוצאה פון די חסדים ואמת, שבכל חסד וחסד שהקדוש ב"ה עושה לאדם, אז מיט יעדער חסד און חסד וואס דער אויבעשטער טוט צום מענש, צוהיך להיות שפל רוח במאד, דארף ער זיין - ביי זיך - זייער איט א נידעריגען גייסט (האלטען זיך זייער נידריג אלס רעזולטאט פון דעם חסד וואס דער אויבעשטער האט מיט איהם געטהאן), כי חסד דרועא ימינא, ווייל חסד (למעלה אין די ספירות העליונות איז די בחינה פון זורע הימין) (וואס דאס איז אן ענין פון ימין און קירוב) וימינו תחבקני, און זיין ימין טוט מיך מחבק זיין, ~~אדער~~ ^{ימין} שלמעלה איז מחבק נעמט ארום דעם מענש, שהיא בחי' קרבת אלקים ממש ביתר שאת מלפנים, וואס דאס איז א נאהענטקייט צום אויבערשטען ממש מיט מער העכערקייט ווי פריהער (אז מיט דעם חסד וואס דער אויבעשטער טוט מיט דעם מענש ווערט דער מענש מער דערנעהנטער) צום אויבערשטען ווי ער איז געווען איידער מ'האט מיט איהם געטהאן דעם חסד, . וכל הקרוב אל ה' בית' שאת ~~והגבה~~ ^{יותר} למעלה מעלה, ~~ספעציעל~~ און ווער עס איז נעהנטער צום אויבערשטען מיט מער געהויבענקייט, און ~~ממש~~ ^{מער} אויפגעהויבען גאר גאר הויך, צריך להיות שפל רוח למטה מטה, דארף ער זיין (ביי זיך) נידריג גאר גאר אונטען, (דארף ער זיך האלטען גאר גאר נידריג), כמ"ש מרחוק ה' נראה לי, ווי עס שטייט פונווייטענס דער אויבעשטער באווייזט זיך צו מיר, (אז דאן ווען עס איז ה' נראה לי ווען דער אויבעשטער ווערט באוויזען צו א מענש דורך זיין חסד וואס ער טוט מיט איהם - דארף דאס ווירקען אויף דעם מענש א ~~מחוק~~ ^{מחוק} "מרחוק" א האלטען זיך פונווייטענס און נידריג, אדער עס מיינט אז די כלי אויפצונעמען דעם ה' נראה לי - איז דאס וואס מ'האלט זיך ~~"מרחוק" פונווייטענס און נידריג~~ . ~~ספעציעל~~

(Handwritten signature and notes)

אגה"ק סימן ב. ד.
 וכנודע דכולא קמי' דוקא כלא חשיב, און ווי בעוואוסט אז אלץ איז פאר איהם דוקא
 ווי גאר נישט פארעכענט, [אז אפילו די געהויבענסטע מדריגה זייענדיג קמי' פאר איהם]
 נאהענט צו איהם יתברך, מאכט דאס דעם "כלא חשיב" אזוי זאך איז בטל און ווי נישט
 פארהאנען (ווייל לגבי איהם איז דאך קיין זאך נישט פארהאנען), וא"כ און אויב אפס
 אזוי, כל שהוא קמי' יותר הוא יותר כלא ואין ואפס, יעדער זאך וואס איז מער פאר אפס
 איהם (נעהענטער צו איהם ית') איז דאס מער ^{אין צד גא} גאר נישט און אין ואפס (יעדער פון
 די דריי ווערטער "כלא" "אין" און "אפס" דריקט אויס א באזונדערען אופן ביטול
 וואס ווערט ארויסגערופען מצד דעם "קמי'" מצד די נאהענטקייט צו איהם יתברך, וזו
 היאכתי ימין שבקדושה וחסד לאברהם, און דאס איז די בחינה פון ימין וואס אין קדושה
 און די בחינה פון חסד וואס ווערט נמשך צו אברהם'ן (ווי עס שטייט דער לשון אין
 פסוק תתן אמת ליעקב חסד לאברהם) [איז דאס אין א בחינה און אופן פון ביטול]
 שאמר אנכי עפר ואפר, וואס ער האט געזאגט -אברהם האט געזאגט- אנכי עפר ואפר, איך
 בין ערד און אש (אז דער חסד האט אין איהם געפועלט דעם תכלית הביטול ביו צו האלטן
 זיך פאר עפר ואפר, וואס ווייל אין דעם ימין שבקדושה למעלה איז אזוי-אז דער ענין
 פון חסד איז ביטול -דערפאר פועלט דאס אויך אין דעם וואס איהם ווערט נמשך דער חסד-
 דעם ענין פון ביטול), וזו היא ג"כ מדתו של יעקב, און דאס איז אויך די מדה פון
 יעקב'ן (אז דער חסד האט אין איהם געפועלט א תכלית הביטול). גבזאת התנצל על
 יראתו מפני עשו, און מיט דעם האט ער זיך מתנצל געווען און פארענטפערט פאר זיין
 מורא פאר עשו'ן, ולא די לו בהבטחתו והנה אנכי עמר, און איהם איז נישט געווען
 גענוג מיט די הבטחה וואס דער אויבעשטער האט איהם מבטיח געווען "און איך וועל
 זיין מיט דיר א.א.וו. (אז ער וועט איהם היטען וואו ער וועט גיין) מפני היות
 יעקב קטן במאד מאד בעיניו, ווייל יעקב איז ביי זיך געווען זייער זייער קליין
 אין זיינע אויגען, מחמת ריבוי החסדים, צוליעב די פיעלע חסדים, כי במקלי גו'
 (ווי ער האט געזאגט אז) מיט דעם בלויזען שטעקען איז ער אריבער דעם ירדן און יעצט
 איז ער געווארען צו צוויי מחנות. ואינו ראוי וכדאי כלל להנצל, און (האט ער
 געהאלטען) ער איז נישט ~~ווערענדיג~~ פאסיג און כלל נישט ווערט גערעכטעט צו ווערען,
 און אזוי ווייטער. וכמאמרז"ל שמא יגרום החטא, און ווי רז"ל זאגען (אז יעקב האט
 מורא געהאט) טאמער וועט דער חטא גורם זיין (ער זאל נישט גערעכטעט ווערען) שנדמה
 בעיניו שחטא, וואס עס האט זיך אויסגעדוכטען אין זיינע אויגען אז ער האט

אגה"ק סימן ב. ה.
 געזינדיגט (אויף אזוי פיעל האט דער חסד אין איהם געפועלט א ביטול און א קליינהאלטונג
 ביז צו האלטען זיך אין א מצב און דענקען אז ער האט געזינדיגט. *איז דאס דער טייטש
 קטנתי מכל החסדים אז די פיעלע חסדים האבען אין איהם געפועלט א "קטנתי" צו פיעלען זיך
 זייער קליין און נידריג, ביז ער האט מורא טאמער האט ער געזינדיגט און דארף דעפאר
 אנקומען אויפסניי צו בעטען "הצילני נא" כאטש עס איז איהם שוין פריהער צוגעזאגט
 געווארען והנה אנכי עמך ושמרתיך בכל אשר תלך א.א.וו. * , און די הוראה פון דעם
 פאר יעדער ³⁰⁸ מענטש איז אז מיט יעדער חסד וואס דער אויבעשטער טוט מיט א מענטש דארף דאס
 אויף איהם ווירקען א "קטנתי" ער זאל זיך האלטען קליין און נידריג [און דאס וואס
 דער אלטער רבי זאגט שבכל חסד וחסד, האט דער רבי שליט"א אמאל אפגעטייטשט אז דאס
 מיינט מען 2 סארטען חסדים, עס איז דא א חסד פון סדר השתלשלות וואס קומט אראפ אין
 אן ענין פון חסד וואס ווערט געטהאן מיט דעם מענטש על פי הטבע, און עס איז דא א
 חסד וואס איז העכער פון השתלשלות וואס קומט אראפ אין אן ענין פון חסד וואס ווערט
 געטהאן מיט דעם מענטש אין אן אופן וואס דאס איז למעלה מן הטבע, דערפאר זאגט ער
 אויך אין דעם טעם "כי חסד דרועא ימינא", וואס דאס איז איין ענין, און "וימינו
 תחבקני" וואס דאס איז א צווייטער ענין, ווייל חסד דרועא ימינא דאס איז חסד
 וואס דאס איז אן אור בכלי ווי א זרוע וואס איז א חיות און כח אין אן אבר,
 פון די ספירות העליונות, חסד פון סדר השתלשלות, און "ימינו תחבקני" דאס גייט אויף
 דעם ימין און חסד עליון וואס איז העכער פון השתלשלות וואס איז בלויז מחבק נעמט
 ארום אין אן אופן פון מקיף דעם מענטש (און איז זיך ניט מחלבש אין א פנימיות ווי
 דער חיות פון די זרוע אין דעם אבר) ווייל דאס איז העכער פון התלבשות אורות
 בכלים ^{1/2} .
 משא"כ בזלע"ז הוא ישמעל חסד דקליפה, אנדערש איז אבער אין
 זה לעומת זה (אין דעם קעגענזאץ צו חסד דקדושה) וואס דאס איז ישמעל די בחינה
 פון חסד דקליפה (ווייל דער קעגענזאץ צו חסד דקדושה צו אברהם-איז ישמעל חסד
 דקליפה, און דער קעגענזאץ צו יצחק גבורה דקדושה-איז עשיו-גבורה דקליפה)
 (ביי איהם איז) כל שהחסד גדול הוא הולך וגדל בגובה וגסות הרוח ורוחב הלב,
 וואס דער חסד איז גרעסער גייט ער אפ, און וואקסט אלץ ^{אין געזינדיגט} ~~סך גרעסער מיט געוויינלעכקייט~~
 און גסות הרוח און די ברייטקייט פון זיין הארץ. (דארף זיך א איד היטען פון
 דעם אופן חסד וואס איז חסד דישמעל, אז דער חסד זאל ח"ו ניט ווירקען אין איהם
 א געוויינלעכקייט און גסות הרוח, נאר ער דארף זען אז דער חסד זאל ביי איהם זיין

אגה"ק סימן ב. ו.
 אין דעם אופן פון חסד דקדושה ווי ביי אברהם און ביי יעקב'ן וואס דער חסד פועלט
 א ביטלל און ענוה.) ולזאת באתי מן המודיעים מודעה רבה לכללות אנ"ש, דערפאר
 בין איך געקומען פון די וואס זיינען מודיע א גרויסע מודעה צו אלע אנ"ש (צו אלע
 חסידים) על ריבוי החסדים אשר הגדיל ה' לעשות עמנו, אויף די פיעלע חסדים וואס דער
 אויבעשטער האט גרויס געטהאן צו טהאן מיט אונז (וואס די בחינה פון חסד ווערט דאך
 אנגערופען מיט דעם נאמען "גדולה", ווי רעכענענדיג די מדות העליונות אין לך ה'
 הגדולה והגבורה א.א.וו. איז "הגדולה" מיינט די מדה פון חסד, און גדולה דריקט נאך
 אויס א העכער^ע מדריגה אין חסד ווי חסד סתם, דערפאר זאגט ער אשר הגדיל ה' לעשות
 עמנו, דעם גרויסען חסד וואס דער אויבעשטער האט געטהאן מיט אונז - חסידים - אין
 די גאולה פון דעם אלטען רבין, - זאל דער חסד פועל'ן) לאחז במדותיו של יעקב,
 זיך אנצוהאלטען אין די מדות פון יעקב'ן שאר עמו ושארית ישראל (וואס אידען ווערען
 דאך אנגערופען "שאר עמו" און "שארית ישראל") דאס איבערבלייב פון זיין פאלק און דער
 איבערבלייב פון ישראל, (אז זיי האבען אין זיך די מדה פון "שאר" און "שארית") שמשם
 עצמו כשיריים ומותרות, וואס ער מאכט זיך (און האלט זיך) ווי איבערבלייב און
 פפפפפפפ איבריסקייט (א זאך וואס איז גאר נישט קיין עיקר נאר בלויז אן איבערבלייב
 פון עפעס און אן איבעריקע זאך וואס אין דעם איז קיין תועלת ניטא) שאין בו שום
 צורך, וואס עס איז ניטא אין איהם קיין שום געברויך (וואס עס האט ניט אין זיך
 קיין שום חשיבות ווי עס האט אזאך וואס פפ מען ברויך דאס האבען צו עפעס). לבלתי
 רום לבבם מאחיהם^{כו}, ספס אז זייער הארץ זאל ניט ווערען דערהויבען לגבי זייערע ברידער
 (די מנגדים וואס האבען גורם געווען דעם ארעסט פון אלטען רבין) א.א.וו. ולא להרחיב
 עליהם פה, און ניט צו דערברייטערען אויף זיי דאס מויל (ניט ריידען צו זיי מיט
 א ברייטקייט און תנועה פון ניצחון) או לשרוק עליהם ח"ו, אדער פייפען אויף זיי ח"ו
 (צו זאגען "אהא" ווער האט מנצח געווען?) חס מלהזכיר באזהרה נוראה, חס פון צו
 דערמאנען אזא זאך און מיט א מורא'דיגע ווארנונג - דאס ניט צו טהאן, רק להשפיל
 רוחם ולבם במדת אמת ליעקב^א, נאר צו משפיל זיין זייער גייסט און וואס^א צמדת
 אמת ליעקב^א מיט די מדה פון אמת וואס (איז געגעבען געווארען) צו יעקב'ן, מפני
 כל אדם, פאר יעדער מענטש, בנמיכות רוח, מיט א נידעריקייט פון רוח, ומענה רך.
 משיב חימה, און וויכען ענטפער^{וואס} נעמט אוועק דעם צארן. ורוח נכאה גו' און מיט
 געפאלענעם רוח א.א.וו. ופולי האי ואולי יתן ה' בלב אחיהם כמים הפנים וגו', און
 יתן ה' אלהינו אלהינו דעה. (2) איה אנא דכתיבנו על כל הבריות דרוח נכאה ופולי אי
 יתן ה' אלהינו דעה. (3) איה אנא דכתיבנו על כל הבריות דרוח נכאה ופולי אי

לאגה' ק סימן ב' . ו.

אויף דעם וואס דער אלטער רבי זאגט דא ורוח נכאה גו', באמערקט דער רבי שליט"א
 אפפאסלעך עס איז נישט פארשטאנדיג, איין מאל, וואס גיט ער דא צו מיט דעם (ער א
 האט שוין פריהער געזאגט בנמיכות רוח און עמנה רך משיב חימה, איז וואס געטעסטעט
 גיט דאס צו וואס ער ברענגט "ורוח נכאה", א צווייטע זאך, וואס מיינט ער מרמז
 צו זיין מיט דעם גו', (דער גו' מיינט דאך אז ער בעצט זיך צו א לשון פון א פסוק
 (די אלע דקיי פסוקים וואס ריידען וועגען א "רוח נכאה" האבען לך כאורה קיין שייכות
 נישט אהער, און פארקערט די אלע פסוקים זיינען נישט לטוב, א דריטע זאך, פריהער ווען ער
 זאגט מענה רך ברענגט ער דעם גאנצען ענין (אז מענה רך איז משיב
 חימה,) און דא איז ער מרמז דעם אויפן פיר מיט א גו'.
 נאר זאגט דער רבי שליט"א אז מ'קען זאגען אז די כוונה פון דעם אלטען רבין
 איז צו דעם פסוק אין משלי י"ז פסוק כ"ב, וואס דארט שטויט ורוח נכאה תיבש גרם,
 וואס גרם א בייך איז זיין ענין תוקף און וואס איז שווער נתפייס צו ווערען צו
 ווערען איבערגעבעטען, ווי ער זאגט אין מדרש רבה סוף פרשה י"ז, אז דערפאר איז
 א אשה שווער נתפייס צו ווערען ווייל זי איז באשאפען געווארן פון אן עצם, (און
 שנדערע זיינען אזוי גורם אויך אין אבות דר' נתן פרק ט"א אויף דעם פסוק עצם מעצמי
 איז "גרם" אן עצם מיינט וואס עס איז שווער נתפייס צו ווערען און דאך דורך א רוח
 אז אויך די מנגדים וואס זיינען ווי אן עצם און שווער נתפייס
 נכאה וועט זיין תיבש גרם אז די וועלעך אויך געטעסטעט זיי נתפייס ווערען און נאך
 מער אז וכולי האי וועט זיין כמים הפנים זיין. און מ'זאגט נאך ווען מ'זאגט
 און וויבאלד דער פשוטער פשט פון דעם אויפן פיר פון פסוק "תיבש גרם" איז
 דאך נישט אין קיין ענין טוב, דערפאר איז דאס דער אלטער רבי בלויז מרמז מיט א
 גו'.

אגה"ק סימן ב. ז.

דורך דעם אלעם און טאמער וועט דער אויבעשטער אריין געבען אין הארץ פון זייערע
ברידער (די מנגדים) כמים הפנים (אז דאס זאל ביי זיי מבטל זיין זייער התנגדות
און אויך זיי זאלען זיך פירען אין אזא אופן).

הן בשלל וכן בשלש עליון, שמיני כחן אגה"ק

לאגה"ק סימן ב'. ו.

דער רבי שליט"א האט אמאל געזאגט אז אין דעם אגרת איז עהאלטער רבע מבאר דעם כללות ענין עבודה על פי חסידות , סיי בנוגע דעם קו פון סור מרע און סיי בנוגע דעם קו פון עשה טוב , סיי בנוגע זיך און סיי בנוגע דעם צווייטען . וואס בנוגע זיך אליין איז דעק קו פון עשה טוב איז דער ענין פון קטנתי מכל החסידים , אז פון יעדער חסד וואס דער אויבעשטער טוט מיט איהם דארף מען זיין שפל רוח מאד , , און דער קו פון סור מרע איז וואס ער זאגט לבלתי רום לבבם מאחיהם , ניט שם צו האלטען זיך גרעסער פון יענעם , וואס דאס איז אלץ בנוגע די עבודה מיט זיך אליין . און בנוגע צו אהבת ישראל און פועלן אויף א צווייטען , איז דא אויך מבואר ביידע קוין , מענה רך משיב חימה איז דער קו פון סור מרע , און כמים הפנים אז יענער זאל אויך נחקרב ווערען צו דעם דרך - דאס איז דער קו פון עשה טוב .

סימן ג'

אגה"ק סימן ג. א.

וילבש צדקה כשריון וכובע ישועה בראשו, און ער האט אנגעטהאן (א לבוש פון) וואס באשיצט אונדז דעם גוף, צדקה ווי א פאנצער און א היטעל פון ישועה אין זיין קאפף, וואס כאטש דער פסוק גייט אויף דעם אויבערשטען, אז ער וועט אנטהאן לבושים פון צדקה און ישועה פאר אידען און לבושים פון נקמה (ווי ער פירט אויס אין פסוק) אנטקעגען די אומות העולם, אבער אזוי ווי א כלי אויפצונעמען די ענינים פון למעלה - זיינען דאס די ענינים וואס אידען ^{סוף} למטה א מעין און דעם ענין שלמעלה, מיינט דאך דאס אז אין די עבודה פון צדקה פון א איד איז דא דער ענין אז די צדקה איז א לבוש ווי א שריון - ווי א פאנצער, פפ"ו וואס ^{אכ"מ} באשיצט דעם גוף, און א כובע ישועה פאר דעם קאפף, ודרשו רז"ל דרשנען ^{אכ"מ} די רז"ל (אין ב"ב דף ט' עמוד ב') מה שריון זה כל קליפה וקליפה מצטרפת לשריון גדול, אזוי ווי דער פאנצער איז יעדער שאל און שאל (פון וועלכע דער פאנצער באשטייט) איז זיך מצטרף צו א גרויסען פאנצער, אף צדקה כל פרוטה ופרוטה מצטרפת לחשבון גדול, אזוי אויך ^{אכ"מ} צדקה - יעדער פרוטה און פרוטה (וואס מ'גייט אויף צדקה) איז זיך מצטרף צו א גרויסען חשבון, פי', דאס מיינט, (וואס גייט צו דער משל צו דעם נמשל, אין פלוג דאס זעלבע וואס איז פארשטענדליך אין דעם משל איז דאך אויך זעלבסט פארשטענדליך אין דעם נמשל, אזוי ווי דא פון אסאך פרטים ווערט איין גרויסער ענין אזוי אין נמשל פון אסאך פרטים פון אסאך פרוטות ווערט איין גרויסער ענין, איז וואס גייט צו דאך משל וואס אן איהם וואלט מען דאס גייט פארשטאנען אין דעם נמשל?), שהשריון עשוי קשקשים על נקבים, וואס דער פאנצער איז געמאכט שאלען (ווי קשקשים פון א פיש) אויף לעכלאך, והם מגינים שלא יכנס חץ בנקבים, און זיי - די שפופה קשקשים - באשיצען עס זאל גיט פפ"ו אריין קיין פייל אין די לעכלאך. וככה הוא מעשה בצדקה, און אזוי איז די מעשה פון צדקה (איז אויך דא פארהאן אן ענין פון נקבים און די קשקשים וואס זיינען מגין אויף די נקבים, ווי ער וועט דאס ווייטער ערקלערן, איז דאס גייט צו דערמשל אויף דעם נמשל, אז עס איז דא אן ענין פון נקבים, און די קשקשים זיינען מגין אויף די נקבים. וביאור הענין, , און די ערקלערונג פון דעם ענין (וואס איז דאס אזוינס דער ענין פון נקבים וואס די קשקשים פון מעשה הצדקה זיינען מגין אויף זיי ?), כי גדולה צדקה מכל המצוות, וז"ל צדקה איז גרעסער פון אלע מצוות, שמהן, וואס פון זיי - פון די מצוות בכלל - נעשי' לבושי' להנשמה ווערען אויפגעמאכט לבושים צו די נשמה, (בכדי די נשמה זאל קענען מקבל זיין דעם גילוי פון גן עדן און גיט נחבטל ווערען דארף סי האבען לבושים וואס דורך זיי זאל זי קענען מקבל זיין דעם גילוי, און די לבושים

אגה"ק סי' ב. ב.

ווערען דאס פון די מעשה המצוות, הנמשכי' מאור א"ס ב"ה, וואס זיי -די לבושים
ווערען נמשך פון אור א"ס ב"ה (וואס דערפאר קען מען דורך זיי מקבל זיין דעם גילוי
פון גן עדן וואס איז א גילוי אין די בחינה פון אין סוף און בלי גבול) מבחי'
סובב כל עלמין, פון די בחי' פון סובב כל עלמין (וואס דאס איז אן אור וואס איז
ניט מצומצם לויט די נבראים זיך מתלבש צו זיין אין א פנימיות/אין זיי, נאר איז
אין די בחי' פון סובב און מקיף איבער זיי און ער ווירקט אין זיי זייענדיג העכער
פון זיי) (כמבואר הפי' ממכל' וסובב כ"ע בלק"א, ווי ערקלערט דעם פפפפפפ פירוש
פון ממלא כל עלמין און סובב כל עלמין אין ערשטען חלק תניא (פרק מ"ח) ע"ש,,
(ווערען די לבושים פון די בחינה פון סובב כל עלמין) באהערותא דלתתא היא מצות ה'
ורחון העליון ב"ה דורך די אהערותא דלתתא וואס דאס איז מצות פון הוי' און רצון העליון ברוך הוא,
(וואס אזוי ווי די מצוה איז רצון העליון די בחינה רצון און סובב -ווערט דערפאר דורך
זיי נמשך לבושים פון די בחינה פון סובב כל עלמין). ועיקר המשכה זו מאור א"ס ב"ה
, און דער עיקר פון די המשכה פון אור אין סוף ברוך הוא, הוא לבוש ואור מקיף ל"ס
דאבי"ע, איז דאס א לבוש און אור מקיף צו די עשר ספירות פון די פיר עולמות אצילות
בריאה יצירה עשי', השתלשלות מעילה לעילה ומדרגה למדרגה כו', וואס זיי-די עשר
עשר ספירות פון די ד' עולמות - ווערען נשתלשל פון עילה צו עילה און פון מדרגה צו
מדרגה און אזוי ווייטער, הנקראות בשם ממלא כל עלמין וואס זיי -די השתלשלות פון די
ספירות און מדרגות ווערען אנגערופען ממלא כל עלמין, (איז די המשכה פון אור א"ס
און סובב כל עלמין וואס ווערט נמשך דורך מצוות ווערט דאס בעיקר א לבוש צו די
השתלשלות פון די ספירות) פי', דאס מיינט (וואס אין פלוג די ספירות אליין
זיינען דאך פפפפפפ די אלקות -די ג-ט' ליכקייט פון די עולמות, איז נאך וואס
פאדערט זיך א המשכה פון אור אין סוף אלס לבוש צו די ספירות?) כי אור א"ס ב"ה
מתלבש ומאיר בתוך כל השתלשלות הע"ס דאבי"ע, ווייל אור א"ס ב"ה איז זיך מתלבש
און איז מאיר אין די גאנצע השתלשלות פון די עשר ספירות פון די עולמות אבי"ע (איז
ער מאיר אין זיי אין א פנימיות אין אן אופן פון התלבשות) והוא המאציל העל' דאצי'
המשתלשלות לבי"ע, און ער איז מאציל די עשר ספירות פון עולם האצילות וואס זיי
ווערען נשתלשל צו די אנדערע עולמות בריאה יצירה עשי' (ווי בעוואוסט אז די ספירות
און פרצופים פון עולם האצי' זיי זיינען מאיר אין די עולמות בי"ע און זיי זיינען
די אלקות פון די עולמות, אבער ווי אזוי איז דאס די אצילות פון די ספירות פון

אגה"ק סימן ג. ג.

עולם האצילות ~~שפאנסטאטס~~ און דאס וואס אור א"ס איז מאיר אין די השתלשלות פון די
 ספירות פון די אנדערע עולמות ? -איז דאס) ע"י צמצום עצום המבואר בע"ה , דורך א
 שטארקע צמצום וואס ~~ערקלערט~~ ^{ווערט} אין עץ חיים (וואס דאס איז נישט סתם א צמצום און מיעוט
 פון דעם אור און נאר דאס איז א סילוק פון דעם אור אין אן אופן אז פון אן אור וואס
 איז אין סוף און בלי גבול זאל קענען ווערען און מאיר זיין אין אן אופן פון גבול)
 ונקרא אור פנימי , און עס ווערט אנגערופען ~~אור~~ ^{אור} אור פנימי (אן אור וואס איז
 זיך מחלש אין א פנימיות ווייל ער איז מצומצם לויט די זאך אין וועלכע ער איז זיך
 מחלש ,). וע"י קיום המצוות נמשך אור מקיף הנ"ל , און דורך מקיים זיין די מצוות
 ווערט נמשך דער אור מקיף וואס פריהער דערמאנט (וואס ער איז נישט מצומצם ווי דער
 אור פנימי) ומתייחד עם האור פנימי , און ער פאראיינציגט זיך מיט דעם אור פנימי ,
 (איז דאך דאמולסט מאיר אין דעם אור פנימי-אין דעם סדר השתלשלות אן אור וואס איז
 אין די בחינה פון אין סוף) ונקרא יחוד קוב"ה ושכינתו , און דאס ווערט אנגערופען
 די פאראיינציקונג פון קוב"ה (וואס ער איז קדוש און מובדל און העכער פון וועלט ,
 די בחינה פון סובב כל עלמין) מיט זיין שכינה (מיט דעם אור פנימי וואס ווערט אנגערופען
 פון שכינה ווייל ער איז שוכן און איז זיך מחלש אין השתלשלות ,) כמ"ש במ"א ווי
 ערקלערט אין א אנדער ארט , (אז דורך מצוות ווערט דער יחוד פון קוב"ה ושכינתו
 וואס דערפאר זאגט מען דאך פאר קיום המצוות לשם יחוד קוב"ה ושכינתו , ווייל די מצוות
 פועל'ן דעם יחוד , די המשכה פון אור הסובב כל עלמין וואס ווערט אנגערופען קוב"ה
 אין דעם אור הממלא כל עלמין וואס ווערט אנגערופען שכינה .) איז דאס דער עיקר
 המשכה וואס ווערט פון אור אין סוף דורך מצוות -די המשכה פון אור א"ס אין די
 השתלשלות הספירות פון די עולמות (ומהארה דהארה מאור מקיף הנ"ל , און פון א הארה
 דהארה פון דעם אור מקיף וואס פריהער דערמאנט , ע"י צמצום רב , דורך א גרויסען
 צמצום , נעשה לבוש לבחי' נר"ן של האדם בג"ע התחתון והעליון , ווערט א לבוש
 צו די בחינה פון נפש רוח ונשמה פון דעם אדם אין גן עדן התחתון און אין גן עדן
 העליון , שיוכלו ליהנות ולהשיג איזה השגה והארה מאור א"ס ב"ה , אז זיי זאלען
 קענען משיג זיין ~~פאסט~~ וועלכע עס איז השגה און הארה פון אור א"ס ב"ה (וואס איז
 מאיר אין גן עדן , וואס אן דעם לבוש וואלט די נשמה וואס איז ^א בעל גבול ביט קענען
 מקבל זיין און משיג זיין א הארה פון אור אין סוף וואס איז בלי גבול , כמ"ש במ"א
 ווי ערקלערט אין אנדער ארט (ווייטער אין אגרת הקודש פ"ק סימן כ"ט) .

אגה"ק סימף ג. ד.
 וזה שאמרו רז"ל שכר מצוה בהאי עלמא ליכא , און דאס איז וואס רז"ל האבען געזאגט
 אז שכר מצוה איז אויף די וועלט ניטא , (זאגען ניט חז"ל אז שכר מצוה גיט מען ניט
 אויף די וועלט נאר אויף יענער וועלט , נאר רז"ל זאגען אז עס איז ניטא צו געבען
 שכר מצוה אויף די וועלט) . כי בעוה"ז הגשמי ובעל גבול וצמצום רב ועצום מאד קאד
 ווייל אין עולם הזה וואס איז א גשמיות'דיגער עולם און א באגרעניצטער (און דער חיות
 פון דעם עולם איז זייער ~~מפוסט~~ מפוסט און זייער א מצומצום'דיגער מיט א גרויסען
 און גאר שטארקען צמצום , א"א להתלבש שום הארה מאור א"ס ב"ה , קען זיך -אין עולם
 הזה- ביט מתלבש זיין קיין שום הארה פון אור א"ס ב"ה , כ"א ע"י י"ס הנקראים גופא
 בזה"ק , נאר דורך די עשר ספירות וואס ווערען אנגערופען גוף -אין זוהר הקדוש (ווי
 ער וועט באלד זאגען אז דאס איז ווי דער פארגלייך פון א גוף צו א נשמה וואס דער
 גוף איז דאך באין ערוך צו די נשמה אזוי איז באין ערוך די ספירות לגבי אין סוף)
 און אזוי ווי מעשה המצוות איז דאך דער שכר זייערער א המשכה פון אין סוף קען עס אין סוף
 זיך ניט מתלבש זיין אין דעם עולם , דערפאר איז שכר מצוה בהאי עלמא "ליכא" עס איז
התלבשות'דיגע
ניטא אין דעם עולם אזא סארט המשכה , ווייל די המשכות וואס אין זיך מתלבש אין דעם
 עולם איז נאר דורך עשר ספירות וואס ווערען אנגערופען אין זה"ק גופא) חסד דרועא
 ימינא כו' חסד ווערט אנגערופען זרוע הימין און גבורה זרוע השמאל און אזוי ווייטער .
 לפי שכמו שאין ערוך לו להגוף הגשמי לגבי הנשמה , צוליעב דעם וואס אזוי ווי פס
 דער גוף הגשמי האט קיין ערך ניט לגבי די נשמה , כך אין ערוך כלל לי"ס דאצילות
 לגבי המאציל העליון ב"ה , אזוי האט קיין ערך ניט די עשר ספירות פון עולם האצילות
 לגבי דעם מאציל העליון א"ס ב"ה . כי אפי' חכמה עילאה שהיא ראשיתן היא בבחי' עשי'
 גופנית לגבי א"ס ב"ה , ווייל אפילו חכמה עילאה וואס זי איז דאך די ראשית פון די
 עשר ספירות איז זי אין די בחינה פון עשי' גופנית אנטקעגען א"ס ב"ה כמ"ש בלש"א
 ווי עס שטייט אין ערשטען חלק תניא (אין די הגהה פון פרק ב') .

וזהו שכתבנו למעלה - שכל המצוות אינן עושים לנו טובה גוף, אלא טובה נשמה.
 ואם נסתכל בזה (310) ונראה שכל המצוות אינן עושים לנו טובה גוף, אלא טובה נשמה.
 וזהו שכתבנו למעלה - שכל המצוות אינן עושים לנו טובה גוף, אלא טובה נשמה.
 וזהו שכתבנו למעלה - שכל המצוות אינן עושים לנו טובה גוף, אלא טובה נשמה.

מחבר: הרב יצחק אייזיק ווארשקער (1851-1924) - מחבר פון "שו"ת אגרות משה".

אגרת הקדש סימן ג. ו.

וכן למטה להגין על האדם ולשמרו ולהצילו מכל דבר רע בגשמיות וברוחניות, און אזוי
למטה צו באשיצען אויף דעם מענש און איהם היטען און מציל זיין פון יעדער שלעכטע
זאך אין גשמיות און אין רוחניות (וואס דאס איז אן ענין וואס קען זיין למטה דורך
א ינקות החיצונים, איז דאס צו פארווארנען) ולזאת חוזר ומאיר אור המקיף וסותם
הנקב עד"מ, דעריבער קערט זיך אום און לייכט ווידער דער אור מקיף וואס פריהער
דערמאנט און פארשטאפט דעם לעכעל למשל (וואס איז געווארען דורך די מעשה הפדקה
וגמילת חסדים, בכדי די חיצונים זאלען נישט קענען מקבל זיין קיין יניקה פון די
השפעה וואס קומט פון דעם נקב למשל, ווייל פפס דעם אור מקיף קענען זיי נישט קיין
יניקה נישט האבען) כי הוא מבחי' א"ס וסובב כ"ע כנ"ל, ווייל דער אור מקיף איז
פון די בחינה פון אין סוף און סובב כל עלמין (וואס פון דארט קענען די חיצונים
קיין פ יניקה נישט האבען), קומט דאך אויס אז אויך אין די מעשה פון צדקה און
גמילת חסדים איז דא דער ענין פון נקבים און קשקשים וואס זיינען סותם אויף די
נקבים, די נקבים זיינען דאס די פתיחה וואס ווערט אין דעם אור מקיף עס זאל אראפ
קומען אין די פירותיהן וואס דער מענש געניסט בעולם הזה, און די קשקשים זיינען
דער אור מקיף וואס איז סותם אויף די נקבים אז די חיצונים זאלען קיין יניקה נישט
האבען, איז דאס מכוון ווי אין משל פון דעם שריון וואס איז געמאכט נקבים מיט
קשקשים וואס זיינען מגין אויף די נקבים.

וזהו שפירו' רז"ל מצטרפת לחשבון גדול, דייקא, און דאס וואס רז"ל זאגען (אז
אזוי ווי ביי א שריון איז פלעדער שאל און שאל ווערט א שריון גדול, אזוי ביי
צדקה איז יעדער פרוטה און פרוטה איז זיך מצטרף צו א חשבון גדול, איז דער ווארט
גדול איז דא בדיוק, כי גדול ה' ומהולל מאד בלי סוף ותכלית וגבול ח"ו, ווייל
גרויס איז דער אויבעשטער און זייער געלויבט אן א סוף און אן אקציע ברעג ח"ו,
(מיינט דאס אז דורך די פרוטות פון צדקה איז מען ממשיך פון די בחינה פון גדול
ה', ווי הוי' וואס איז מרמז אויף די עשר ספירות י' חכמה ה' בינה ו' די ששה מדות
און ה' אחרונה מלכות, -ווי זיי זיינען מקבל פון אין סוף פפס און זיינען אין
די בחינה פון גדלות פון אין סוף).

אך מי הוא הגורם לירידת האור והשפעה לעוה"ז הגשמי מי"ס הנקראים גופא,

נאר ווער איז גורם צו דעם אראפקומען פון די שפע -אין עוה"ז הגשמי פון די עשר

אגה"ק סימן ג. ז.

ספירות וואס ווערען אנגערופען גופא , (וואס מאכט אז אזא אור וואס נאר די עשר
ספירות דאצילות זיינען כלים אויף דעם אור -זאל דער אור אראפ קומען למטה אין עולם
הזה הגשמי ?) הוא היחוד הנ"ל , דאס איז דער יחוד וואס פריהער פערפפפ דערמאנט ,
(דער יחוד פון קוב"ה ושכינתו , פון דעם אור וואס איז אין די בחינה פון אין סוף
מיט דעם אור וואס איז מאיר אין א פנימיות אין ספירות און השתלשלות , וואס דער יחוד
ווערט דאך דורך די מצוות ,) שהיא תוס' הארה והשפעה מבחי' אור א"ס המאפיל העליון
ב"ה , וואס דאס איז א צוגאב הארה און השפעה פון די בחינה פון אור אין סוף וואס איז
דער מאפיל עליון (וואס ער איז מאפיל די עשר ספירות דאצילות) ביתר שאת על ההארה
וההשפעה שבתחילת האצילות וההשתלשלות , מיט מער געהויבענקייט איבער די הארה און
השפעה וואס (ווערט נמשך איין אצילות) מצד די אנפאנג פון די האצלה פון די ספירות
דאצילות (עולם האצילות און די השתלשלות פון די ספירות , (איז וויבאלד עס ווערט
נמשך פון א תוספות אור וואס איז פיעל העכער פון אצילות און לגבי דעם אור איז אצילות
און עשי' זיינען גלייך ווייל דער אור איז דאך אין סוף -דערפאר קען מצד דעם אור
אראפ קומען השפעה פון די עשר ספירות דאצילות ביז אין עולם הזה הגשמי) .

וראשית תוספת ההארה וההשפעה היא לראשית הי"ס , און די ראשית פון דעם צוגאב
הארב און השפעה (וואס ווערט נמשך אין די ספירות דאצילות) היא לראשית הי"ס , איז
דאס צו די ראשית פון די עשר ספירות (צו די ספירת החכמה וואס זי איז די ראשית פון
די עשר ספירות) , וזה הוא וכובע ישועה בראשו , און דאס איז (וואס דער פסוק זאגט
נאך וילבש מדקה כשריון שטייט נאך דעם) וכובע ישועה בראשו , ישועה הוא מלשון וישע
ה' אל הבל ואל מנחתו , ישוע' איז פון לשון וישע ה' דער אויבעשטער האט זיך געקערט
צו הבל און צו זיין מנחה , (איז ישוע' מיינט קערען זיך וואס דעג אויבעשטער קערט
זיך און ווערט נמשך) והוא ירידת האור והשפע דש"ע נהורין שבזוה"ק , וואס דאס איז
די ירידה (און המשכה) פון דעם אור און שפע פון די בחינה פון ש"כ נהורין וואס
זיינען דערמאנט אין זוהר הקדוש , (וואס דאס איז אן אור וואס איז פיעל העכער פון
די עשר ספירות דאצילות , וואס די ש' גייט דאס אויף די בחינה פון חב"ד מוחין ווי
זיי זינען אין א מדריגה פון מאות וואס אויף דעם איז מרמו' שפס דער אות ש' , און
די ז' פדות ווי זיי זיינען אין א התכללות יעדע איינע פון עשר , וואס דאס איז די
ע' , איז דער געהויבענער אור ווערט נמשך"בראשו" אין די ראשית פון די עשר ספירות)

אגה"ק סימן ג. ח.

וכמ"ש יאר ה' פניו אליך, און ווי עס שטייט דער אויבעשטער זאל דערלייכטען ~~פאפסט~~
 זיין "פנים" (זיין פנימיות, די פנימית השפע פון אור אין סוף) צו דיר, (צו אידען
 דא למטה), יאר פניו אתנו סלה, ער זאל דערלייכטען זיין פנים (זיין פנימיות) מיט
 אונז אויף אייביק, אתנו הוא ע"י מעשה הצדקה, מיט אונז, (אז דער אור פון פניו
 ית' זאל נמשך ווערען און זיין מיט אונז דא למטה, איז דאס דורך די מעשה פון צדקה.
 וזה הוא ~~פאפסט~~ זורע צדקות מצמיה ישועות, און דאס איז וואס שטייט אין פסוק ~~סעם~~ ⁷⁷
 וואס פארזייט צדקות וואס מאכט וואקסען ישועות, (אז צדקה ברענגט דעם ענין פון
 ישועות אז עס זאל זיין די צמיחה און בילוי פון די בחינה פון ישועה פון דעם אור
 פון ש"ע נהורין. וככה יאר ה' פניו אליהם, און אזוי זאל דער אויבעשטער דערלייכטען
 זיין פנים צו זיי, צדקתם עומדת לעד, זייער צדקה בלייבט שטיין אויף אייביק (ווייל
 די המשכה וואס פריהער דערמאנט וואס קומט אראפ למטה איז דאך דאס בלויז פון די פירות
 אבער דער קרן און עצם פון דעם שר קומט דאך נישט אראפ למטה נאר בלייבט איבער לעד
 אין עולם האצילות פון וועלכען עס איז שפעטער מאיר צו די נשמה און דער עיקר וועט
 דאס נמשך ווערען לעתיד לבוא) וקרנם תרום בישועת מצמיה קרן ישועה, און זייער קרן
 זאל דערהויבען ווערען מיט די ישועה פון דעם אויבערשטען וואס איז מצמיה דעם קרן
 ישועה, צמח צדקה מהכובע ישועה הנ"ל, א שפראצונג פון צדקה (וואס דער אויבעשטער
 טוט מיט אידען) פון דעם כובע ישועה וואס פריהער דערמאנט, כנפש תדרשנו, ופאפסט
 לויט דעם נפש וואס זוכט איהם.

נמשך ווערען לעתיד לבוא
 וקרנם תרום בישועת מצמיה קרן ישועה
 זאל דערהויבען ווערען מיט די ישועה פון דעם אויבערשטען וואס איז מצמיה דעם קרן
 ישועה, צמח צדקה מהכובע ישועה הנ"ל, א שפראצונג פון צדקה (וואס דער אויבעשטער
 טוט מיט אידען) פון דעם כובע ישועה וואס פריהער דערמאנט, כנפש תדרשנו, ופאפסט
 לויט דעם נפש וואס זוכט איהם.

(שאלה - צאצא - זה היה ד"ר דוד אבי עזריה)
 מהי ההוספה "הנקראים גופא" בהשאלה מי הוא הגורם לירידת האור והשפעת לעוה"ז
 הגשמי מי"ס, הלא לעיל מבאר שבעוה"ז הגשמי וכו' א"א להתלבש שום הארה וכו'
 כ"א ע"י י"ס הנקראים גופא, וכו' לפי שכל שאין ערוך וכו', וא"כ מה שע"ס
 נקראים בשם גופא מקטין השאלה דמי הוא הגורם לירידת האור והשפעת די"ס ? .

לאגה"ק סימן ג. ה.

דער רבי שליט"א באמערקט דא , אז אין פלוג האט ער דאך פארפעלט נצח , ער גייט אריבער גלייך פון תפארת צו הוד און יסוד און פארפעלט די ספירת הנצח, און אויך וואס איז דער וכו' ? . נאר ווי עס ווייזט אויס-זאגט דער רבי שליט"א- איז דאס לויט וואס עס שטייט אין זהר חלק ב' דף צ"ח סוף עמוד א' און אנאפנג עמוד ב' , (און דאס ברענגט זיך אראפ אין צמח צדק אויף תהלים קאפיטעל ק"ד פסוק א' .) וואס דארט קומט אויס אז הוד און הדר און חדוה פפפ זיינען דאס נצח הוד יסוד , און לויט רפפפפפפפפ וואס שטייט דארט קען מען אויך ערקלערען פארוואס דער אלטער רבי ברענגט דאס דא מיט די שינויים און ער רופט עס ניט מיט די פשוט'ע נעמען פון די ספירות נצח, הוד, יסוד . אויך קען מען זאגען אז וכו' גייט דאס אויף די ספירה פון מלכות וואס זי איז די כלי אויף די אלע ענינים.

סימן ד'

אגה"ק סימן ד. א.

ד אין ישראל נגאלין אלא בצדקה, אידען ווערן נישט אויסגעלייזט נאר אדורך(דעם זכות פון) צדקה (ווי די גמרא זאגט אין סנהדרין דף צ"ג עמוד א' לויט די גירסא פון רמב"ם און טור) שנאמר ושבי' בצדקה, ווי עס שטייט אין פסוק ^{אין} די וואס קערען זיך אום צו איר (צו ציון) דורך צדקה. (אז דורך צדקה קערען זיך אידען אום צו ציון און ווערען אויסגעלייזט פון גלות).

כחוב צדק לפניו יהלך, עס שטייט צדק (גערעכטיקייט) וועט פאר איהם גיין, והול"ל ילך, און עס האט דאך געדארפט שטיין ילך (נישט יהלך) (וואס ילך מיינט ער דער צדק-וועט גיין, אבער יהלך מיינט דאך ער וועט מאכען אן אנדערע זאך גיין, איז פון דעם וואס עס שטייט יהלך ווייזט אויס אז דא מיינט מען אויך אן אנדערע זאך דער צדק²³ מאכט אין איהם א הליכה). אך הענין עפ"י מ"ש לך אמר לבי בקשו פני, נאר דער ענין איז לויט ווי עס שטייט לך אמר לבי בקשו פני, (וואס דער פשוטער טייטש פון דעם איז אז לך פאר דיר און אין דיין שליחות זאגט מיר מיין הארץ זוך מיין פנים און פנימיות (ווי רש"י טייטשט דאס אפ, און ער פירט אויס אה פניך ה' אבקש, אז ער^ט טאקע אזוי און איך זוך דיין פנים ה', אבער לויט דעם אז פני"גייט דאס אויך דעם פנים שלמעלה די פנימיות שלמעלה, האט ער דאך נישט געדארפט זאגען שפעטער אה פניך ה' אבקש נאר אה פניך אבקש, ווייל עס רעדט זיך דאך אויך פריהער פון דעם פנים שלמעלה, גייט דער אלטער רבי דא טייטשען דעם פני"אז דאס גייט אויך די פנימיות פון הארץ און פני"ה"אויף די פנימיות שלמעלה, וואס דאס זאגט ער, (פני", דאס מיינט "בקשו פני" מיינט, בקשו פנימיות הלב, זוכט די פנימיות הלב די פנימיות פון הארץ (וואס איז נישט בגילוי נאר מען דארף עס זוכען און מגלה זיין), כי הנה בלהב יסוד האש האלקית בלב, ווייל אין דעם פלאס פון דעם ג-ט'ליכען יסוד האש וואס אין הארץ (וואס דאס איז די אפפופ פלאמענדיגע אהבה צו ג-ט'ליכקייט וואס דאס איז דער יסוד האש פון נפש האלקית ווי ער האט געזאגט אין פרק ג' פון ערשטען חלק תניא) (אדער לויט א צווייטע גירסא דא אין אגרת הקדש, דארף שטיין, הנה בהלב יסוד האש האלקית שבלב) אין הארץ, אין דעם ג-ט'ליכען יסוד האש וואס אין הארץ, (יש ב' בחי' איז דא צוויי בחינות. בחי' חיצוניות ובחי' פנימיות, די בחינה פון חיצוניות די אויסערליכע, און די בחי' פון פנימיות די אינערליכע (אן אויסערליכע אהבה און אן אינערליכע אהבה). חיצוניות הלב היא התלהבות המתלהבת מבחי' הבינה והדעת בגדולת ה' א"ס ב"ה, חיצוניות הלב איז, די התלהבות (פון אהבה) וואס צופלאקערט זיך פון

אגה"ק סימן ד. ב.
 דעם פארשטאנד און (פארטיפונג פון) דעת אין די גרויסקייט פון דעם אויבערשטען
 וואס ער איז אין סוף [להתבונן] בגדולתו, צו מתבונן זיין זיך אין זיין גרויסקייט
 ולבליד מתבונה זו אהבה עזה כרשפי אש וכו', און צו מאכען געבוירען פון די פארשטאנד
 א שטארקע אהבה ווי פייערדיגע פלנקען און אזוי ווייטאר (וואס דאס איז די חיצוניות
 הלב פון נפש האלקית אן אהבה וואס איז עגשאפען פון שכל און פארשטאנד אין די
 גרויסקייט פון דעם אויבערשטען, וואס די אהבה איז בגילוי און פילבאר אין הארץ
 וואס ער פילט זיין אהבה צום אויבערשטען). ~~והנה~~ ופנימי' הלב היא הנקודה שבפנימי
 הלב ועומקא דליבא, און פנימית הלב איז דאס די נקודה וואס אין די פנימיות פון
 הארצען און די טיפקייט פון הארץ, שהיא למע' מעלה מבחי' הדעת והתבונה שיוכל האדם
 להממון בלבו בגדולת ה', וואס זי איז אסאך העכער פון דעם דעת און פארשטאנד וואס
 דער מענש קען זיך מתבונן זיין אין די גרויסקייט פון אויבערשטען (דער מענש דורך
 זיין שכל און התבוננות וואלט קיין מאל נישט געקענט ביי זיך אויפמאכען אזא טיפע
 און גרויסע אהבה, נאר דאס איז דא אין די נשמה-געגעבען מלמעלה ווי ער וועט
 ווייטער זאגען, און דער מענש דארף דאס ביי זיך מגלה זיין). וכמ"ש ממעמקים
 קראתיך ה' מעומקא דליבא, און ווי עס שטייט ממעמקים קראתיך ה' פון די טיפענישען
 האב' איך דיר גערופען ה' וואס דאס מיינט פון די טיפעניש פון הארץ (וואס דאס איז
 דער לשון"מעמקים" לשון רבים ווייל עס איז דא אין הארץ עומק און עומק לעומק
 טיף און נאך טיפער) (ועד"מ כמו במילי דעלמא, און למשל ווי ביי דוועלטליכע
 זאכען/ (אין גשמיות דיגע ענינים), לפעמים יש ענין גדול מאד מאד, איז מאל
 פארהאן א גאר גאר גרויסען ענין, שכל חיות האדם תלוי בו, וואס דער גאנצער לעבען
 פון מענש איז אפהענגיק אין איהם, ונוגע עד נקודת פנימיות הלב ועד בכלל, און
 (דער ענין) רירט אן ביז די פינטאלע וואס אין די אינערליכקייט פון הארץ -
 און אריין גערעכענט דאס פינטאלע הארץ גופא, וגורם לו לפעמים לעשות מעשים
 ולדבר דברים שלא בדעת כלל, און דאס/ איהם גורם אמאל צו ^{איז} טהאן מעשים און צו
 ריידען זאכען אינגאנצען אן דעת, (ווייל דאס רירט אן אין עצם הנפש וואס העכער
 פון דעת און פארשטאנד) וזלע"ז ככה היא ממש בעבודה שבלב, און זה לעומת זה (וואס
 אין קדושה זיינען ענינים ווי אין דעם קעגענזאץ צו קדושה, איז אזוי ווי בגשמיות
 איז דא אמאל אן ענין וואס רירט אן אין עצם הנפש וואס העכער פון דעת,) איז אזוי
 ממש אין עבודה שבלב, (אין די אהבה פון א איד צום אויבערשטען אז עס איז דא אן

אגה"ק סימן ד. ג.
 אהבה וואס רירט אן אין עצם פון די נמשח וואס ^{הכער} פון דעת און פארשטאנד, .
 והיינו לפי שבחי^א נקודת פנימית הלב היא למע' מבחי' הדעת המתפשט ומתלבש במדות,
 און דאס איז ווייל די די בחינה פון די נקודה פנימית וואס אין הארץ איז העכער פון
 דעם דעת וואס איז זיך מתפשט און איז זיך מתלבש אין די מדות, שנולדו מחב"ד, וואס
 זיינען געבוירען געווארען פון חכמה ביבה דעת, כנודע, ווי בעוואוסט. . רק היא
 בחי' הארת חכמה עליונה שלמע' מהבינה ^{ידעת}, נאר זי איז א הארה (א פפכ"א ייכטונג)
 פון די חכמה עליונה וואס העכער פון די בינה און דעת, ובה מלובש וגנוז אור ה'
 ממש, און אין איר - אין די חכמה עליונה-איז מלובש און פארבאהלטען דער אור פון
 ה' ממש, כמ"ש ה' בחכמה, ווי עס שטייט"ה בחכמה"אור אין סוף איז מלובש אין חכמה,
 והיא היא בחי' ניצוץ אלקוץ שבכל נפש מישאל, און דאס איז זי טאקע די ג-טליכע
 ניצוץ וואס אין דא אין יעדער נפש פון אידען, (וואס מצד דעם ניצוץ אלקי וואס איז
 העכער אינגאנצען פון דעת און השגה-מצד דעם קומט די אהבה פון פנימיות הלב וואס איז
 העכער פון דעת און השגה) ^{וואס האט דאס ג"ס}.
 ומה שאין כל אדם זוכה למדריגה זו, און דאס וואס ניט יעדער איינער איז זוכה
 צו די מדריגה, לעבודה שבלב מעומקא דליבא בבחי' פנימיות, צו עבודה שבלב פון די
 טיפעניש פון הארץ אין די בחינה פון פנימיות, (וויבאלד די אהבה און די עבודה קומט
 דאס מצד די נקודת הנשמה דער ניצוץ אלקי וואס אין די נשמה, און דער ניצוץ אלקי איז
 פפ דאך דא ביי יעדער איד אין זיין נשמה-האט דאך יעדער איינער געדארפט צוקומען צו
 די מדריגה און די עבודה? -), היינו, דאס איז לפי שבחי' זו היא אצלו בבחי' גלות
 ושבי', ווייל די בחינה אפז ביי איהם^א ין די בחינה פון גלות און אין געפאנגענשאפט,
 והיא בחינת גלות השכינה ממש, און דאס איז ממש דער ענין פון גלות השכינה (אין נפש
 פון א איד) כי היא היא בחינת ניצוץ אלקוץ שבנפשו האלקית, ווייל זי (די שכינה) איז
 דאס טאקע דער ג-טליכער ניצוץ וואס אין זיין נפש האלקית (און ווען די בחינה פפן דעם
 ניפון אלקי פון די נשמה איז אין גלות -איז דאס דער גלות פון די"שכינה", און
 וויבאלד די בחינה פון דעם ניצוץ אלקי איז בללות איז ניטא איר ווירקונג אין נפש אז
 עס זאל זיין די אהבה פון פנימיות הלב).
 וסבת הגלות הוא מאמר דו"ל גלו לבלל שכינה עמהם, און די סבה פון דעם גלות
 פון דעם ניצוץ אלקי וואס אין די נשמה (איז וואס רז"ל זאגען אז בשעת אידען זיינען

א"ח. 3" סאמא"

אגה"ק סימן ד. ד.

פארטיקען געווארען אין בבל איז די שכינה מיט זיי, (וואס אין גלות פון די שכינה פרטית פון א איד מיינט דאס אז בשעת ער געפינט זיך אין בבל ער טוט מעשים פון בבל איז די שכינה בגלות מיט איהם) דהיינו, וואס דאס מיינט, מפני שהלביש בחינת פנימית מלביש געווען ארץ נקודת לבבו בזה לעומת זה, ווייל ער האט אריין געטהאן - די בחינה פון די פנימית פון די נקודה פון זיין הארץ אין זה לעומת זה (אין ענינים פון וואס זיינען דער לעומת זה דער קעגענזאץ צו קדושה) דהיינו בלבושים צואים דמילי דעלמא ותאות עוה"ז, וואס דאס מיינט אין די אומריינע לבושים פון פון וועלטליכע זאכען און תאוות פון עולם הזה, הנקרא בשם בבל, וואס ווערט אנגערופען מיט דעם נאמען בבל, (איז ווייל ער האט אריין געטהאן די פנימית'דיגע נקודה פון זיין הארץ אין די ענינים, האט ער געפועלט א גלות השכינה פון זיין ניצוץ אלקי-אין בבל, אין די ענינים פון וועלט און תאוות.) והיא בחי' נק' ערלה המכסה על הברית ונקודה פנימית שבלב, און דאס איז-אין נפש - די בחינה פון ערלה וואס פארדעקט און פארשטעלט אויף דעם ברית און די פנימיות'דיגע נקודה וואס אין הארץ, ועל זה נאמר ומלתם את ערלת לבבכם, און אויף דעם שטייט (אז עס דארף זיין די עבודה פון) ומלתם את ערלת לבבכם, און איר זאלט מל זיין די ערלה פון אייער הארץ, (אראפ צו נעמען דעם צודעק און פארשטעל וואס פארדעקט און פארשטעלט אויף די פנימיות'דיגע נקודה פון הארץ פון, ווי עס שטייט אמאל איז דער ענין פון די מילה איז דאס דער ענין פון תשובה, וואס אזוי ווי אין דעם גלות פון די שכינה כללית פון אלע אידען, איז דאך אם עושין תשובה מיד הן נגאלין אז די תשובה ברענגט די גאולה פון די שכינה, אזוי איז אויך ביי דעם גלות פון די שכינה פרטית פון דעם ניצוץ אלקי וואס ביי יעדען איד, אז דורך זיין תשובה ווערט די גאולה פון זיין שכינה פרטית - פון זיין ניצוץ א) אלקי, אז עס ווערט אראפגענומען דער כיסוי און העלם און עס ווערט נתגלה זיין נקודה פנימית).

והנה במילה יש שני בחינות, און ביי מילה זיינען פארהאן צוויי בחינות, מילה ופריעה, מילה און פריעה, שהן ערלה גסה וקליפה דקה, וואס דאס זיינען די גראבע ערלה און די דינע שאל, (וואס מילה נעמט אראפ די גראבע ערלה און פריעה נעמט אראפ די דינע שאל און עור וואס פארדעקט אויף דעם ברית) וכן בערלת בלב, און אזוי אויך אין ערלת הלב (אויף וועלכע דער פסוק זאגט ומלתם את ערלת לבבכם) יש ג"כ תאות גסות ודקות, זיינען אויך דא גראבע תאוות (וואס זיי זיינען למש) ווי די ערלה הגסה, (און גרינגע און איידעלערע תאוות) וואס זיי זיינען למשל ווי די קליפה דקה,

אגה"ק סימן ד. ו.

אהבה איז פון טיפעניש פון הארץ, מנקודה פנימית ממש, פון די נקודה פנימית ממש, פפ כנ"ל, ווי פריהער דערמאנט, (ולמעלה מבחי' בדעת און העכער פון די בחינה פון דעת, פון פארשטאנד און געפיל) ולכן משיח בא בהיסח הדעת לכללות ישראל, און דערפאר משיח וועט קומען מיט א היסח הדעת צו כלל (אידען), ישראל, (אז ביי כלל ישראל וועט זיין א ביסח הדעת), והיא גילוי בחינת נקודה פנימית הכללית, און דאס איז די אנטפלעקונג פון די בחינה פון נקודה פנימית די כלליות'דיגע (פון אלע אידען) ויציאת השכינה הכללית מהגלות והשבי', און די ארויסגאנג פון די שכינה כללית (פון אלע אידען) פון גלות און געפאנגענשאפט, לעדן לעולמי עולמים, אויף שטענדיג און אויף אייביקע אייביקייט, (אזוי ווי ערקלערט ביי די גאולה און יציאה פון די שכינה פרטית פון דעם ניצוץ אלקי אז דאס איז בהיסח הדעת - העכער פון דעת און השגה - אזוי אויך די יציאה פון די כלליות'דיגע שכינה פון כלל ישראל, וועט איר יציאה פון גלות און די גאולה פון כלל ישראל דורך משיח'ן זיין בהיסח הדעת, (איז דער אמיתית'נין פון ומל פפ' אלקיך את לבבך און לאהבה את ה' אלקיך כי הוא חיך, דאס וועט זיין ווי ער האט געזאגט - בביאת המשיח אבער אויך איצטער גייט ער זאגען איז אויך פארהאן א יציאה פון דעם גלות פון די שכינה פרטית - פון דעם ניצוץ אלקי - עכ"פ א יציאה א לפי שעה - אין די עבודה פון תפלה, וואס דאס זאגט ער ווייטער). וכן כל ניצוץ פרטי מהשכינה שבנפש כל אחד מישראל, און אזוי יעדער ניצוץ פרטי פון די שכינה וואס אין נפש פון יעדער איינציגען איד, יוצאת מהגלות והשבי' לפי שעה, גייט ארויס פון גלות און שבי' צייטווייליג, בחיי שעה זו תפלה אין די חיי שעה וואס דאס איז תפלה (ווי די גמרא ^{אין} רופט אן תפלה חיי שעה, ועבודה שבלב מעומקא דלבא, און (אין די) עבודה שבלב פון די טיפעניש פון הארץ מבחינת נקודה פנימית הנגלית מהערלה, פון די נקודה פנימית וואס ווערט נתגלה פון די ערלה וואס פארדעקט אויף איר, ועולה למעלה מדבקה בו בתשוקה עזה, און איז עולה למעלה מיט א שטארקע תשוקה, בבחי' למען חיך, אין די בחינה פון למען חיך, (אז אלקות איז זיין גאנצער חיים - זיין גאנצער לעבען). והוא ג"כ בבחי' היסח דעת האדם, און דאס (די צייטווייליגע ארויסגאנג פון די נקודה פנימית אין די עבודה פון תפלה - דאס איז אויך) מיט א בחינה פון היסח דעת פון מענש, כי בחי' זו היא למע'פפ מדעת האדם והתבוננותו מגדולת ה', ווייל די בחינה איז העכער פון דעם דעת פון מענש און זיין התבוננות אין די גרויסקייט פון דעם אויבערשטען, רק הפ' הי' בחי' מתנה נתונה מאת ה' מן השמים,

אגה"ק סימן ד. ז.
 נאר זי איז א בחינה פון מתנה וואס איז געגעבען פון דעם אויבערשטען פון הימל, מהאר
 בחי' פנים העליונים, פון די הארה וואס איז מאיר צום מענש פון דעם פנים העליונים (פון
 די פנימיות שלמעה), כמ"ש יאר ה' פניו אליך, ווי עס שטייט דער אויבערשטער זאל
 דערלייכטען זיין פנים (זיין פנימיות) צו דיר, וכמ"ש ומל ה' אלקיך גו'. און ווי עס
 שטייט ומל ה' אלקיך, דער אויבערשטער דיין ג-ט זאל אראפנעמען די פארשטאפונג פון זיין
 הארץ (וואס אין א צייטווייליגען אופן איז דאס פארהאן אויך איצט).
 אן מודעת זאת כי ^{אמתותא דלעילא} ~~אמתותא~~ דלעילא ^{היא} ~~היא~~ באתערותא דלתתא דוקא, נאר עס איז
 דאך בעוואוסט אז די אמתותא דלעילא קומט דוקא דורך אן אתערותא דלתתא (די העוררות
 מלמעה וואס ווערט נמשך צו דעם מענש קומט עס דוקא דורך די העוררות פון דעם מענש
 וואס ער איז מעורר דורך זיין עבודה למטה (איז אפילו אזא ענין וואס איז אן ענין וואס
 קומט מלמעה דוקא, און די עבודה פון דעם מענש קען דאס ניט אויפמאכען און ממשיך זיין,
 דאך דארף זיין א אמתותא דלתתא אויך פאר אזא סארט המשכה) בבחי' העלאת מ"ק, אין
 בחינה פון העלאת מין נוקבין, (די התעוררות און ^{משוקהפון} ~~משוקהפון~~ דעם מקבל וואס דאס איז
 א כלי צו די המשכה פון מין דוכריין די שפע פון משפיע) כמשארו"ל אין טיפה יורדת
 מלמע' כו' ווי רז"ל זאגען אז א טראפען קומט ניט אראפ פון אויבען (סיידען עס זיינען
 פריהער צוויי טראפען פון אונטען). ולכן צריך האדם לעשות בעצמו ^{תחלת} מילה זו, און
 דערפאר דארף דער מענש מאכען ביי זיך דעם אנפאנג פון די מילה, להסיר ערלת הלב וקליפה
 הגסה, אראפצונעמען די ערלה פון הארץ און די גר' ^{קטמסאון} ~~קטמסאון~~ דינע קליפה, המלבישות
 ומכסות על בחינת נקודת פנימית הלב, וואס זיינען מלביש (און פארדעקען) אויף די
 בחינה פון די נקודה פון פנימית הלב, שהיא בחי' אהבת ה' בחינת למען חייך, וואס
 דאס איז (די פנימית נקודת הלב איז) די אהבת ה' די בחינה פון למען חייך (אז אלקות
 איז זיין גאנצער חיות) שהיא בגלות בתאוות עוה"ז, וואס זי איז גלות אין די
 תאוות פון עולם הזה, שהם ג"כ בבחי' למען חייך בזלעו"ז, וואס זיי די תאוות
 זיינען אויך אין די בחינה און אופן פון למען חייך אז דאס זיין לעבען - אין זה לעומת
 זה, אין דעם קעגענזאץ צו קדושה (וואס ער איז משוקע-פארזונקען אין תאוות ביז אז דאס
 איז זיין גאנצער לעבען, כנ"ל ווי פריהער דערמאנט) אז עס איז דא ענינים ביי א מענש
 וואס זיין גאנצער לעבען איז אפהענגיק אין זיי און ער איז אריין געטהאן אין דעם מיט
 די פנימיות פון זיין הארץ), והיינו, און דאס איז, ע"י נתינת הצדקה לה' מממונו
 דורך דעם געבען צדקה צו דעם אויבערשטען פון זיין געלד, שהיא חיותו, וואס דאס איז זיין

אגה"ק סימן ד. ח.

[illegible]

אגה"ק סימן ד. י.

נפשי איז פפ בדיוק , (ווייל דאס גייט אויף די שכינה וואס איז דער נפש פון אידען
און אזוי ביי יעדער איד אויף זיין ניצוץ אלקי וואס איז מחי' זיין נפש) וואס דאס
ווערט אויסגעלייזט דורך שלום דורך מעשה הצדקה . וזהו ג"כ הטעם שנקרא הצדקה שלום
און דאס איז אויך דער טעם וואס צדקה ווערט אנגערופען שלום , לפי שנעשה שלום בין
ישראל לאיבהם שבשמים , ווייל (דורך צדקה) ווערט שלום צווישען אידען מיט זייער
פאטער אין הימעל , כמאמרז"ל ווי רז"ל צאגן (תוספתא פאה פרק א') דהיינו , וואס
דאס איז , ע"י פדיון נפשותיהם הם חלק ה' ממש , דורך די אויסלייזונג פון פפ
זייערע נפשות וואס זיינען א חלק פון ה' ממש , מידי החיצונים (וואס זיי ווערן
אויסגלייזט) פון די הענט פון די חיצונים , ובפרט צדקת א"י , און בפרט די צדקה
פאר ארץ ישראל (פפפ דער אלטער רבי האט געשריבען דעם אגרת-און אזוי מערערע אגרות
קדש פון דעם אגרת הקדש בקשר מיט די צדקה פאר כולל חב"ד אין ארץ ישראל אויסצוהאלטן
די תלמידים פון די חבריא פון ר' מענדאלע אפפפפפ האראדער און זיינע חברים וואס
האבען זיך געהאט באזעצט אין ארץ ישראל) שהיא צדקת ה' ממש , וואס זי איז צדקה מיט
ה' ממש , (צדקה צו דעם ארט ווי הוי' שטייט פפפפפפ בהתגלות) כמ"ש ווי עס שטייט
תמיד עיני ה' אלקיך בה , שטענדיג זיינען די אויגען (און פנימיותדיגע המשכה)
פון הוי' דארט , והיו עיני ולבי שם כל הימים , און מיינע אויגען און מיינ הארץ
וועלען זיין דארט אלע טעג , (איז דאך אין ארץ ישראל מאיר א המשכה פנימית פון הוי'
און די צדקה וואס מ'טוט מיט תלמידי חכמים פון ארץ ישראל איז דאס א צדקת ה' ממש ,
והיא שעמדה לנו לפדות חיי נפשנו מעצת החושבים לדחות פעמינו , און זי (די צדקה
מיט ארץ ישראל) איז אונז בייגעשטאנען אויסצולייזען אונזער נפש פון די עצה פון
די וואס שטייען אויף אפצושטופען אונזערע טריט (פון די וואס ווילען אונז
שעדיגען) ותעמוד לנו לעד , און וועט אונז ביישטיין אויף שטענדיג לשו"נפשינו
בחיים אמיתיים , צו געבען אונזערע נפשות אין אמת'ן לעבען, מחיי החיים , פון דעם
וואס באלעבט דעם לעבען זעלבסט , לאור באור החיים , צו לייכטען מיט דעם ליכט פון
לעבען , אשר יאר ה' פניו אתנו סלה , וואס דער אויבעשטער וועט דערלייכטען מיט
אונז אויף אייביק אכ"ר . אמן כן יהי רצון . :

סימן ה'

אגה"ק סימן ה. א.

ה ויעש דוד שם , און דוד האט געמאכט א נאמען , (דער פסוק איז אין שמואל ב' קאפיטעל ח' פסוק י"ג , און דער פשוטער אפטייטש פון פסוק איז, אדער אז שפפפפ האט געמאכט א גוטען נאמען פאר אידען - מיט דעם וואס ער האט מקבל געווען די מתים פון די שונאים ווי רש"י טייטשט דארט אפ דעם פסוק , אדער אז עס מיינט אז דוד האט זיך קונה שם געווען- זיך איינגעשאפען א נאמען דורך זיין גבורה- ווי אנדערע מפרשים טייטשען דארט דעם פסוק ,) ופי' בזה"ק משום שנאמר ויהי דוד עושה משפט וצדקה לכל עמו , און ער טייטשט אין זהר הקדוש (אז דער ויעש דוד שם האט א שייכות מיט דעם וואס עס שטייט דארט ^{וויאזוי} פסוק ט"ו "ויהי דוד עושה משפט וצדקה לכל עמו , ג' אז דוד פלעגט טהאן משפט און גערעכטיקייט צו זיין גאנצען פאלק ,) (איז מיט דעם וואס ער האט געטהאן ^{משפט} און צדקה - מיט דעם האט ער עס געמאכט דעם שם , איז דאן וואס מיינט דער"שם" ? - דער שם קדוש פון דעם אויבערשטען) בכה ר' שמעון ואמר מאן עביר שמא קדישא בכל יומא מאן דיהיב צדקה למסכנא ^{כו'} , ר' שמעון האט געוויינט און געזאגט , ווער מאכט א שם קדוש (פון דעם אויבערשטען) יעדער טאג ?- דער וואס גיט צדקה צו אן ארימאן .

ויובן , און דאס וועט זיין פארשטענדליך , (וואס עס פאדערט זיך דא צו פארשטיין איז , איין מאל , ווי פאסט זיך צו זאגען אויף דעם שם קדוש פון דעם אויבערשטען פאכען א שם , ווי דער לשון אין פסוק איז ויעש , און ווי דער לשון אין זהר הקדוש עביר , ער מאכט אויף פסעם שמא קדושא - א שם קדוש , און צווייטענס ווי אזוי מאכט מען דאס אויף דורך דעם ענין פון צדקה ? , וועט דאס זיין פארשטענדליך ^פ בהקדים מאמר רז"ל ע"פ כי בי"ה ה' צור עולמים , מיט דעם וואס מ'וועט מקדים זיין דעם מאמר וואס רז"ל זאגען אויף דעם פסוק כי בי"ה ה' צור עולמים , מיט דעם שם וואס באשטייט אין די אותיות י"ה איז דער אויבערשטער דער שטארק פון די באשאפונג פון די וועלטען , (זאגען רז"ל אויף דעם אין מנחות דף כ"ט עמוד ב' און אין ירושלמי חגיגה פרק ב' ה"א) בה' נברא עוה"ז ביו"ד נברא עוה"ב , מיט די ה' (פון שם איז באשאפען געווארען עולם הזה , און מיט די יו"ד (פון שם) איז באשאפען געווארן עולם הבא . פי' , דאס מיינט , (וואס ^{פסעם} איז די שייכות פון עולם הזה דוקא צו די ה' פון שם ^{און} עולם הבא צו די יו"ד פון שם דוקא ?) גייט ער מבאר זיין וואס איז דער ענין פון עולם הבא און גן עדן און דערמיט וועט זיין פארשטענדליך די שייכות פון עולם הבא צו י' פון שם הוי"ו .) שהענוג שמתענגים נשמות הצדיקים , אז דער

תענוג וואס עס האבען פארגעניגען די נשמות פון צדיקים, ונהנין מזיו השכינה
 המאיר בג"ע עליון ותחתון, און זיי האבען הנאה פון דעם זיו השכינה וואס לייכט
 אין גן עדן העליון און אין גן עדן התחתון, הוא שמתענגים בהשגתם והשכלתם, איז
 דאס וואס זיי זיינען זיך מתענג - זיי האבען פארגעניגען - אין זייער השגה און
 השכלה, שמשפץ (אז דאס איז א תענוג פון פארשטאנד און שכל) שמשכילים ויודעים
 ומשיגים, וואס זיי זיינען משכיל (מיט דעם כח החכמה) און ווייסען (מיט דעם כח
 הדעת) און פארשטיהען (מיט דעם כח הבינה וואס איז דער כח פון הבנה און השבה, איז
 מיט די דריי כחות פון חב"ד פארשטיהען זיי) איזה השגה באור וחיות השופע (מ"ס)
 מא"ס ב"ה (בבחי גילוי), עפעס א השגה אין דעם אור און חיות וואס ווערט דאך נשפע
 פון אין סוף ברוך הוא, בבחי' גילוי, אין א בחינה פון גילוי, (אין אן אופן
 אז דער חיות וואס איז דארט מאיר פון אין סוף איז דאס אנטפלעקט און זיי זיינען
 משיג דעם מהות פון דעם חיות, נישט ווי אין עולם הזה וואס דער חיות קומט אין אן
 אופן פון העלם און די השגה וואס מ'קען משיג זיין אין דעם חיות איז דאס נאר א
 ידיעת המציאות נישט א השגה המהות, אבער אין גן עדן איז דער חיות אין א בחינה
 פון גילוי אז מ'פארשטייט דעם מהות פון דעם חיות, וואס איז בבחי' גילוי)
 לנשמתם ורוח בינתם, צו זייער נשמה און צו דעם רוח פון זייער פארשטאנד, להבין
 ולהשיג איזה השגה, צו פארשטיין און משיג זיין עפעס א השגה, כאו"א לפי מדריגתו
 ולפי מעשיו, יעדער איינער און איינער לויט זיין מדריגה און לויט זיינע מעשים.
 (אין לקוטי לוי יצחק פון דעם רבין שליט"א פאטער הגאון הצדיק ר' לוי יצחק
 נשמתו עדן - טייטשט ער אפ, אז לפי מדריגתו - מיינט דאס די נשמות וואס זיינען אין
 גן עדן העליון וואס זייער השגה איז לויט זייער מדריגה פון זייער כוונה און רעותא
 דלבא, וואס דאס איז אן עבודה פון מוחין, און מוחין ווערען באצייכענט מיט דעם
 ווארט מדריגה, ווי ער ווייזט דארט אן פון שער היחוד והאמונה פ"ט אז ביי מוחין
 חב"ד לייזט דער אלטער רבי צו דעם ווארט ומדרגת, און לפי מעשיו גייט דאס אויף די
 נשמות פון גן עדן התחתון וואס זיי זיינען זוכה דערצו דורך מצוות מעשיות דוקא,
 וואס דערפאר ווערט דאס אנגערופען לפי מעשיו.)

אין פארשטאנד אין אלקות,) ולכן נקרא עולם הבא בשם בינה בזה"ק, און דערפאר

דבר אלהים ביום הזה (ד, כג) ואלה הן המעשרות אשר יעשו ליהוה

אגה"ק סימן ה. ג.

מאיר די ספירת הבינה אז די נשמות זאלען האבען א השגה און הבנה אין ג-סליקקייט

ושהפעם זו נמשכת מבחי' חכמה עילאה , און די השפעה ווערט נמשך פון חכמה עילאה

שהוא מקור ההשכלה וההשגה הנקרא בשם בינה , וואס דאס איז דער מקור פון די השכלה און השגה וואס ווערט אנגערופען מיט דעם נאמען בינה (חכמה איז דער מקור פון די השגה פון בינה) והוא קדמות השכל קודם שבא לכלל גילוי השגה והבנה , און דאס איז די קדמות פון שכל איידער עס קומט צו דעם כלל פון השגה און פארשטאנד , רק עדיין הוא בבחי' העלם והסתר , נאר דאס איז נאך אין די בחינה פון העלם און הסתר , (דאס איז די מדריגה אין חכמה וואס איז נאך העכער פון שכל און פארשטאנד ניט ווי די חיצוניות פון חכמה וואס איז די נקודה פון השכלה וואס דארט לייכט שוין דער אור פון שכל , נאר מער ניט עס איז אין א נקודה און א כלל -און ערשט שפעטער שומט עס ארויס אין פרטים פון בינה , נאר דא רעדט זיך וועגען די מדריגה אין חכמה וואס איז אינגאנצען העכער פון שכל) רק שמעט מזעיר שם שער שם שופע ונמשך משם לבחי' בינה , נאר וואס פאסט פאסט אביסל פון גאר ווינציג און גאר ווינציג איז שופע-פליסט -פון דארט און ווערט נמשך אין די בחינה פון בינה , (אז עס דארף זיין איין צמצום און נאך א צמצום , וואס דאס איז דער דאפעלטער לשון פון זעיר שם זעיר שם , דורך איין צמצום ווערט עס ווינציג וואס, און פון דעם גופא דארף ווידער זיין א צמצום עס זאל פון דעם ערשט אנקומען א זעיר שם ווינציג וואס -אין די בחינה פון בינה , ווייל נאך דעם ערשטען צמצום פאסט דאס נאך אלץ נישט קאמפא אראפקומען אין פארשטאנד פון בינה , נאר ערשט נאך א צווייטען צמצום קומט עס אראפ אין בינה) להבין ולהשיג שכל הנעלם צו פארשטיין און משיג זיין שם א שכל א פארבאהלטענעם(אזא שכל וואס בעצם איז ער א נעלם העכער פון השגה -זאל ער אראפ קומען אין השגה , וואס דאס איז דאך דער זיו השכינה א הארה פון אין סוף וואס איז מאיר אין גן עדן , וואס איז בעצם העכער אינגאנצען פון פארשטאנד פון א נברא -מעג דאס זיין אזא נברא ווי דאס איז א נשמה ווי זי שטייט אין גן עדן העליון אדער גן עדן התחתון , און דאס זאל אראפ קומען אין השגה פון שכל פון דעם נברא דארף עס דורכגיין א צמצום נאך א צמצום ביז דאס קומט אראפ אין די השגה און פארשטאנד פון די נשמה (אבער נאך די צמצומים בלייבט עס אלץ דער מהות פון אלקות וואס דאס איז דאך די השגה פון די נשמה אין גן עדן -א השגה אין מהות פון אלקות.)

וזהו ענין השגה (אין סוף) וזהו ענין השגה (אין סוף) וזהו ענין השגה (אין סוף) וזהו ענין השגה (אין סוף)

אגה"ק סימן ה. ד. ולכן נקרא בשם נקודה בהיכלא בזוה"ק, און דערפאר ווערט עס אנגערופען מיט דעם נאמען נקודה בהיכלא-אין זהר הקדוש (אז דאס איז א נקודה פון חכמה ווי זי איז מאיר אין דעם היכל פון בינה, וואס זייענדיג שוין אין בינה-אין פארשטאנד-איז דאס אלץ א נקודה וואס איז העכער פון די פרטים פון פארשטאנד וואס בינה שטעלט מיט זיך פאר) וזו היא תמונת יו"ד של שם הוי' ב"ה, און דאס איז זי די תמונה פון דעם אות י' פון שם הוי' ב"ה (וואס די תמונה דער געשטאלט פון דעם אות י' איז דאך א נקודה, וואס דאס איז מרמז אויף די נקודה פון חכמה, ונקרא עדן אשר עליו נאמר עין לא ראתה, און דאס ווערט אנגערופען עדן וואס אויף איהם שטייט עין לא ראתה, (אז עס איז אין דעם קיין השגה ניטא, ווייל בעצם איז דאס אן אור וואס העכער פון שכל און השגה ונקרא אבא יסוד בריתא, און דאס ווערט אנגערופען אבא וואס איז דער יסוד פון בריתא, (חכמה איז דאך "אבא" און דאס איז דער יסוד פון אותיות וואס ווערען אנגערופען בריתא - די בחינה פון בת און מלכות, ווי ער וועט דאס באלד ערקלערען.)

אגה"ק סימן ה. ד. ולכן נקרא בשם נקודה בהיכלא בזוה"ק, און דערפאר ווערט עס אנגערופען מיט דעם נאמען נקודה בהיכלא-אין זהר הקדוש (אז דאס איז א נקודה פון חכמה ווי זי איז מאיר אין דעם היכל פון בינה, וואס זייענדיג שוין אין בינה-אין פארשטאנד-איז דאס אלץ א נקודה וואס איז העכער פון די פרטים פון פארשטאנד וואס בינה שטעלט מיט זיך פאר) וזו היא תמונת יו"ד של שם הוי' ב"ה, און דאס איז זי די תמונה פון דעם אות י' פון שם הוי' ב"ה (וואס די תמונה דער געשטאלט פון דעם אות י' איז דאך א נקודה, וואס דאס איז מרמז אויף די נקודה פון חכמה, ונקרא עדן אשר עליו נאמר עין לא ראתה, און דאס ווערט אנגערופען עדן וואס אויף איהם שטייט עין לא ראתה, (אז עס איז אין דעם קיין השגה ניטא, ווייל בעצם איז דאס אן אור וואס העכער פון שכל און השגה ונקרא אבא יסוד בריתא, און דאס ווערט אנגערופען אבא וואס איז דער יסוד פון בריתא, (חכמה איז דאך "אבא" און דאס איז דער יסוד פון אותיות וואס ווערען אנגערופען בריתא - די בחינה פון בת און מלכות, ווי ער וועט דאס באלד ערקלערען.)

אגה"ק סימן ה. ה. פ"י, דאס מיינט, [וואס פאר א שייכות האט ברתא -מלכות-אותיות הדבור צו חכמה ? , אין פלוג איז די שייכות פון אותיות הדבור צו מדות און צו בינה, ווי למשל ביים מענש וואס רעדט ער אין אותיות הדבור? -אדער אן ענין פון מדות אדער אן ענין פון השגת השכל, אבער צו חכמה וואס ווי יעצט ערקלערט איז דאס סוף העכער פון דעם ענין פון השגת השכל -איז וואס פאר א שייכות האבען אותיות הדבור צו חכמה - גייט ער ערקלערען אז די אופמאכונג פון אותיות הדבור נעמט זיך דאס דוקא פון חכמה.]

כי הנה התהוות אותיות הדבור היוצאות מה' מוצאות הפה, ווייל די סטטמנטס התהוות פון אותיות הדבור (ווי די אותיות הדבור ווערען געשאפען פון נפש) וואס קומען ארויס פון די פינגער מוצאות פון מויל, אינן דבר מושכל פלפ, זיינען זיי נישט קיין שכל'דיגע זאך (אז דער שכל זאל מחייב זיין זייער ארויסקומען פון די מוצאות) ולא מוטבע בטבע מוצאות הללו, און עס איז אויך נישט מוטבע אין די טבע פון די מוצאות (עס איז דא אמאל אן ענין וואס על פי שכל אי. עס נישט אבער אזוי איז די טבע מחייב מצד די טבעיות -די נאטירליכקייט פון די זאך - אבער דא איז עס אויך נישט קיין נאטירליכקייט און די טבע פון די מוצאות), להוציא מבטא האותיות ע"י ההבל והקול המכה בהן, ארויסצובריינגען די ארויסריידונג פון די אותיות דורך די פארע און דעם קול וואס שלאגט אן אין זיי (אין די מוצאות, -די אנשלאגונג וואס די פארע און דער קול שלאגען זיך אן אין די מוצאות מוצאות איז דאס נישט מחייב די ארויסגעבונג פון די אותיות הדבור) על פי דרך הטבע, לויט דעם וועג (און סדר) פון טבע ולא על פי דרך השכל, און נישט פלפ לויט דעם וועג פון שכל (דער שכל איז דאס נישט מחייב אז פון די אנ-שלאגונג פון די פארע און קול אין די מוצאות זאלען ארויסקומען די און די אותיות), כגון השפתיים עד"מ שאותיות בום"פ יוצאות מהן, צום ביי שפייעל די ליפען למשל וואס די אותיות בית ויו מס' קומען ארויס פון זיי (פון די ליפען, וואס ביי די ליפען וואס זיינען מער אפען און זעבאר פאר דעם מענשליכען אויג -איז דאס לייכטער צו זען און באמערקען ווי די אותיות וואס קומען ארויס דורך די באוועגונג פון די ליפען איז דאס נישט אין אן אופן ווי על פי שכל אדער על פי טבע,) אין הטבע ולא השכל נותן ליציאת מבטא ארבע חלקי שינויי ביטוי אותיות אלו, איז נישט די טבע און נישט דער שכל גיבען די ארויסקומען פון די אויסשפראך פון די פיר פאנאנדערגעטיילטע אסטטטמנטס ארויסריידונג פון די אותיות, (נישט דער שכל און די די טבע איז מחייב עס זאל ארויסקומען פון דעם באוועג פון די ליפען די פיר פארשידענארטיגע ארויסריידונגען וואס ווערען ארויגעזעט אין די פיר אותיות בית, ויו, מס, פ') על פי שינויי

71

אגה"ק סימן ה. ז.

כלל ניש (ווי אזוי) מכוין צו זיין שינוי תנועות השפתיים בשינויים אלו, די אנדערשקייט פון די באוועגונג פון די ליפען ביי די ענדערונגען (פון די אנדערע אותיות), איז וויבאלד דער נפש איז זיך ניש מכוין און ווייסט זאגאר ניש ווי אזוי צו ציעלען און מאכען די אנדערשקייט אין די ליפ-באוועגונגען לויט די אנדערשקייט פון דעם אות וואס ער וויל ארויסריידען - באווייזט דאך דאס אז ניש אז די אנדערשקייט פון די ליפ-באוועגונג קומט מיט דעם ציעל ארויסצובריינגען די אנדערשקייט פון די ארויסריידונג פון דעם און דעם אות, נאר דאס קומט אלס רעזולטאט פון די אנדערשקייט פון די ארויסריידונג פון דעם און דעם אות, וואס דערפאר באוועגען זיך די ליפען ממילא אזוי.), ויותה נראה כן בביטוי הנקודות און מערער זעט זיך אזוי ביים ארויסריידען די נקודות (ווי א קמץ אדער פתח א.ד.ג.) שכהשנפש רצונה להוציא מפי' נקודת קמץ, אז בשעת דער נפש וויל ארויסבריינגען פון איר מויל די נקודה פון א קמץ, אזי ממילא נקמצים השפתיים, דאך איז ממילא ווערען די ליפען צוזאמענגענומען, ובפתח נפתחים השפתיים, און ביי א פתח ווערען די ליפען פאנאנדער-געעפענט, ולא שרצון הנפש לקמוץ ולא לפתוח כלל וכלל, און ניש אז דער רצון הנפש זאל זיין צוזאמענצוציהען (די ליפען) און ניש צו עפענען זיי -איז דאס כלל וכלל ניש אזוי. ואין להאריך בדבר הפשוט ומובן ומושכל לכל משכיל, און מען דארף ניש מאריך זיין אין א זאך וואס איז פשוט און פארשטענדליך צו יעדער פארשטייהער, שמבטא האותיות והנקודות הוא למעלה מהשכל המושג ומובן, אז די ארויסריידונג פון דערגרייכבאר און די אותיות און די נקודות איז דאס העכער פון דעם שכל וואס איז פארשטאנדיג פערפערפערפער, אלא משכל הנעלם וקדמות השכל שבנפש המדברת, נאר (די אותיות נעמען זיך) פון דעם פארבאלטענעם שכל און פון דעם קדמות השכל (דאס וואס איז קדום פריהער און העכער פון שכל, וואס דאס איז חכמה) וואס אין דעם נפש וואס באזיצט דעם כח הדבור, ולכן אין התינוק יכול לדבר אף שמבין הכל, און דערפאר קען א קליין קינד ניש ריידען כאטש ער פארשטייט אלץ, (ווייל דער ריידען נעמט זיך ניש פון דעם שכל הגלוי וואס ער פארשטייט, נאר פון חכמה וואס איז העכער פון דעם און דאס איז ביי איהם נאך ניש אנטפלעקט און אנטוויקעלט. עכ"פ קומט אויס אז די אותיות הדבור נעמען זיך פון חכמה, וואס דאס איז דער ענין פון אבא יסוד ברתא, אז דער יסוד פון ברתא -מלכות און אותיות הדבור איז דאס פון אבא פון חכמה).

אגה"ק סימן ה. ח.

עכ"פ איז ערקלערט געווארען וואס חז"ל זאגען אז עוה"ב איז באשאפען געווארען מיט דעם אות יו"ד, ווייל דער אות יו"ד-חכמה איז דער מקור פון וואנען עס ווערט נמשך די השגה פון גן עדן וואס איז עולם הבא.

אבער לויט דעם וואס ער האט געזאגט אין דעם ענין פון אבא יסד ברתא¹¹ אז די אותיות הדבור נעמען זיך פון חכמה, דארף דאך אויסקומען אז אויך עולם הזה וואס איז באשאפען געווארען דורך די אותיות הדבור שלמעלה איז דאס אויך נמשך געווארען פון די יו"ד פון חכמה איז פארוואס זאגען חז"ל אז נאר עולם הבא איז נברא ביו"ד און עולם הזה פון די ה' פון שם? - דאס גייט ער יעצט ערקלערען אז אין אותיות הדבור איז דא צוויי ענינים די צורה דער פארם און ציור פון די אותיות מיט וואס עס אונטערשיידעט זיך איין אות פון דעם צווייטען - דאס נעמט זיך טאקע פון חכמה, אבער דער גוף און חומר פון די אותיות וואס דאס איז דער הבל ~~דמם~~ קומט פון הארץ, און למעלה איז דאס אויך אזוי אז עס איז דא די פנימיות פון די אותיות וואס נעמט זיך פון חכמה און פון דעם איז די התהוות פון די נבראים הרוחניים וואס האבען דעם ענין פון חכמה און פארשטאנד אין אלקות, און דער גוף און חיצוניות פון די אותיות הדבור שלמעלה נעמט זיך פון הבל וואס דאס איז די ה' פון שם און פון דעם איז די התהוות פון עולם הזה.

אך האותיות הן בבחינת חומר וצורה, אבער די אותיות (וואס ווי גערעדט פריהער נעמען זיי זיך פון חכמה) זיי זיינען אין די בחינה פון חומר און צורה, (אז עס איז דא דער חומר פון די אותיות און די צורה פון די אותיות) הנקרא פנימית וחיצונית, וואס ווערט אנגערופען פנימית און חיצונית, (דער חומר פון די אותיות איז דאס די חיצונית פון די אותיות-דער גוף פון די אותיות, און די צורה פון די אותיות איז דאס די פנימית און רוחניות פון די אותיות), כי הגם שמקורן הוא מקדמות השכל ורצון הנפש, ווייל כאטש דער מקור זייערער (דער מקור פון די אותיות) איז דאס פון קדמות השכל (פון די בחינה פון חכמה וואס איז העכער און פריהער צו שכל) און פון דעם רצון הנפש (ווי גערעדט אז פון דעם רצון פון נפש ארויסקוריעדען דעם אות אדער א צווייטען אות פון דעם קומט דער ציור פון דעם אות), זו היא בחינת צורת שינוי המבטא שבכ"ב אותיות, דאס איז די צורה (דער פארם) פון די ~~ענינים~~ פון דעם ארויסרייד פון די אותיות²² (אין וואס עס אונטערשייד) זיך איין אות פון דעם צווייטען אין זייער ארויסריידונג, אבל בחינת החומר וגוף התהוות, אבער די בחינה פון דעם חומר און די גוף פון זייער התהוות, והוא בחי'

* ליצני הסדר (20' 24' 9")

אגה"ק סימן ה. ט.

דעם העלם פון די יו"ד , (וואס דער העלם פון די יו"ד פון חכמה איז ~~טעמס~~ דאך דער מקור און שורש פון יעדער סארט גילוי סיי פון דעם גילוי פון עולם הבא און סיי פון גילוי פון עולם הזה , ווי אין אותיות סיי פון דעם ציור פון די אותיות און סיי פון חומר פון די אותיות , נאר די ארויסקומען בהתגלות ווי דאס קומט שפעטער ארויס , איז דער ציור פון די אותיות און דער גילוי פון עולם הבא קומט דאס פון די יו"ד אליין פון חכמה אליין , און דער מס גילוי פון דעם חומר און חיצוניות פון די אותיות - דער גילוי אין עולם הזה קומט דאס פון דעם הבל הלב - די ה' תתאה פון שם הוי"ו , איז די ראשית און מקור ווי עס פאנגט זיך אן דער גילוי פון עולם הזה - אפפ) הוא מושפא ונמשך מבחי' ה' עילאה , איז דאס מושפע און ווערט נמשך פון די ה' עילאה (די ערשטע ה' פון שם) שיש לה התפשטות ~~אורך~~ ורוחב , וואס זי (דער ציור און תמונה פון די אות ה') האט א התפשטות פון לענג און ברייט , להורות על בחינת בחנה , צו באווייזען אויף די בחינה פון בינה , (וואס דאס איז די ה' עילאה פון שם די בינה פון בינה) שהיא התפשטות השכל הנעלם בבחי' גילוי והשגה בהרחבת הדעת , וואס דאס איז א התפשטות פון ~~פון~~ דעם שכל הנעלם אין די בחינה פון אנטפלעקונג פון השגה מיט א הרחבת הדעת , והשפעתה מסתיימת בלב , און איר השפעה (די השפעה פון די ה' עילאה - בינה) אפפס ענדיגט זיך אין הארץ , וכמ"ש בתיקונים ד דבינה לבא ובה הלב מבינ , און ווי ער זאגט אין תיקוני זהר אז בינה איז די בחינה פון לב און מיט איר איז דער לב מבינ , (מיינט דאך דאס אז די השפעה פון בינה איז אין לב) ומשם יומא ההבל מקור גילוי גוף האותיות הדאך פון דארט קומט ארויס דער הבל וואס ער איז דעם מקור פון דעם גילוי פון די גוף ~~טעמפפ~~ פון די אותיות הדבור , המתגלות ממ מוצאות מהעלם היו"ד , וואס ווערען נחגלה אין די מס פינף מוצאות - פון דעם העלם וואס זיי זיינען פריהער געווען בהעלם אין די י' . ותמונת ה' תתאה בכתיבתה גס כן בהתפשטות אורך ורוחב , און די תמונה פון די ה' תתאה ווען מ'שרייבט איר איז דאך אויך מיט א לענג און ברייט (ווי דאס איז ביי די ה' עילאה , נאר ביי די ה' עילאה באווייזט דאס אויף די התפשטות פון השגה , און דא ביי די ה' תתאה) מורה , באווייזט דאס , על התפשטות בחי' מלכותו ית' ברך מלכות כל עולמים , אויף די התפשטות פון די בחינה פון זיין מלכות יתברך וואס זי איז דאך די מלכות פון אלע עולמות (דער מקור פון אלע עולמות וואס איז פון ספירת המלכות) למעלה ולמטה ולד' סטריין , (וואס זיין מלכות איז זיך מתפשט) למעלה און למטה און צו די ד' רוחות , המתפשטות ונמשכות מאותיות דבר ה' , וואס זיי (דער מעלה

אגה"ק סימן ה. י.א.

און מטה און די ארבע רוחות פון וועלט - זיי זיינען זיך מתפשט (און ווערן נמשך
פון די אותיות פון דעם אויבערשטענס דבור , כמ"ש בקהלת באשר דבר מלך שלטון , ווי עס
שטייט אין קהלת אז דער דבר מלך - דער דבור פון מלך הערשט (וואס אזוי ווי אין מלוכה
למטה איז די הנהגה וואס דער מלך פירט מיט די מלוכה איז דאס דורך זיין דבור וואס
ער באפעלט וואס צו טהאן , אזוי למעלה איז דער דבור שלמעלה איז פועל די התפשטות
המלוכה פון דעם אויבערשטען אין אלע ששה קצוות פון עולם , אין מעלה און מטה און ד'
רוחות וואס דאס נעמט ארום דעם כללות העולם) כמ"ש במ"א , ווי ערקלערט אין אן אנדער
ארט. [ולהבין מעט מזער ענין ומהות אותיות הדבור באלקות שאין לו דמות הגוף , און
צו פארשטיין עפעס וואס דעם ענין און מהות פון אותיות הדבור אין אלקות וואס ער האט
דאך ניט קיין געשטאלט פון גוף (איז ווי פסאט זיך לעמלה צו זאגען דעם ענין פון אותיות
הדבור מיט די חיצוניות און גוף, און די פנימיות און נפש פון אותיות הדבור ? כבר
נתבאר בפפפפם בדרך ארוכה וקצרה) בלק"א חלק ב' פי"א וי"ב ע"ש ,) איז שוין ערקלערט
געווארען אין אן אריכות'דיגען וועג און אופן און איז א קיצור'דיגען וועג און אופן
אין צווייטען חלק תניא פרק י"א און י"ב - איינצוקוקען זיך דארט]
עכ"פ קומט אויס אז דערפאר זאגען חז"ל אז עולם הזה איז באשאפען געווארען
מט' די ה' פון שם , ווייל עולם הזה נעמט זיך פון דעם גוף און חומר פון די אותיות
הדבור שלמעלה וואס זייער מקור פון איז די אות ה' פון שם הוי' .

אגה"ק סימן ה. י"ב.

אך ביאור הענין למה ארז"ל שעה"ז דוקא נברא בה', נאר די ערקלערונג פון דעם ענין פארוואס זאגען רז"ל אז עולם הזה דוקא איז באשאפען געווארען מיט די' ה' פון שם * וויבאלד מ'האט דאך דא ערקלערט אז דאס איז די ה' (אחר) מתאה די בחי' פון מלכות און דבור שלמעלה און פון די בחינה פון מלכות און אותיות הדבור שלמע' ווערען דאך באשאפען אלע נבראים אויך די נבראים פון די עולמות העליונים וואס העכער פון עולם הזה, איז פארוואס זאגט מען אז דוקא עולם הזה איז באשאפען געווארען מיט די ה' ? גייט ער ערקלערען אז אמת טאקע אז די מלכות נבראים ממש אויך פון די עולמות העליונים הרוחניים נעמט זיך דאס פון די צירופי אותיות פון דבור שלמעלה, וואס מצד דעם וואס אין די צירופים פון דבור שלמע' איז דא צירופים עד אין קץ איז אויך דא נבראים עד אין קץ -, אבער די נבראים הרוחניים וואס זיינען בעלי חכמה ודעת און זיי זיינען יודעים את בוראם זיי האבען א ידיעה אין ממשסמסמס אלקות, - זיי נעמען זיך פון די פנימיות פון די אותיות הדבור שלמעלה, וואס פון די פנימיות און רוחניות פון די אותיות הדבור וואס דאס נעמט זיך דא פון חכמה ווי ער האט פריהער ערקלערט פון דעם ווערען באשאפען די נבראים הרוחניים וואס באזיצען דעם ענין פון חכמה אין אלקות, אבער עולם הזה מיט דעם חיות וואס אין עולם הזה איז דאס צו קליין פון קענען מקבל זיין און סובל זיין אן אור און חיות פון די צורה און פנימיות פון די אותיות, נאר דער אור און חיות פאר עולם הזה קומט דאס פון דעם חומר און גוף פון די אותיות הדבור (עד"מ ווי ביים מענטש פון דעם גוף פון דעם הבל וואס קומט פון הארץ דורך דעם האלו וואס דאס איז א הבל און קול גשמי אזוי למעלה איז דאס פון דעם הבל שלמעלה און דער גוף פון די אותיות, דערפאר זאגען רז"ל דוקא אויף עולם הזה אז ער איז באשאפען געווארען מיט די ה' וואס גייט אויף דעם הבל שלמעלה ווי פריהער ערקלערט. און דאס (גאט) זאגט ער ווייטער.) . הנה ידוע לכל חכמי לב, איז דאך בעוואוסט צו אלע חכמי לב, כי ריבוי העולמות וההיכלות אשר אין להם מספר, אז די גאר פיעלע עולמות און היכלות וואס זיי האבען ניט קיין צאל, כמ"ש היש מספר לגדודיו, ווי עס שטייט צי דעם איז דא א צאל צו זיינע חיילות? (וואס דאס מיינט די עולמות און היכלות שלמעלה וואס זיי האבען ניט קיין מספר) ובכל היכל וגדוד אלף אלפין ורבו רבבן מלאכים, און אין יעדער היכל און גדוד (וואס אין זיי איז שוין יא דא א מספר - איז אבער דער מספר א גאר גרויסער מספר וואס עס איז דא אין זיי) מויענד מויענדער און צענגליגער מויענדער מאל צענדליגער מויענדער מלאכים, וכן נרנח"י מדרגות לאין קץ, און

אגה"ק סימן ה. י"ג.

אזוי (אין נשמות, וואס אין זיי זיינען דא די פינף אלגעמיינע מדריגות פון נפש רוח
 נשמה חי' יחידה, זיינען די) נרנח"י מדרגות אן א ברעג (אז עס איז דא מדרגות לאין
 און בחינה און בחינה קץ אין די מדרגות פון נפש און און די מדרגות פון נשמה)
 ובכל עולם והיכלות מריבוי היכלות שבאצי' בריאה יצירה, און אין יעדער עולם און
 אין די היכלות פון די פיעלע היכלות וואס זיינען דא אין די עולמות אצילות, בריאה,
 יצירה, (וואס דאס איז אלץ עולמות רוחניים וואס העכער פון עולם העשי' [העכער פון
 עולם הזה - ווייל עולם הזה וואס דאס איז עולם העשי' איז געמיינט כ"ס נאר אויף
 עולם הזה הגשמי נאר אויך אריינגערעכענט עולם העשי' הרוחני -) הנה כל ריבויים
 אלו, איז די אלע ריבויים - מעהרונגען - ריבוי אחר ריבוי עד אין קץ ממש, מעהרונג
 נאך מעהרונג ביז אן א ברעג ממש (וואס עס איז דא אין זיי אזוי פיעל נאצלים און
 נבראים [אן א ברעג] הכל נמשך ונשפע מריבוי צירופי כ"ב אותיות ססססס דבר ה', דאס
 אלץ ווערט נמשך און באקומט השפעה פון די מערערע צירופים (וואס שטעלען זיך אויס)
 פון די 22 אותיות פון דבר ה', המתחלקות ג"כ לצירופים רבים עד אין קץ ותכלית ממש,
 וואס זיי (די צירופים פון די כ"ב אותיות פון דעם דבור שלמעלה) טיילען זיך אויך
 פאנאנדער צו פיעלע צירופים אן א ברעג און ענד ממש (עס איז ניטא קיין ברעג און קיין
 ענד צו די צירופים וואס שטעלען זיך צוזאמען פון די כ"ב אותיות הדבור שלמעלה, דער
 אופן ווי זיי שטעלען זיך צוזאמען איז דאס אן א ברעג, כמ"ש בספר יצירה שבעה אבנים
 (דער רבי שליט"א באמערקט אין די הערות ותיקונים בדרך אפשר אז פילייכט דארף שטיין
 שבע א לשון נקבה ווי ער זאגט באלד בונות א לשון נקבה) בונות חמשת אלפים וארבעים
 בתים, פערציק אותיות שטעלען צוזאמען פינף טויזענד מיט פערציג ווערטער (אותיות
 רופט ער אן אין ספר יצירה אבנים, און בתים - הייזער - די ווערטער וואס ווערען
 צוזאמענגעשטעלט פון די אותיות ווי א הויז ווערט צוזאמענגעשטעלט פון אבנים, איז
 פון זיבען אותיות קענען זיך אויסשטעלען פינף טויזענד מיט פערציג פארשידענע ווערטער)
 מכאן ואילך צא וחשוב מה ששין הפה יכול לדבר כו', פון דאנאָען אן און ווייטער
 גיי ארויס און רעכען וואס עס וועט אויסקומען אזוי פיעל אז דער מויל קען דאס צא
 ניט ארויסריידען א.א.וו. (אן דער אויער קען דאס ניט אויפנעמען) אזוי פיעל איז דאס
 די מעגליכקייט פון די פיעלע צירופים וואס שטעלען זיך צוזאמען פון די כ"ב אותיות,
 ביז זיבען רעכענט ער דארט אויס אין ספר יצירה וויפיעל ווערטער עס שטעלען צוזאמען
 צוויי אותיות, דריי אותיות, ביז זיבען, אבער נאך זיבען זאגט ער אז עס איז דא די

18

7450 1000 1000 1000

אגה"ק סימן ה. י"ז .

פון די צירופים פון אותיות הדבור וואס איז מלובש בהעלם אין דעם חומר און גוף האותיות וואס דאס איז דער הבל , אבער די התהוות פסם און חיות פון דעם עולם אליין איז דאס נאר פון די חיצוניות פון די אותיות הדבור-פון דעם פסם הבל דערפאר איז דער עולם אן עולם גשמי וחומרי .

(און יעצט גייט ער מבאר זיין ווי אזוי דורך צדקה מאכט מען דעם שם , ווי ער זאגט אין זהר ה'דוש "מאן עביר שמא קדישא בכל יומא מאן דיהב צדקה למסכני " אז מיט געבען צדקה מאכט מען דעם שם הוי' , ווייל די ירידה פון די אותיות הדבור שלמעלה פון זייער שורש אין חכמה איז דאס א גאר שטארקער צמצום, למשל ווי א חכם גדול וואס שניר צמ פארשטייט נפלאות חכמה איז מצמצם זיין חכמה אין איין אות , אזוי איז דער צמצום פון חכמה זיך מתלבש צו זיין אין די ה' תתאה פון שם הוי' דער הבל הדבור , און דאס קומט דורך דעם חסד שלמעלה , און בכדי מעורר צו זיין דעם חסד -איז דאס דורך דעם חסד פון דעם מענטש למטה וואס ער טוט צדקה וחסד , קומט אויס אז מענטש די צדקה וחסד פון א איד למטה איז ער פועל עס זאל זיין די המשכה פון די יוד פון שם הוי'-חכמה צו די ה' פון שם הוי' מלכות מאכט ער דאך מיט דעם אויף דעם שם הוי').

והנה באדם התחתון למשל מי שהוא חכם גדול להשכיל נפלאות חכמה , און ביי דעם מענטש למטה דער וואס איז א פסם גרויסער חכם צו משכיל זיין וואונדערליכע ענינים פון חכמה , ומצמצם שכלו ומחשבתו באות אחד מדבורו , און ער ממצם זיין שכל און מחשבה אין איין אות פון זיין דבור , הנה זה הוא צמצום עצום וירידה גדולה לחכמתו הנפלאה , איז דאך דאס א גאר שטארקער צמצום און גרויסע ירידה פאר זיין וואונדערליכע חכמה , ככה ממש עד"מ , אזוי ממש למשל , ויתר מזה לאין קץ , און מער פון דעם אן א ברעג , הי' צמצום גדול עצום ורב , איז געווען א צמצום א גרויסער און שטארקער און א פיעלפאכער-צמצום - כאשר בדבר ה' שמים נעשו בששת ימי בראשית וברוח פיו כל צבאם , ווען דורך דעם דבר (השם) איז געווארען דער שמים און מיט דעם רוח פיו זיינע אלע הערשאפטען , היא אות ה' של שם ה' ב"ה , דאס איז דער אות ה' פון שם הוי' ברוך הוא , אתא קלילא , א גרינגער אות (וואס ניט נאר איז דאס איין אות דער אות ה' נאר דאס איז נאך אזא אות וואס ווערט אנגערופען אתא קלילא א לייכטער אות וואס האט ניט קיין ממש , (ווי למשל דער אות ה' ביים מענטש) כמ"ש בהבראם בה' בראם , ווי עס שטייט בהבראם (וואס אויף דעם דרשנען חז"ל בה' בראם מיט די ה' האט ער זיי באשאפען (די תולדות השמים וארץ אויף וועלכע עס שטייט בהבראם) , היא מקור הס'

אגה"ק סימן ה. י"ח. האם איז דער מקור פון די ניין מאמרות, שנמשכו ממאמר בראשית דנמי מאמר הוא,
וואס איז אויך א מאמר
וואס זיי וועלען נמשך געווארען פון דעם מאמר בראשית (וואס חז"ל זאגען אז
בראשית איז אויך א מאמר ווי די אנדערע מאמרות ביי וועלכע עס שטייט דער לשון "ויהי אור"

נאר ער איז א מאמר וואס איז דער ראשית און מקור צו די אנדערע מאמרות (היא בחי' חכמה הנקראת ראשית, דאס איז די בחינה פון חכמה וואס ווערט אנגערופען ראשית (בספספ ראשית חכמה) (איז אז עס זאל אראפקומען פון חכמה דער מקור פון די ט' מאמרות אין דבור - מלכות איז דאך דאס א גאר גרויסער ~~ממנה~~ צמצום) אך אז היתה המשכה וירידה זו בלי אתעדול"ת כלל, נאר דאך (אין די תחלת הבריאה) איז די המשכה און ירידה (פון חכמה צו מלכות - דבור) געווען אינגאנצען אן אן אתערותא דלתתא, (אן א התעוררות פון דעם מטה), כי אדם אין לעבוד גו' ווייל עס איז דאך נאך ניט געווען דער מענטש

[illegible]

כל אהדל"ע לעורר מדת חסד עליון , דאן איז יעדער אהערותא דלעילא מעורר צו זיין די מדה פון חסד שלמעלה , הוא באהדל"ת , איז דאס דורך די אהערותא דלתתא (דורך

די התעוררות און עבודה פון דעם מענטש למטה וואס ער איז מעורר און ממשיך דעם חסד
 (מחמת ה' ית' צבא שמים) עליון מלך ומלכותו
 עליון) בצדקה וחסד שישראל עושין בעזה"ז , מיט די צדקה און חסד וואס אידען טועהן

אין דער וועלט, (קומט אויס אז דורך צדקה וחסד פון א איד למטה איז ער ממשיך פון

די יוד פון שם-פון חכמה-צו די ה' פון שם-מלכות, מאכט ער דאך אויף און איז ממשיך
 (דעם שם הוי'). לכן אמרו רז"ל כל האומר אין לי אלא תורה, דערפאר זאגען רז"ל אז

ווער עס זאגט אז ער האט נישט נאר תורה, בלי גמ"ח, און גמילת חסדים, אפילו תורה

אין לו , איז אפילו תורה האט ער אויך נישט , אלא לעסן בחורה ובגמ"ח , נאר עו"ק צו

זיין אין תורה און אין גמילות חסדים, כי הנה הגם האוריינא מחכמה נפקת, ווייל

כאטש אפילו תורה קומט דאך ארויס פון חכמה, ובאורייתא מתקיים עלמא, און דורך תורה

האט די וועלט א קאוס, ובאיןן דלעאן בה, און דורך די וואס זיינען עוסק אין איר

(אין תורה) כי בדבורם ממשיכים הארות והשפעות (נ"א והשראות) $\frac{1}{2}\%$ מקור התורה לבחינת

אותיות הדבור שבתן נברא העולם, ווייל מיט זייערע רייד (פון תורה-) זיינען זיי

ממשיך הארות און השפעות פון חכמה עילאה וואס איז דער מקור פון תורה - צו די בחינה

פון אותיות הדבור וואס מיט זיי איז באשאפען געווארען די וועלט, כאמרז"ל אל תקרא

201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 560, 561, 562, 563, 564, 565, 566, 567, 568, 569, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586, 587, 588, 589, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 619, 620, 621, 622, 623, 624, 625, 626, 627, 628, 629, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 650, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 670, 671, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 678, 679, 680, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 700, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 713, 714, 715, 716, 717, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 729, 730, 731, 732, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 740, 741, 742, 743, 744, 745, 746, 747, 748, 749, 750, 751, 752, 753, 754, 755, 756, 757, 758, 759, 760, 761, 762, 763, 764, 765, 766, 767, 768, 769, 770, 771, 772, 773, 774, 775, 776, 777, 778, 779, 780, 781, 782, 783, 784, 785, 786, 787, 788, 789, 790, 791, 792, 793, 794, 795, 796, 797, 798, 799, 800, 801, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 808, 809, 810, 811, 812, 813, 814, 815, 816, 817, 818, 819, 820, 821, 822, 823, 824, 825, 826, 827, 828, 829, 830, 831, 832, 833, 834, 835, 836, 837, 838, 839, 840, 841, 842, 843, 844, 845, 846, 847, 848, 849, 850, 851, 852, 853, 854, 855, 856, 857, 858, 859, 860, 861, 862, 863, 864, 865, 866, 867, 868, 869, 870, 871, 872, 873, 874, 875, 876, 877, 878, 879, 880, 881, 882, 883, 884, 885, 886, 887, 888, 889, 890, 891, 892, 893, 894, 895, 896, 897, 898, 899, 900, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908, 909, 910, 911, 912, 913, 914, 915, 916, 917, 918, 919, 920, 921, 922, 923, 924, 925, 926, 927, 928, 929, 930, 931, 932, 933, 934, 935, 936, 937, 938, 939, 940, 941, 942, 943, 944, 945, 946, 947, 948, 949, 950, 951, 952, 953, 954, 955, 956, 957, 958, 959, 960, 961, 962, 963, 964, 965, 966, 967, 968, 969, 970, 971, 972, 973, 974, 975, 976, 977, 978, 979, 980, 981, 982, 983, 984, 985, 986, 987, 988, 989, 990, 991, 992, 993, 994, 995, 996, 997, 998, 999, 1000.

ואלה (בעצמיות) יתכן (ואלה הם ה' ואלה) (עצמיות-דבר) (אם)
 מספיק ה' (אחיה - בורח - חסד) - ה' ללא חסד, עולם מספיק ידוע (י. צורה-עולם
 ה' (אחיה) - ואם, דה-פועל ב' מספיק (עצמיות-דבר) (אם) - ה' יתרונו

אגה"ק סימן ה. י"ט.
 בניך אלא בוניך, ווי רז"ל זאגן (אויף תלמידי חכמים וואס זיינען עוסק אין תורה)
 זאלט נישט ליינען בניך (אז זיי זיינען בלויז בניך דיינע זין, נאר בוניך, דיינע
 בויער, ווייל זיי זיינען סםס בונה און זיינען מקיים די וועלט דורך זייער לימוד
 התורה) - הרי המשכה זו היא בחינת פירידה גדולה, איז דאך אבער די המשכה (פון חכמה
 צו די אותיות הדבור) א גרויסע ירידה ולזה צריך לעורר חסד עליון הנמשך כמים ממקום
 גבוה למקום נמוך, און צו דעם דארף מען מעורר זיין דעם חסד עליון וואס ווערט נמשך
 ווי וואסער (וואס די טבע פון וואסער איז אז עס ווערט נמשך פון א הויכען ארט צו א
 נידריגען, אזוי איז אויך דער חסד עליון וואס איז געגליכען צו וואסער) פון א הויכען
 ארט און מדריגה צו א נידעריגען ארט און מדריגה, (און דער חסד ווערט נתעורר און
 נמשך) באתערותא דלתתא בצדקה וחסד תתא, דורך די אתערותא דלתתא מיט די צדקה און
 חסד תתא (וואס ווערט געטהאן פאר למטה בגשמיות) שממשיכים חיים וחסד להחיות
 רוח שפלים ונדכאים, וואס מ'איז ממשיך (און מ'גייט) לעבען און חסד צו באלעבען דעם
 גייסט פון נידריגע און דעמיוטענע, (וואס דורך דעם חסד און חיים וואס מ'גייט און
 מ'איז ממשיך צו אן ארימאן וואס איז ביי זיך נידריג און צובראכען, דורך דעם איז מען
 ממשיך דעם חסד שלמעלה אויף ממשיך צו זיין די חיים פון די בחינה פון חכמה עס זאל אראפ
 קומען צו נידריגען ארט - צו די אותיות הדבור וואס זיינען דער מקור פון אלע נבראים).
 וז"ש אל יתהלל חכם בחכמתו גו' כ"א בזאת יתהלל סמסמסל גו' כי אני ה' עושה
 חסד גו', און דאס איז וואס עס שטייט אין פסוק יחזקאל עס זאל זיך נישט רימען דער
 חכם מיט זיין חכמה און אזוי ווייטער נאר מיט דעם זאל זיך רימען דער וואס רימט זיך
 און פירט אויס ווייל אני ה' - דער אויבעשטער-טוט חסד און אזוי ווייטער, (מיינט דאס
 צו זאגען אז דער חסד איז די חכמה ווערט גערימט צו ווערען - דאן ווען עס איז דא דערמיט
 דער חסד וואס עושה חסד) כי החסד הוא הממשיך חיי החכמה למטה, ווייל דער חסד (וואס
 דער מענטש טוט, וואס דורך דעם איז ער דאך מעורר און ממשיך דעם חסד שלמעלה וואס אני
 ה' עושה חסד ומשפט וצדקה בארץ) איז ממשיך די חיים פון חכמה - למטה (עס זאל נמשך
 ווערען אין די אותיות הדבור דער מקור פון די נבראים בכדי עס זאל נמשך ווערען למטה)
 , וז"ל הרי נקראת חכמתו לבדה בלי המשכת חיים ממנה ח"ו, און אויב נישט (אויב עס פעלט
 די עשיית החסד עס איז נאר דער ענין פון חכמה - פון לימוד התורה) ווערט דאס אנגערופען
 בלויז זיין חכמה (ווי ער זאגט אל יתהלל חכם בחכמתו - מיט זיין חכמה) אן די המשכה
 פון חיים פון איר (פון חכמה שלמעלה) ח"ו.

אגה"ק סימן ה. כ.
 ובוה יובן מ"ש האריז"ל , און מיט דעם וועט מען פארשטיין וואס דער אריז"ל
 שרייבט , שיש ב' מיני נשמות בישראל , אז עס זיינען פארהאן צוויי מינים נשמות ביי
 אידען , נשמות **ממ** ת"ח העוסקים בתורה כל ימיהם , נשמות פון תלמידי חכמים וואס זיינען
 עוסק אין תורה אלע זייערע טעג, ונשמות בעלי מצות העוסקים בצדקה וגמ"ח , און נשמות
 פון בעלי מצוות וואס **זאגן** זיינען עוסק אין צדקה און גמילת חסדים . דלכאורה הרי
 גם ת"ח צריכים לעסוק בגמ"ח , וואס אאזן פלוג -אויך תלמידי חכמים דארפען דאך זיך
 פארנעם מיט גמילת חסדים , כמאמרז"ל שאפילו תורה אין לו , ווי רז"ל זאגען אז
 אפילו תורה האט ער נישט (אויב ער זאגט אז ער האט נאר תורה אן גמילת חסדים האט ער
 דאן קיין תורה אויך נישט) איז ווי אזוי זאגט דעם אריז"ל אז עס איז דא דער סדר **אין**
 נשמות וואס זיינען זיך עוסק אין תורה אלע זייערע טעג ? , אלא , נאר (גייט ער זאגען
 אז נישט עס מיינט אז זיי זיינען זיך עוסק אין תורה און נישט אין גמילת חסדים-ח"ו
 נאר אז זייער עיקר ענין איז תורה) שהת"ח שתורתן עיקר ורוב ימיהם בה , אז די
 תלמידי חכמים וואס **זאגן** זייער תורה איז דער עיקר און **מעפפעפפע** די גרעסטע טייל
 פון זייערע **טעג** זיינען (זיי זיך עוסק) אין איר , ומיעוט ימיהם בגמ"ח , און די
 קלענסטע טייל פון זייערע טעג (זיינען זיי עוסק) אין גמילת חסדים , הנה פעולת **אפעפפ**
 אתערותם דלתתא , איז די פעולה פון זייער אתערותא דלתתא, לעורר חסד עליון , מעורר
 צו זיין דעם חסד עליון, להמשיך ולהוריד אוא"ס המלוכש בחכ"ע , אויף ממשיך צו זיין
 און צו מאכען אראפנידערען דעם אור אין סוף וואס איז מלוכש אין חכמה עילאה , מקור
 תורת ה' שבפיהם (וואס חכמה עילאה איז דאך) דער מקור פון די תורת השם וואס זיי
 לערנען מיט זייער מויל (ריידענדיג דברי תורה)) איז וואו **זאגן** זיינען זיי דאס
 ממשיך ?) הוא רק לעולם הנשמות, **אין** דאס נאר **פפפ** צו דעם עולם הנשמות וואס אין
 עולם הבריאה (וואס דאס זיינען זיי ממשיך) ע"י עסק התלמוד , דורך דעם לערנען **פפפ**
שפעפפעפפע (גמרא וואס איז מיט די טעמים פון **שקן** הלכות -וואס דאס האט א שייכות
 צו עולם הבריאה דער עולם פון השגה) , ולמלאכים שביצירה ע"י לימוד המשנה , און
 צו מלאכים פון עולם היצירה (זיינען זיי ממשיך) דורך דעם לערנען משנה , (ווייל **משנה**
 וואס באשטייט פון די פסקי הלכות כשר אדער פסול טמא אדער טהור דאס האט א שייכות
 צום עולם היצירה -דער עולם פון מדות) , יען היות חיות הנשמות והמלאכים **פפעפפע**
 נשפעות מצירופי אותיות הדבור היא תורה שבע"פ , צומיעב דעם וואס דער חיות פון די
 נשמות און מלאכים ווערט דאס נשפע פון די צירופי אותיות הדבור וואס דאס איז תורה

אברהם בן אברהם (בן) "אברהם בן אברהם".

לאגה"ק סימן ה' עמוד כ"ב.

דער רבי שליט"א באמערקט דא, 1) וואס פעלט דא אן דעם סיום (וואס דער אלטער רבי

איז מסיים מיט עד"מ ביים מענש וואס ער רעדט ניט נאר צו אנדערע א.א.וו. (2)

וואס מיינט ער מיט דעם וואס ער זאגט והמשכילים יבינו - (וואס איז דא געבליבען

צו פארשטיין וואס נאר משכילים וועלען עס פארשטיין (3) וואס גיט ער צו מיט

דעם מוסגר אין חצאי עיגול (1/2) ער זאגט אז ניט ווען ער איז בינו לבין עצמו - פאר

זיך אליין דאן רעדט ער ניט (אויף באורה הוי) וואס פהלא קעגן "אוי" קעגן "אוי" וואס

און פילייכט קען מען זאגען-זאגט דער רבי שליט"א-(און עכ"פ אין קיצורדיגען

אופן פון א נקודה) : עס איז דאך כלל ניט פארשטאנדיג - וואס איז די שייכות פון

דעם גאנצען ביאור וואס ער, דער אלטער רבי האט דא מבאר געווען (דעם סדר פון די

התהוות פון עולם הבא און עולם הזה, אז פאסט עולם הבא ווערט נתהווה דורך די

התגלות פון די יוד פון שם הוי' - חכמה - ווי זי ווערט נתגלה איך די ה' ראשונה

-אין בינה, און די התהוות פון עולם הזה איז דורך דעם צמצום אז עס זאל אראפקומען

פון די יוד-פון חכמה-ביז איז די ה' אחרונה, דער ענין פון הכל און דבור (וואס

על ג' וילך שוב אל אבי הכולל ע' צרע עליו ב' ואחרי ש' יורד
אייז די שייכות פון דעם גאנצען ביאור צו תעם שם פון הקב"ה (ער זאגט דאך אז דורך קצרים)

דעם ממשיך זיין פון חכמה איין די ה' אחרונה -דורך מעשה הצדקה -איז עביר/שמא קדישא

מאכט ער **מסמס** דעם שם(שם) קדוש פון דעם אויבערשטען , איין פלוג דער עניין וואס ער

איז מבאר איז דאס א סדר פון המשכה אין עולמות, אבער וואס פאר א שייכות האט דאס

צו דעם שם פון הקב"ה ?) די ה' ראשונה איז דער גילוי און התפשטות פון די יו"ד

ווי ער האט פריהער געזאגט, און אויב אזוי וואס איז דער הכרח פון די ו' און

די ה' תתאה (אין דעם שמו של הקב"ה) און פארוואס איז דאס ניט מוכרח אין עולם

הבא (אזא) אולם הבא איז דאך די התהוות בלויז פון די ה' ראשונה אקפפ),

נאך א זאך, רז"ל זאגען דאך עד שלא נברא העולם, איידער עס איז באשאפען געווארען

עולם (איידער עס איז געווען עולם הבא און עולם הזה) הי' הוא ושמך בלבד, איז

דאָס שוין דאָ געווען שמו - און לויט ווי דער אלטער רבי האט דא ערקלערט, וואס זיינען

די דריי אותיות אחרונות פון דעם שם ? (ווייל דא האט ער דאך מבאר געווען אז זייער

ענין איז די התגלות אויף די באשאפונג פון עולם הבא און עולם הזה, אפפפפפפפפפפפפ

איז וועקן עס איז נאך נישט געוועקן נישט עולם הבא און נישט עולם הזה - וואס זיינען דאך

די דריי אותיות פון דעם שם ?) .

און אויף דעם איז דער אלטער רבי דא מבאר (מיט דעם סיום פון דבר) אז דער

עס איז צו דער עץ פון המטה דיון-הבין עצמו נח מלך (כא שנה 3) למלכותו ואם נשאו
למלכותו 3 המטה 3 הבין עצמו אם הדער נח מלך (דיון 3) למלכותו ואם נשאו עס

לאגה"ק סימן ה. עמוד כ"ב .
 ענין השם איז דא בינו לבין עצמו נאר דב"א אחרים" ווייטען פון דעם ווען
 ער איז " מדבר " אליהם" (אין עולמות ווערט דאס נתגלה ווען ער איז זיך
 מצמצם און מגלה צו זיי , ווי ביי דבור וואס ריידען רעדט ער נאר צו אנדערע
 און דאן איז דער צמצום פון זיין שכל און מחשבה אין דעם דבור צו זיי , אבער
 גילוי איז דא ביי איהם פריער אויך - איידער ער רעדט צו זיי , נאר דער גילוי
 פאדערט ניט דעם צמצום שכלו ומחשבתו וואס דבור פאדערט , וואס דאס גיט ער צו
 אין דעם מוטגר בחצאי עיגול"ולא כשהוא בינו לבין עצמו " אז ווי ער איז בינו
 לבין עצמו איז גילוי איז דאן דא-נאר ניט דבור מיט אצט דעם צמצום וואס דבור
 פאדערט , און אזוי למעלה איז דא דער ענין השם בינו לבין עצמו (וואס עס איז
 דא " בינו " לבין " עצמו " צוויי ענינים שמו און הוא , (וואס בינו איז
 שמו דער ענין השם, און עצמו איז הוא) אבער דארט איז שמו אויך, בלבד" (עד שלא
 נברא העולם הי' הוא ושמו בלבד)
 און אז דער צמצום פון שכלו ומחשבתו דארף זיין (נאר!) " בדבורו אליהם" (ווען
 דאס ווערט נתגלה אין עולמות , אבער ווי דער ענין השם איז בינו לבין עצמו , וואס
 שם און גילוי איז דאס , אבער דעם צמצום שכלו ומחשבתו ווי ביי דבור פאדערט זיך
 דארט ניט , איז דער ענין השם מיט אלע ד' אותיות פון שם איז דארט דא אבער ניט
 מיט דעם צמצום ווי בשעת עס דארף נתגלה ווערען אין עולמות , (איז ער מבאר אז
 עס איז דא " בינו לבין עצמו " צוויי ענינים , שמו און הוא , (וואס בינו איז
 שמו , און עצמו איז הוא ,) אבער דארט איז שמו אויך, בלבד" (הי' הוא ושמו בלבד)
 (אן דעם ענין הצמצום ווי דאס איז בשעת דער שם ווערט נמשך און נתגלה אין עולמות))
 און אז חכמה עילאה איז אויך שם (ניט דער ענין השם שטעלט זיך אויס פון דעם
 מצמצם זיין שכלו ומחשבתו , ווייל שכלו ומחשבתו -חכמה עילאה -חכמתו הנפלאה- איז
 אויך אן ענין פון שם) .
 און דאס זאגט ער אז משכלים וועלען פארשטיין (דאס אלץ ווי למעלה בינו לבין
 עצמו-העכער פון עולמות - איז אויך דא דער ענין השם , נאר אן דעם צמצום פון דבור)
 שם ג"כ א"צ בינו לבין עצמו כו' (דעם ענין הצמצום ביי דעם שם) ווען עס איז
 בינו לבין עצמו , און ווי דאס איז אלץ ערקלערט געווארען ביי דעם ענין הדבור
 אז ווען פאדערט זיך דער צמצום שכלו ומחשבתו -דוקא"בדבורו אליהם " אבער בינו

הביאור שהואיל כ"ק להוסיף לסיום אאגה"ק סי' ה' , ושנכתב באופן של נקודה , אין ברור אצלי אם אינני טועה בפירושו (כפי שרשמתי בהעתקה המצו"ב) , כי הי' אצלי אופן אחר בפירושו שגם"בבינו לבין עצמו " ישנם ב' האופנים בלי הצמצום דדבור ועם הצמצום ד"בדבורו אליהם" (בהגילוי שבשביל העולמות והשייך להעולמות) .

ובפרט בסיום דברי ק' " ואיך ששם ג"כ א"צ בינו לבין עצמו " , אם הנקודות בת"ת ששם " הוא כמו שכתבתי בהעתקה בסגול וקמץ , (אשר אז אין מובן אצלי שלכא' אין זה דבר נוסף כ"א מה שנתבאר בדברי ק' הקודמים) , ~~אף שהנקודות בצרי והכוונה שענין השם ג"כ א"צ בינו לבין עצמו (דהיינו במדרי' יותר עליונה בינו לבין עצמו שלמע' מענין השם) .~~

הנני מ כנים איפוא ההעתקה בצירוף עם הביאור בכתי"ק - בכדי לברר לפני שאתי מוסר דברי כ"ק ברבים .

סימן ו'

אגה"ק סימן ו. א.

זורע צדקה שכר אמת (במשלי י"א), ווער עס פארזייעט צדקה איז דער שכר
אמת. פי', דאס מיינט, ששכר זריעת הצדקה היא מדת אמת, אז דער שכר פון די
פֿרֿזייהונג פון צדקה-איז די מדה פון אמת (וואס מ'גיסט איהם מלמעלה די מדה פון
אמת אלס שכר פאר דעם וואס ער פארזייעט צדקה, (דאס וואס דער אלטער רבי מיינט
צו זאגען מיט דעם "פירוש" וואס דאס מיינט דאך געוויינליך צו פארווארענען אז נישט
ווי מ'האט געקענט אנדערש טייטשען, נאר דער טייטש איז ווי ער טייטשט עס דא אפ, -
איז ווייל רש"י טייטשט דאך דעם ווארט שכר דא נישט אלס שכר באצאלונג, נאר פון
לשון ויסכרו מעינות תהום, פארשטאפונג און פארהאלפונג בכדי צו קאנצענטרירען,
און אפילו אין טייטש פון תרגום און אנדערע מפרשים וואס טייטשען עס פון לשון שכר
באצאלונג, קען מען אבער אויך אין זיי טייטשען אז נישט דער שכר איז וואס מ'גיסט
איהם דערפאר די מדה פון אמת, נאר אז דער שכר וואס ער באקומט דערפאר איז אמת,
א שכר וואס איז אמת און האלט זיך אויף שטענדיג, זאגט דעם אלטער רבי "פירוש"
אז דאס מיינט אז דער שכר וואס ער באקומט פאר די זריעה פון צדקה-איז דאס די מדה
פון אמת וואס מ'גיסט איהם מלמעלה, (וכתיב תתן אמת ליעקב, און עס שטייט דאך
דו טוסט געבען אמת צו יעקב, (זעט מען דאך אז עס איז דא אן ענין וואס מלמעלה
גיסט מען די מדה פון אמת, נאר לויט דעם אפטייטש פון רש"י און תרגום דארט אז
דאס איז א בקשה דער אויבעשטער זאל ממלא זיין די הבטחה פון אמת וואס ער האט
מבטיח געווען צו יעקב'ן זאל ער דאס ממלא זיין צו זיינע קינדער א.א.וו., לויט
דעם איז דאך נישט קיין רא' פון דארט אז מ'גיסט מלמעלה די מדה פון אמת, דערפאר
זאגט ער (ושבחא דקוב"ה מסדר נביא כו' כמ"ש בזה"ק, און דעם שבח פון דעם אויבער-
שטען איז דא דער נביא מסדר ווי ער זאגט אין זהר הקדוש (אז נישט דאס איז א לשון
בקשה, נאר דאס איז א שבח פאר דעם אויבערשטען אז ער גיסט אמת צו יעקב, (פירוש
דאס מיינט (ווייל אויך אין שבח פון דעם אויבערשטען קען דאך זיין אז ער איז
מקיים די הבטחה פון אמת, און נישט אז עס מיינט אז ער גיסט די מדה פון אמת צו
יעקב, זאגט ער פירוש, דאס מיינט, (שהקב"ה גומלם הוא הנותן מדת אמת ליעקב, אז
דער אויבעשטער ער איז דאס דער וואס גיסט די מדה פון אמת צו יעקב'ן, וצריך להבין,
דארף מען פארשטיין, וכי אין אמת ביעקב ח"ו עד שהקב"ה יתן לו מלמעלה, צי דען
איז נישטא קיין אמת ביי יעקב ביז דער אויבעשטער וועט עס איהם געבען מלמעלה ?

אגה"ק סימן ו. ב. אך הנה מודעת זאת, נאר דאס איז דאך בעוואוסט, דמדת יעקב היא מדת רחמנות, אז די מדה פון יעקב איז די מדה פון רחמנות, (אברהם איז די מדה פון חסד, יצחק די מדה פון גבורה, און יעקב די מדה פון רחמים-רחמנות), ועבודת ה' במדת רחמנות, און עבודת השם מיט די מדה פון רחמנות (די עבודה פנימית אין נפש פון א איד מיט די מדה פון רחמנות, ווי פון די מדה פון חסד איז די עבודה פנימית דער ענין פון אהבה, און פון די מדה פון גבורה איז די עבודה פנימית די מדה פון יראה, אזוי די עבודה פנימית פון די מדה פון רחמנות) היא הבאה מהתעוררות רחמים רבים בלב האדם, איז דאס וואס קומט פון די התעוררות-די ערוועקונג-פון רחמים רבים אין הארץ פון דעם מענש, על ניצוץ אלקות שבנפשו, אויף דעם ג-ט'ליכען ניצוץ וואס אין זיין נפש, הרחוקה מאור פני ה' וואס זי זיין נפש - איז ווייט פון די ליכט פון די פנימיות פון דעם אויבערשטען, כאשר הולך בחשך הבלי עולם, ווען ער גייט אין די פינסטערניש פון די נארישקייטען פון די וועלט, (וואס דאן איז דאך זיין נפש ווייט פון אור פני ה'), איז דאס די עבודת ה' מיט די מדה פון רחמנות די התעוררות רחמים וואס ער ערוועקט ביי זיך די גרויסע רחמנות - געפיל אויף זיין אייגענע נשמה, והתעוררות רחמנות זו, און די ערוועקונג פון די רחמנות, היא באה מהתבונה והדעת בגדולת ה', קומט דאס פון די פארשטאנד און דעם דעת אין די גרויסקייט פון דעם אויבערשטען, (וואס ער פארשטייט און פארטיפט זיין דעת אין די גרויסקייט פון דעם אויבערשטען-וואס דאן דערפילט ער ערשט די גרויסע רחמנות וואס עס איז אויף איהם וואס ער איז ווייט פון אור פני ה', וואס די התבוננות איז) איך שאפילו העולמות העליונים למעלה מעלה עד אין קץ, ווי אזוי אפילו די עולמות העליונים וואס זיינען גאר גאר הויך אן א ברעג, -איז אויך זיי- כלא ממש חשיבי קמי', זיינען ווי גאר ניט ממש גערעכענט אנטקעגען איהם (אנטקעגען דעם אויבערשטען), כי כל שפעם וחיותם אינו רק מזיו והארה מאות אחד משמו ית' ה', ווייל זייער גאנצע שפע און חיות איז ניט-נאר בלויז פון א אפשטראל און א הארה פון איין אות פון זיין נאמען יתברך, כמאמר ביו"ד נברא עוה"ב, ווי דער מאמר (וואס חז"ל זאגען, און ווי דערמאנט אין פריהערידיגען אגרת) מיט די יוד פון שם איז באשאפען געווארען עולם הבא, (קומט דאן אויך אז אלע עולמות העליונים וואס זיי ווערען דאך אלע נכלל אין דעם שם כללי עולם הבא - זיינען זיי אלע באשאפען געווארען פון איין אות-דער אות יוד - פון דעם שם.

והנה בזיו והארה זו , און אין די זיו און הארה , שהוא התפשטות החיות משמו ית'
להחיות עליונים ותחתונים , וואס דאס איז די התפשטות פון דעם חיות פון זיין נאמען
יתברך צו באלעבען די עולמות העליונים און עולמות התחתונים , הוא שיש הבדל והפרש
בין עליונים לתחתונים , אין דעם איז דא די אפטיילונג און אונטערשייד פון די
עליונים ביו די תחתונים , שעולם הזה נברא בה'וכו' , וואס עולם הזה איז באשאפען
געווארען מיט די ה' פון שם א.א.וו. (ווי ער האט ערקלערט אין פריהערדיגען אגרת
אז עולם הזה וואס איז אן עולם שפל-איז דער חיות שיינער בלויז פון דעם חומר און
גוף פון די אותיות הדבור שלמעלה וואס דאס נעמט זיך פון די ה' פון שם , אבער די
עולמות העליונים נעמען זיך פון דעם ציור פון די אותיות וואס נעמט זיך פון די
בחינה פון חכמה -די יו"ד פון שם , איז דאך אין די התפשטות החיות וואס קומט פון
שמו יתברך-אין דעם איז דער אונטערשייד פון די עליונים און תחתונים , אבער אלץ איז
דאס בלויז פון א זיו און הארה פון די בחינה פון שם (וואס שם אליין איז אן עין פו
הארה , ווי למשל ביים מענש וואס דער שם איז נישט דער עצם און איז נאר נוגע צו א
צווייטען אז יענער זאל איהם רופען מיט זיין נאמען)

95

אגה"ק סימן ו. ד.
 אותיות הדבור - אין דעם איז שייך די אלע אנדערשקייטען פון דעם חיות און די ענדער-
 גען פון זמן פון עבר הוה און עתיד) , אבל לגבי מהותו ועצמותו ית' כתיב אני ה' א
 לא שנית , אבער לגבי דעם אויבערשטען אליין יתברך -שטייט אני ה' לא שנית , אז
 עס איז אין איהם יתברך ניטא קיין ענדערונג (פון פאר די בריאה ביז נאך די בריאה)
 בין בבחינת שינויי השתלשלות מרום המעלות עד למטה מטה , סיי אין די בחינה פון
 די ענדערונגען פון השתלשלות פון די גאר געהויבענע מעלות (און מדרגות) ביז גאר
 גאר אונטען (פון די העכסטע עולמות ביז די גאר נידריגסטע עולמות) שכלו שהוא
 יתברך מצוי בעליונים כך הוא ממש בשוה בתחתונים , אז אזוי ווי ער ית' איז פארהאן
 אין די עולמות עליונים אזוי איז ער ממש גלייך פארהאן אין די עולמות און נבראים
 התחתונים , (וכמ"ש בלק"א חלק א' פרק נ"א) און ווי ערקלערט אין לקוטי אמרים חלק
 א' אין פרק נ"א (אז לגבי דעם אויבערשטען אליין איז ניט קיין נפקא מינה פון די
 עולמות העליונים ביז די עולמות התחתונים , ווייל אויך די עולמות העליונים קען
 זייער מחשבה ניט תופס זיין דעם אויבערשטען , האבען דאך אויך די עליונים ניט
 קיין תפיסה און השגה אין איהם ית' , און פארהאנען איז ער פונקט אזוי פארהאן אין
 די תחתונים ווי ער איז פארהאן אין די עליונים , נאר דער אונטערשייד איז בלויז
 אין די המשכה פון דעם חיות וואס ווערט נמשך פון איהם ית' צו די עולמות , אז אין
 די עולמות העליונים איז דער חיות מער בגילוי ווי אין די עולמות התחתונים) .
 ובין בבחי' נת שינויי הזמן , און סיי אין די בחינה פון די ענדערונגען
 פון צייט (איז אויך לגבי איהם יתברך ניטא קיין שינוי) שכלו שהי' הוא לבדו הוא
 יחיד ומיוחד לפני ששת ימי בראשית , אז אזוי ווי ער איז געווען נאר ער אליין דער
 וואס איז פארהאן (און די אופן פון פארהאנענקייט) איינציג און געאיינציגט -פאר
 די ששת ימי בראשית , כך הוא עתה אחר הבריאה , אזוי איז ער יעצט נאך די באשאפונג ,
 והיינו , און דאס איז , (כאטש עס איז דאך צוגעקומען נבראים און דאך איז ער לבדו
 הוא און יחיד ומיוחד) משם שהכל כאין ואפס ממש לגבי מהותו ועצמותו ית' , ווייל
 אלץ איז ווי גארניט און אפס ממש אנקטעגען זיין מהות און עצמות יתברך (איז דערפאר
 מאכען נבראים וואס זיינען באשאפען געווארען -קיין אנדערשקייט אין זיין
 פארהאנענקייט און אין זיין אחדות , ווייל זיי זיינען ווי גאר ניט לגבי איהם
 ית') , וכמו אות אחד מדבור של אדם או אפילו ממחשבתו לגבי כללות מהות הנפש השכלית
 ועצמותה עד"מ , און ווי איין אות פון דעם דבור פון א מענטש אדער אפילו פון זיין

אגה"ק סימן ו. ה. ^{ערך} ¹⁴
 מחשבה (כאטש מחשבה איז איידעלער און נעהענטער צום נפש און דאך איז דאך איין אות
 לגמרי ניט תופס מקום אנטקעגען דעם גאנצען נפש) אנטקעגען דעם גאנצען נפש השכלית
 (וואס פון דעם ענין פון שכל וואס אין נפש נעמט זיך דאך די מדות און פון זיי קומט
 די מחשבה און דבור) און אנטקעגען דעם עצם פון דעם נפש (וואס ^{ערך} נאך העכער פון דעם ענין
 פון שכל) איז דאך איין אות פון דבור אדער פון מחשבה כלל ניט תופס מקום, איז
 דאס א משל וואס דער אויער זאל קענען צוהערען און באנעמען די ניט באטרעפיקייט פון
 די בריאה אנטקעגען דעם אויבערשטען, ובאמת אין ערוך אליך כתיב, און באמת ש טייט
 דאך אין ערוך אליך-קייין זאך האט ניט קייין ערך און שאצונג צו דיר, (ניט ווי מיר
 זאגען ווי איין אות פון דבור און מחשבה לגבי דעם גאנצען נפש, וואס דארט האט דאך
 עכ"פ דער אות עפעס אן ערך, אבער לגבי איהם ית' האבען די נבראים לגמרי קייין שום
 ערך ניט, וכמ"ש במ"א (בלק"א ח"ב פ"ט) און ווי ערקלערט אין אן אנדערע ארט, אין לקוטי
 אמרים חלק ב' פרק ט'.

אגה"ק סימן ו. ו.
 וזהו שאומרים המלך המרום לבדו מאז , און דאס איז וואס מ'זאגט דער מלך וואס
 איז דערהויבען אליין פון דאן , פירוש, ~~פפפפ~~ דאס מיינט , כמו שמאז קודם הבריה
 הי' הוא לבדו הוא , אזוי ווי פון דאן פאר די באשאפונג (פון די עולמות און
 נבראים) איז ער געווען אליין פארהאן (און קיין אנדערע זאך אויסער איהם איז נישט
 געווען) כך עתה הוא מרום כו' , אזוי יעצט (נאך די באשאפונג פון די עולמות און
 נבראים) איז ער דערהויבען (לבדו, אליין , אז נאר ער איז פארהאן) ומתנשא מימות
 עולם, און ער איז דערהויבען פון די ימות עולם , פי' , דאס מיינט , שהוא רם ונשא
 למעלה מעלה מבחי' זמן הנקרא בשם ימות עולם, אז ער איז הויך און דערהויבען ~~פפפ~~
 פיעל פיעל העכער פון די בחינה פון זמן וואס ווערט אנגערופען ^{מיט דעם נאמען} ימות עולם , והיינו
 און דאס מיינט, לפי שחיות כל ימות עולם הוא רק מבחי' המלך , ווייל דער חיות פון
 די גאנצע ימות עולם -דער ענין פון זמן- איז נאר פון די בחי' פון המלך , (פון
 די בחינה און ספירה פון מלכות וואס דאס איז "המלך" פון דארט נעמט זיך דער חיות
 פון זמן , וואס עבר הוה עתיד פון וועלכע עס באשטייט דער ענין פון זמן , איז דאך
 דאס נאר שייך אין די ספירה פון מלכות וואס אויף איר זאגט מען א חילוק פון מלך
 מלך און ימלוך וואס דאס איז ~~עפפ~~ הוה , עבר, און עתיד , אבער ~~אז~~ די ספירות און
 מדות וואס העכער פון מלכות ~~עפפ~~ נאך נישט ~~קפפ~~ שייך צום ענין הזמן , וכמ"ש במ"א
 און ווי ערקלערט אין אן אנדער ארט ~~57-כ"א~~ ~~ה' אברהם נה' וצ' (צ"ל)~~ ~~ה' אברהם נה' וצ' (צ"ל)~~ ~~ה' אברהם נה' וצ' (צ"ל)~~
 נאך לזאת הרחמנות גדולה מאד מאד על הניצוץ השוכן בגוף החשוך והאפל , און
 אויב אזוי (אז דער אויבעשטער איז אינגאנצען דערהוהבען און העכער פון דעם ענין
 הבריה און די גאנצע בריאה איז נישט תופס מקום און האט קיין ערך נישט לגבי איהם)
 איז דאך די רחמנות זייער זייער גרויס אויף דעם ניצוץ (וואס איז א חלק פון דעם
 אויבערשטען , חלק אלקה ממעל) וואס רוהט אין דעם פארפינסטערטען און פארטונקעלטען
 גוף , משכא דחוי' , (וואס ער ווערט אנגערופען משכא דחוי') דער עור פון א נחש
 , העלול לקבל טומאה ולהתגאל בכל התאוות ר"ל , וואס איז עלול צו מקבל טומאה זיין
 דורך ענינים פון איסור (וואס זיינען פון שלש קליפות הטמאות לגמרי) , און צו
 ווערען ~~פפפפפפפפפפפפפפ~~ פאראומרייניגט ~~פפפ~~ מיט אלע תאוות ר"ל (וואס אפילו זיי
 זיינען פון ענינים פון היתר וואס איז פון קליפת נוגה , אבער ווען דאס איז אין
 אופן פון תאוות ווערט דאך דער גוף פאראומרייניגט פון דעם , און אויף דעם אלץ
 איז דער גוף עלול) לולי שהקב"ה מגן לו , ווען נישט וואס דער אויבעשטער איז איהם

אגה"ק סימן ו. ז.

א באשיצער, ונותן לו עוז ותעצומות ללחום עם הגוף ותאותיו ולנצח, און דער אויבעשט
 גיט איהם כח און שטארקייט מלחמה צו האלטען מיט דעם גוף און זיינע תאוות און זיי
 צו מנצח זיין, (אבער ווען נישט דאס וואס דען אויבעשטער העלפט איהם צו באזיגען די
 תאוות, איז דער גוף מצד עצמו איז עלול אויף דעם, און די עלילות אליין איז דאך
 א נידעריקייט-אפילו ווען דאס בלייבט בלויז בכח און עס קומט נישט ארויס בפועל ער
 זאל ח"ו פאראומרייניגט ווערען דורך די תאוות, און אין דעם גוף וואס איז אזוי
 נידריק איז שוכן-רוהט-דער ניצוץ פון די נשמה, (וז"ש אדון עוזינו כו' מגן ישענו
 כו', און דאס איז וואס מ'זאגט (נאך דעם ווי מ'זאגט ווי דערהויבען דער אויבעשטער
 איז פון די בריאה המלך המורמם לבדו ווי פריהער דעמאנט, נאכדעם בעט מען אלקי עולם
 מרחמין הרבים רחם עלינו און מ'פירט אויס אדון עוזינו) דער האר פון אונזער
 שטארקייט, און דער באשיצער פון אונזער הילף א.א.וו. (וואס דאס מיינט וואס דער
 כח וואס דער אויבעשטער גיט מיט אן אור מקיף וואס איז העכער פון דעם מענטש מיט
 זיינע אייגענע כחות - צו ~~מ~~ געבען שטארקייט און באשיצונג קעגען דעם גוף מיט זיינע
 תאוות). והנה מודעת זאת דיש ב' מיני דו"ר, און דאס איז דאך בעוואוסט אז
 עס איז פארהאן צוויי מינים יראה און אהבה (טיי אין יראה און סיי אין אהבה איז
 דא צוויי מינים), הראשונות הן הנולדות מהתבונה והדעת בגדולת ה', די ערשטע
 -יראה און אהבה- זיינען ~~מ~~ די וואס ווערען געבוירען און געשאפען פון דעם פארשטאנד
 און דעת אין די גרויסקייט פון דעם אויבערשטען, ובדברים המביאין לידי אהבת ה'
 ויראתו, און (פון די התבוננות און פארטיפונג פון דעת) אין די זאכען וואס
 ברענגען צו אהבת השם און יראת השם (ווי דער קיורב און אהבה פון אויבערשטען צו
 אידען א.ד.ג.), וואס בשעת מ'פארטיפט דעם דעת אין די ענינים ברענגט דאס צו אהבת
 השם און יראת השם), והאחרונות הן הבאות אח"כ מלמעלה בבחי' מתנה, און די
 שפעטערדיגע (יראה און אהבה) זיינען די וואס קומען נאכדעם מלמעלה אין א בחינה פון
 מתנה, (נאכדעם ווי דער מענטש האט יראת השם און אהבת השם וואס ער האט ביי זיך
 געשאפען פון זיין התבוננות, קומען די יראה און אהבה וואס קומען בדרך מתנה
 מלמעלה) וכמ"ש במ"א ע"פ עבודת מתנה אתה את כהונתכם, און ווי עס ווערט ערדקלערט
 אויף אן אנדער ארט אויף דעם פסוק "עבודת מתנה אתה את כהונתכם" אן עבודה פון
 מתנה וועל איך געבען אייער דינסט, שהיא מדת אהבה, וואס זי -כהונתכם- איז דאס

אגה"ק סימן ו. ח.
 די מדה פון אהבה, (און אויף דעם זאגט דער פסוק אז עס איז דא דער אופן אהבה
 וואס איז אן עבודת מתנה, בדרך מתנה מלמעלה), וכן הוא ג"כ ביראה, און אזוי
 איז אויך מיט יראה, (אז עס איז דא די מדריגה אין יראה וואס איז בדרך מתנה
 מלמעלה). והנה ודאי אין ערוך כלל בין הראשונות שהן תולדות השכל הנברא, און
 דאס איז דאך זיכער אז עס ~~איז~~ קיין ערך ~~ניט~~ ~~דפפפפפפ~~ צווישען די ערשטע (יראה
 און אהבה) וואס זיי זיינען די תולדות פון דעם שכל וואס איז א באשאפענע זאך,
 לגבי האחרונות שהן מהבורא ית"ש, ביז די לעצטע (יראה און אהבה) וואס זיינען
 (א מתנה) פון דעם בורא יתברך שמו, (איז פונקט ווי עס האט דאך קיין ערך ניט
 בורא צו נברא אזוי האט דאך קיין ערך ניט די ערשטע יראה און אהבה וואס איז
 געשאפען פון א נברא - פון דעם ~~כל~~ - צו די אנדערע וואס קומען פון דעם בורא.
 ולכן הן הן הנקראות בשם אמת, דערפאר זיינען זיי דאס די (יראה און אהבה)
 וואס ווערען אנגערופען מיט דעם נאמען אמת, כי חותמו של הקב"ה אמת, ווייל דער
 חותם פון דעם אויבערשטען איז אמת, שהוא אמת האמיתי וכל האמת שבנבראם כלא חשישי
 קמי', וואס ער איז דער אמת'ער אמת און ~~ספספספס~~ אמת וואס ביי נבראים איז
 ווי גאר ניט פארעכענט אנטקעגען איהם (איז דערפאר די יראה און אהבה וואס קומען
 בדרך מתנה פון בורא, ווערען זיי אנגערופען מיט דעם נאמען אמת). אך איזה
 הדרך שיזכה האדם לאמת ה', נאר וועלכען איז דער וועג וואס דער מענש זאל זאל זוכה
 זיין צו דעם אמת פון דעם אויבערשטען (צו האבען יראה און אהבה וואס זיינען אמת
 מצד דעם אויבערשטען אמת), הנה הוא ע"י שיעור רחמים רבים לפני ה' על הניצוץ
 שבנפשו, איז דאס דורך דעם וואס ער וועט מעורר זיין רחמים רבים פאר דעם
 אויבערשטען אויף דעם ניצוץ וואס אין זיין נפש, שהיא מדתו של יעקב, וואס זי
 די מדה פון רחמים) איז די מדה פון יעקב'ן, מברית מהקצה אל הקצה, וואס גייט
 דורך פון ברעג צו ברעג, דהיינו, וואס דאס מיינט, מרום המעלות עד למטה מטה,
 פון די העכסטע מעלות - און מדריגות - ביז גאר גאר אונטען (גייט אלץ דורך די מדת
 אמת פון יעקב'ן, און וויבאלד די גייט דורך אין אלע מדריגות - איז זי בכח)
 די נידריגע
 לבמשיך אמת ה' לעולם השפל הזה החשוך, ממשיך צו זיין דעם אמת ה' אין וועלט לאין
 די וועלט) וואס זי איז א פינטטערע, וכמ"ש כי אשב בחשך ה' אור לי, און ווי עס
 שטייט אויך ווען איך וועל זיצען אין די פינטטער (אין דעם חושך פון עולם הזה)
 איז ה' א ליכט צו מיר, וזהו כי גבר עלינו חסדו גו', און דאס איז וואס שטייט

אגה"ק סימן ו. ט.

ווייל זיין חסד האט זיך געשטארקט איבער אונז, (אז דער חסד ה' איז זיך מתגבר איבער די פינסטערביש פון עוה"ז, און אין נפש פון מענש וואס געפינט זיך אין דעם גוף-איז מאיר א גילוי אור פון ה'). (ע"פ קומט אויס אז דער וועג ממשיך צו זיין דעם אמת ה' - איז דאס דורך די התעוררות רחמים רבים) אך התעוררות ר"ר לפני ה' צ"ל ג"כ באמת, אבער די התעוררות רחמים רבים פאר דעם אויבערשטען דארף דאך זיין אויך מיט אן אמת, וגם כשהוא באמת שלו איך יוכל ע"י אמת שלו לעורר רחמים עליונים מאמת ה', און אויך אפילו ווען דאס איז מיט זיין אמת ווי אזוי קען ער דורך זיין אמת מעורר זיין רחמים עליונים פון דעם אמת ה' (וויבאלד ווי פריהער דערמאנט אז יעדער אמת פון א נברא ~~תפס~~ איז כלא לגבי דעם אמת פון דעם אויבערשטען). אך העצה ~~מפספס~~ לזה היא מדת הצדקה, נאר די עצה צו דעם איז די מדה פון צדקה, שהיא מדת הרחמים על מאן דלית לי' מגרמי' וואס זי איז די מדה פון רחמנות אויף דעם וואס האט גאר נישט פון זיין אייגענעם, להחיות רוח שפלים כו', צו באלעבען דעם גייסט פון די ~~מפספס~~ אראפגעפאלענע, ובתעדל"ת אתעדל"ע ה' מעורר ישנים ומקיץ נרדמים, און דורך די אתערותא דלתתא קומט אן אתערותא דלעילא אז ה' וועקט אויף די שלאפענדע און מאכט אויפוואכען די טיף-פארשלאפענע, הם בחי' רחמים רבים וחסדים העליונים הנעלמים, דאס זיינען די בחינות פון רחמים רבים און די חסדים העליונים וואס זיינען פארבאהאלטענע) וואס דער ענין פון שינה און תרדמה איז דאך אן ענין פון העלם ~~טיפערער~~ העלם, ווי למשל ביי א מענש ווען ער שלאפט זיינען די כחות בהעלם ~~ל~~, דערפאר ווערען די רחמים רבים און חסדים העליונים וואס זיינען בעצם נעלמים - ווערען זיי אנגערופען יל'שנים און נרדמים, איז זיי דער אויבערשטער מעורר און מקיץ) לצאת מההעלם אל הגילוי, אז זיי זאלען ארויסקומען פון העלם צו א התגלות, והארה רבה און מיט א גרויסע דערלייכטונג לאור באור החיים אמת ה' לעולם, צו לייכטען מיט די ליכט פון לעבען דעם אמת ה' אין וועלט.

וזהו לשון זריעה ~~מפספס~~ הנאמר בצדקה, און דאס איז דער לשון זריעה וואס שטייט ביי צדקה (ווי דא זורע צדקה, אדער זרעו לכס לצדקה) להצמיח אמת העליון צו מאכען וואקסען (און מגלה זיין-ווי צמיחה איז דער גילוי פון די זריעה-) אמת העליון אמת ה', דעם אמת העליון דער אמת ה', ובפרט בצדקה וחסד של אמת שעושים עם אה"ק תובב"א, און בפרט מיט די צדקה און חסד של אמת וואס מ'טוט

הגהות והערות

שיעורים בספר התניא

אגה"ק סימן א-ו

בס"ד. הגהות והערות לשיעורים בספר התניא אגה"ק סימן א-ו.

סימן א'

תמיד ומדות (אף שאינן אלא סיפור – ראה פיהמ"ש הועתק בתיו"ט שם).

עמוד א'

הקדמה.

. . זיינען די אלע סימנים פון אגרת הקדש ווי אויך דער קונטרס אחרון וואס קומט נאך דעם אגרת הקדש **ואגה"ק שלאחריו** – זיינען דאס אלץ געשריבען געווארען בכתב יד קדשו און בלשונו הקדוש פון דעם אלטען רבין . .

. . איינגעפירט געווארען ביי חסידים (און אגב ס'פירט זיך דאס אזוי ביז דעם היינטיגען טאג) אז מ'צוטיילט ש"ס . .

. . און דעם סיום און חלוקה אויף דעם קומענדען יאר **נהוג אז מ'מאכט פאן י"ט כסלו אדער כ"ד טבת**.

אזוי ווי ביי א מלאכה וואס ווערט אפגעטהאן דורך צוויי מענשען צוזאמען, איז אויב זי וואלט קען נישט אפגעטהאן געווארען דורך איינעם פון זיי . . הייסט דאס אז יעדער פון זיי האט געטהאן די גאנצע מלאכה . . אזוי איז אויך . . אין די חלוקה איז דאס ווי יעדער איינער וואלט דורכלערנען . . גאנץ ש"ס.

עמוד ב'

ס"א (קב, א). לברך ולהודות לה' כי טוב.

. . צו בענשען און דאנקען דעם אויבערשטען וואס איז גוט **(בקשר עפ ועל "הבשו"ט – שמודים ע"ז (פרש"י ח"ש כד, נב. והוא מב"ר פנ"ח, וא"ו)**.

שם. תורת ה' תמימה. זו השלמת כל הש"ס כולו ברוב עיירות ומנינים מאנ"ש.

. . זו השלמת כל הש"ס 'כולו, דאס איז דאס פארענדיגען גאנץ ש"ס אינגאנצען שאז **„תמימה" גם במובן זה** (מה מוסיף כולו? האם הכוונה לא רק שיתא סדרי משנה שג"כ נקרא בשם ש"ס כי אם עם הגמרא? לשלול רובו ככולו (עיינן טז ואחרונים בשו"ע או"ח סתקפ"ב ס"ז), גם זרעים וטהרות (כבשולי הגליון), גם

(* מכאן דבחלוקת הש"ס צ"ל גם המס' שאין בהם גמרא

שם. . מאנ"ש. הודאה על העבר . .

x הודאה על העבר ובקשה על העתיד . .

שם. לאמין לבו בגבורים

. . צו באפעסטיגען זייער הארץ צווישן די שטארקע **(אולי הכונה בזה – שבנדו"ד ה"ז [המשך מעבר לדף:] ת"ת דרבים, שעי"ז הלימוד זכאו"א (בהיותו חלק מהרבים) ותוצאותיו (לאמץ הלב) ביותר)**

. . מיט די שטארקייט וואס תורה גיט. x

עמוד ג'

שם. ולהודיע לבני אדם גבורתה של תורה שבע"פ וכחה עוז.

. . און צו לאזען וויסען צו מענשען די גבורה פון תורה שבעל פה **(דבה עסקינן – הש"ס)** און איר כח וואס איז שטארק (וואס דער ענין הגבורה פון תורה איז זיך דאס מתייחס צו תורה שבעל פה דוקא, וואס אזוי איז דאס אין דעם שורש התורה אין די ספירות העליונות אז תורה שבכתב איז אין חכמה . . קו הימין חסד, און תורה שבעל פה איז אין בינה **(עפמש"כ אגה"ק סוסכ"ט)**, וואס ספירת הבינה איז אין קו השמאל - גבורה, אני בינה לי לי גבורה. **יותר נ"ל: תושב [המשך מעבר לדף:] ותושבע"פ - זין רובו חסדים או גבורות**

שם. חגרה בעוז מתניה כו'.

(וואס עוז מיינט דאך תורה – ראה תו"א (ואוה"ת) ס"פ יתרו "אין עוז אלא תורה")

להעמיד ולקיים הראש והזרועות

עמוד ד'

. . איז ווער גיט דאס דעם כח די אמונה זיי אויפצוהאלטען? (ווייל **אפילו ווען די אמונה אלינג-דארף דאך האבען-חזק-און האט שוין איר „מזון“**, ווי עס שטייט ורעה אמונה, אז מ'דארף מפרנס זיין שפייען-די אמונה, איז וועלכעס איז דאס דער לחם **דובמילא שטייט זי בגילוי – אבער וואס שפייעט און שטארקט גיט כח ועוז צו די אמונה אויף אויפהאלטן וכו' דעם ראש וזרועות – העכערע פון אמונה?**)

שהיא בח' גלוי רצון העליון

צום ביישפיל די מצוה פון תפלין, פון תורה שבכתב . . ווייסט מען נאך כלל נישט וואס אנצוקניפען און ווי אזוי, און וואס מיינט **זיינען די טוטפות?** און וואו איז דאס בים עיניך? – נאר אין תורה שבעל פה קומט ארויס **אפען קלאר וואס דעם אויבערשטענס רצון – דער רצון העליון – איז אין די מצוה פון תפלין מיט אלע פרטים .**

. . די אנטפלעקונג פון דעם רצון העליון, (ווי ער איז דאס מבאר בפרטיות ווייטער אין אגה"ק סימן כ"ט) . .

עמוד ה'

וכמ"ש כצנה רצון תעטרנו

. . און ווי עס שטייט (אויף די פעולה וואס תורה פועלט אין די נשמה) **כצנה רצון תעטרנו**, ווי א פאנצער טוט איהם דער רצון ארום נעמען (**דצנה בכ"מ – מגן המגין-אף-את על הגוף מג' צדדים ובכ"ז מסיים תעטרנו (ולא תסובבנו – ראה פרש"י כאן) – היינו שגם ענין דעטרת כאן.**)

אשת חיל עטרת בעלה (בהביאור)

. . ווי עס שטייט ועלמות אין מספר וואס דאס גייט דאך אויף די הלכות (**כדאיתא בשהש"ר**)

עמוד ט'

ולזאת אותה אבקש ממבקשי ה'

. . איז דערפאר דאס **[תחלה נכתב "וועל איך בעטען", ותיקן:]** וועל בעטען איך – זאגט דער אלטער רבי פון די וואס בעטען און ווילען זיין נאהענט צו דעם אויבערשטען,

וכן בבחי' שנה ונפש כנודע.

(ווייל עס איז דאך דא **הבריאה מחולקת לג'** עולם, שנה, נפש, (**כדאיתא בס"י**) וואס עולם איז מקום מעלה מטה און ד' רוחות, שנה איז זמן **עבר הוה ועתיד**, און נפש איז דער חיות . .

עמוד ה'

יפה שעה אחת בתשובה ומע"מ בעוה"ז מכל חיי עוה"ב שהוא רק זו והארה מבחי' הנק' שכונה השוכן בו

. . גן עדן וואס דאס איז **דא געמיינט בפ"י** עולם הבא . .

ונברא ביו"ד א' משמו ית' בו

(ווי חז"ל זאגען **מנחות** אויף דעם פסוק ביו"ה ה' צור עולמים)

וכמ"ש הודו על ארץ ושמים וירם קרן לעמו בו

(וואס קרן **ע"ז הל' קרן וחומש** איז דאך דער עצם פון א זאך)

וכמים הפנים בו

. . דארף דאך דאס ארויסרופען "כמים הפנים" **וכמשנ"ת ח"א פ'**

עמוד ו'

להוליד מתבונה זו דו"ר שכליים או מבעיים

. . (די יראה און אהבה וואס זיינען דא נאטירליך אין יעדער נשמה פון א איד, און דער שכל און התבוננות איז דאס בלויז מגלה) – **וכמשנ"ת ח"א פ . .**

עמוד ז'

(קב, ב)

אך מי הוא הנותן כח ועוז לבחי' מתנים

[צו די אמונה וואס ווערט אנגערופען מתניים **כנ"ל בריש האגרת**]

עמוד יו"ד

יום יום ידרשון ה'

טאג טעגליך זאלען זיין זוכען דעם אויבערשטען.

וכמארז"ל בספרי עד מיצוי הנפש

. . תפלה דארף זיין ביז די (ארויסשפארונג?) פון נפש . .
[הקיף תיבת "ארויסשפארונג" בעיגול וכתב: !]

קג, א

להאריך בתפלת השחר ערך שעה ומחצה לפחות כל ימות החול

. . וואס קענען מאריך זיין אין דעם דאוונען אין דערפרי
ווינציגסטענס אן ערך א שעה און א האלב [סימן בחץ
להגהה מעבר לדף – ראה לקמן] אלע וואכעדיגע טעג".

* ומש"כ (ברכות) דאפילו חסידים הראשונים היו
מאריכים בתפלה עצמה שעה אחת – שם הכוונה
לתפלת העמידה לבד.

עמוד י"א

[הערה – מעבר לדף – על התיבות "מאריך זיין אין דעם
דאוונען אין דערפרי ווינציגסטענס אן ערך א שעה און א
האלב":]

(להעיר מזח"א סב, ב ובמפרשיו שם. ואגה"ק בס' מאה
שערים ב, ב ובהמסומן בהערה שם)
וראה,, מאה שערים" סי'

עמוד י"ב

אך בשבתות וימים טובים שגם כל בעלי עסקים יש להם פנאי

ואב"ע אין די שבתים און ימים טובים וואס אויך די
געשעפט'סלייט האבען צייט.

כמו שכתוב בשולחן ערוך אורח חיים

(וראה תו"א ד"ה מי יתנד)

מענה

מענות כ"ק אדמו"ר שליט"א לשאלות הר"י הלוי וויינבערג באגה"ק סימן א':

א) איך לבאר בפשטות לשון "מתניים" (לשון רבים) ¹והאמונה הלא היא אחת? כפי המבואר באוה"ת בהרשימה ²עה"פ והי' צדק איזור מתניו, ישנם ב' ענינים דרגות באמונה (וכאו"א נק' מתניים), האמונה ששייך גם לימות המשיח, מל' ובינה, אבל איך לבאר זה בפשטות כאן? וכאן הלא מדבר על האמונה האמתית וכו' שכנראה הכוונה על האמונה אחר הגילוי וכו' (ולא אמונה כמו מצה דקודם חצות) ומשמע שבזה גופא ישנם ב' ענינים שהם הבחי' דמתניים לשון רבים.

ב) לכאו' אין מבאר כלל בנמשל הענין דמוליכים ומביאים אותו למחוז חפצו, וא"כ למה מביא זה בהמשל דמתניים בגשמיות? [הקיף את התיבות "דמוליכים ומביאים אותו למחוז חפצו" וסימן בחץ לשלבם בלשון המענה, כדקלמן]

1) גם מים, חיים וכו' וכו' – ל' רבים

2) עיי"ש דחלק הגוף למטה מהלב קדו' זהו, "מתניים" ואולי י"ל דנק' ל' רבים מפני ש, נמשך" בשני ירכים

וכן ממש ואולי עוד יותר באמונה דהיא אחת אבל גם שתיים אנכי ולא יהי' לך.

ויל"פ עפ"ז הטעם למה שייך גם בזה אחת דיבר אלק' שתיים זו שמעתי

ולהעיר ג"כ מתניא רפ"כ - לביאור הנ"ל וק"ל.

[מענה לשאלה ב:]

עיקר כוונת אגה"ק זו – אף שמחזק לימוד הש"ס וכו' – בנוגע לתפלה ועניני'. וגם פי' הכתוב חגרה בעוז בא לבאר זה כו' (ולא כ"כ – לבאר הכתוב מצ"ע). ולכן מבאר בנוגע לזרועות – דו"ר – שזהו ענין התפלה, בקיצור עכ"פ ע"ד ראש – ההתבוננות, אבל הגוף (מצות – כמובן בספ"מ) אין ענין ביאורו כאן. וכמובן ג"כ מההמשך בנוגע, "עת וזמן – שעת תפלת כו' – שמשמיט, הגוף".

עפ"ז יל"פ ג"כ הנמשל דענין [דמוליכים ומביאים אותו למחוז חפצו] שהרי התפלה ענינה הליכה בסולם המוצב כו'.

[בתחתית העמוד כתב וסימן בחץ (מתחלת המענה לשאלה ב'):]

למסור כפתיחה לאגה"ק ס"א – הנדפס בע' תמ-תמא.¹

1) הכוונה לחלק משיחת כ"ק אדמו"ר (מהוריי"צ) נ"ע, ב' ניסן ה'תש"ח, המדבר ע"ד כתיבת אגה"ק זו, ותשובת כ"ק אדמו"ר שליט"א – נדפס בספר ליקוטי ביאורים בספר התניא (קארף) מהדורת תשכ"ח, ע' תמ-תמא.

סימן ב'

. . רש"י . . אז די זכיות זיינען קלענער געווארען און
נתעמט געווארען דורך די חסדים און אמת וואס דער
אויבערשטער האט מיט איהם געטהאן . .

. . רמב"ן . . קטנתי איך בין קלענער געווארען, נישט אז
די זכיות זיינען קלענער געווארען, א מיעוט אין איכות
נישט א מיעוט אין כמות (ראה חזא"ג שם), און דער
רמב"ן טייטשט אנדערש (וכן הוא בב"ר כאן) דעם
"קטנתי" אז איך בין צו קליין און מינדערווערטיג
אויפצונעמען די אלע חסדים און אמת'ן . .

עמוד ג'

. . (און נישט נאר אז די זכיות זיינען געווארען קלענער
און ווינציגער און מצד דעם איז זיין קליינקייט
(כבחזא"ג שם), נאר די קליינקייט איז א דירעקטע
תוצאה פון די חסדים און אמת, וואס דאס זאגט ער פ'י
דאס מיינט, אז קטנתי מיינט טאקע אויף דעם אדם און
דאך איז עס א תוצאה פון די חסדים ואמת.

עמוד ד'

וכנודע דכולא קמ' דווקא בלא חשיב.

. . אז אלץ איז פאר איהם דוקא [תחלה נכתב "ווי גאר
נישט פאררעכענט", ותיקן:] פאררעכענט ווי גארנישט . .

כל שהוא קמ' יותר הוא יותר בלא ואין ואפס

יעדער זאך וואס איז מער פאר איהם (נעהענטער צו
איהם ית') איז דאס מער אין דערפ זאך ווי גאר נישט
און אין ואפס.

ולא די לו בהבטחתו

. . און איהם איז ניט געווען ענוג פאר די הבטחה וואס
דער אויבערשטער האט איהם מבטיח געווען . .

עמוד ה'

כל שהחסד גדול הוא הולך וגדל בגובה וגסות הרוח ורוחב לבו.

וואס דער חסד איז גרעסער גייט ער און וואקסט אלץ
גרעסער מיט געהויבענע קייט אין גרויסקייט און גסות
הרוח און די ברייטקייט פון זיין הארץ (דארף זיך א איד
היטען פון דעם אופן חסד וואס איז חסד דישמעל, אז
דער חסד זאל ח"ו ניט ווירקען אין איהם א
געהויבענע קייט גרויסקייט און גסות הרוח, נאר ער דארף

עמוד א'

הקדמה

. . דער ארעסט למטה איז דאך געווען . . א תוצאה פון
א קטרוג למעלה אויף די שיטה פון דעם אלטען רבין צו
[העביר לכאן את המילים:] אראפצוטראגען תורת
החסידות אין שכל און פארשטאנד ווי דאס ווערט
ארויסגעגעבען אין חסידות חבד – און צו פארשפרייטען
תורת החסידות זי אין אן אופן ביז עס זאל אנקומען צו
אלע אידען, און די באפרייאונג למטה איז געקומען
אלס תוצאה פון דעם וואס עס איז בטל געווארען דער
קטרוג למעלה און וואס עס איז געגעבען געווארען א
הסכמה און נתינת כח אויף אויף מפרסם זיין תורת
החסידות לויט די שיטה פון אלטען רבין, -- האט דאן
דער אלטער רבי געשריבען דעם אגרת הקדש לסימן ב' .
[תחלה מחק תיבות "סימן ב'", ואח"כ ביטל המחיקה]

קג, ב

קטנתי מכל החסדים ומכל כו'.

. . מצד די אלע חסדים און אמת וואס דער אויבערשטער
האט מיט איהם געטהאן איז ער קליין [קל]ענער
געווארען .

עמוד ב'

מכל החסדים ומכל כו'.

. . ביי יעקב'ן זיינען דאך געווען אויך ענינים פון "אמת"
וואס דער אויבערשטער האט איהם מפורש מבטיח
געווען און דער אויבערשטער האט מקיים געווען די
הבטחה'ס, אבער ביים אלטען רבין איז דעם ענין ביי
זיין גאולה איז חסדים זיינען טאקע געווען בגלוי, אבער
אמת – קיום פון א הבטחה גלוי צום אלטען רבין איז
דאך נישט געווען, ווייל עס איז דאך נישט געווען קיין
הבטחה גלוי אויף זיין גאולה,

. . איז דערפאר אויך דער אלטער רבי דאס מרמז אין אן
אופן פון העלם וואס ער לאזט דאס אויף דעם גוי.

פ'

. . [ווייל רש"י (מיוסד בש"ס שבת לב, בא) טייטשט אפ
אז דער "קטנתי" איז א תוצאה פון כל החסדים וכל
האמת . .

זען אז דער חסד זאל ביי איהם זיין אין דעם אופן פון
חסד דקדושה ווי ביי אברהם און ביי יעקב'ן וואס דער
חסד פועלט א ביטול און ענוה).

עמוד ו'

ולזאת באתי מן המודיעים מודעה רבה לכללות אנ"ש.

דערפאר בין איך געקומען פון די וואס זיינען מודיע א
גרויסע מודעה צו אלע כלל אנ"ש.

ורוח נכאה ב'.

ורוח נכאה גו', און מיט געפאלענעם רוח א.א.ו.

* לכאורה אינו מובן (1) מה מוסיף בזה. (2) למה מרמז
בכותבו גו' דכל ג' הכתובים [משלי טו, יג. יז, כב. יח,
יד) המדברים ברוח נכאה לכאורה אין שייכים לכאן
כלל (ואדרבא אינם לטוב). (3) לפני זה בהכתוב מענה גו'
[המשך מעבר לדף – מלמטה למעלה:] מביא כל הענין
וכאן מרמז ב, גו' ". וי"ל דכוונתו למשלי (יז, כב) ורוח
נכאה תיבש גרם. דגרם ענינו תוקף וקשה להתפייס
(ב"ר ספי"ז. וי"ג כן גם באדר"נ פ"ט – עה"פ עצם
מעצמי) וע"י רוח נכאה יהי' לא רק משיב חמה כ"א גם
שיתפייסו ועוד יותר וכולי האי כו' כמים הפנים וגו'.
וכיון דפשוטו דקט' דהסיום הכתוב אינו בטוב לכן רק
רמז ב, גו' ".

סימן ג

כמ"ש במ"א.

ווי ערקלערט אין א אנדער ארט (להעיר מח"א פמ"א. אבל אין לומר שלזה מתכוון – דא"כ הול"ל [המשך מעבר לדף:] „בלק"א" – כדלעיל בזו האגרת בנוגע לסוכ"ע).

עמוד ד'

הנקראים גופא

עיין ב"מענה" בסוף הפרק

כמ"ש בלק"א

ווי עס שטייט אין לקוטי אמרים ערשטן חלק תניא (אין די הגהה פון פרק ב').

יותר נ"ל שהכוונה לח"ב פ"ח, ט – ששם יש בי נוסף על מש"כ כאן. משא"כ בההג"ה דאדרבא. ואף דבאגה"ת פ"ד (ועוד) מוסיף „ח"ב" על מש"כ „בלק"א" – הוא משום דשם 1 מציין המקום בדיוק וכהסיוס פ"א, משא"כ כאן. 2 – בלא ההוספה ח"ב היו מחפשינ בפ"א דח"א.

עמוד ה'

יש נקבים עד"מ בלבוש העליון המקיף על גופא הם הכלים די"ם.

(אז עפעס וואס פון דעם לבוש און אור מקיף די כלים די"ם זאל אראפ קומען דורך די נקבים אין עולם הזה, אין די פירות פון די מצוות וואס דער מענטש געפינט אין עולם הזה)

והוד והדר וחדוה וכו':

והוד והדר וחדוה וכו'.

* לכאורה השמיט נצח ומהו „וכו". וכנראה זהו ע"פ זח"ב (צח סע"א ורע"ב) – (הובא בצ"צ לתהלים קד, א) – דהוד והדר וחדוה הם נה"י. [ועפמש"כ שם יל"פ ג"כ מה דכתב כאן כינויים אלו ולא נה"י]. ואואפ"ל ד, „וכו" היינו מל' שהיא כולי דכהנ"ל

עמוד א'

וילבש צדקה כשריון וכובע ישועה בראשו.

.. כאטש דער פסוק גייט אויף דעם אויבערשטען .. אבער אזוי ווי א כלי אויפצונעמען (אדער אויפצוטאן) די עינים פון למעלה (וכפי' אדה"ז דע מה למע' – ממד) – זיינען דאס די עינים וואס אידען טוהען למטה א מעין און א דוגמא פון דעם ענין שלמעלה.

וככה הוא מעשה הצדקה:

.. איז דאס גיט צו דער משל אויף דעם נמשל, אז עס איז דא אן ענין פון נקבים, און די קשקשים פרוטות זיינען מגין אויף די נקבים.

כי גדולה צדקה מכל המצות

והיא צדקה איז גרעסער פון אלע מצוות.

עמוד ב'

שמהן נעשי' לבושי' להנשמה הנמשכי' מאור א"ם ב"ה

.. קען מען דורך זיי מקבל זיין דעם גילוי פון גן עדן וואס איז א גילוי אין די בחינה פון אין סוף און בלי גבול – כמשנ"ת לקמן סכ"ט) ..

מבחי' סובב כל עלמין

(וואס דאס איז אן אור וואס איז ניט מצומצם לויט די נבראים זיך מתלבש צו זיין אין א פנימיות גלוי אין זיי, נאר איז אין די בחי' פון סובב און מקיף איבער זיי.

עמוד ג'

ע"י צמצום עצום המבואר בע"ה

דורך א שטארקען צמצום וואס ווערט ערקלערט אין עץ חיים.

עמוד ו'

שבעה"ז הגשמי וכו' א"א להתלבש שום הארה וכו'
כ"א ע"י י"ס הנקראים גופא שבאין ערוך בירידה
לנשמה דילי' – אוא"ס ב"ה –

לזאת חוזר ומאיר אור המקיף וסותם הנקב עד"מ.

. . בכדי די חיצונים זאלען ניט קענען מקבל זיין קיין
יניקה פון די השפעה וואס קומט פון דורך דעם נקב
למשל . .

עמוד ח'

סיכום דכהנ"ל

וזה הוא זורע צדקות מצמיח ישועות.

און דאס איז וואס שטייט אין פסוק דער דאס
פארזייט צדקות דאס מאכט וואקסען ישועות

וככה יאר ה' פניו אליהם

וככה (מכאן – פניית אדה"ז למקבלי האגרת –
נותני הצדקה) יאר ה' פניו אליהם . .

צדקתם עומדת לעד

(ווייל . . דער קרן און עצם פון דעם שחר קומט דאך
ניט אראפ למטה נאר בלייבט איבער לעד אין עולם
האצילות פון וועלכען עס איז שפעטער מאיר צו די
נשמה און דער עיקר וועט דאס נמשך ווערען לעתיד
לבוא . . [בין שורות אלו כתב:] - לתקן ע"פ אגה"ק
סל"ב

[קומט דאך אויס אז אויך אין די מעשה פון צדקה
און גמילת חסדים איז דא דער ענין פון נקבים – און
קשקשים וואס זיינען סותם אדף די נקבים, די
נקבים זיינען דאס די פתיחה וואס ווערט אין דעם
אור מקיף ולבוש עס זאל אראפ קומען און דורך עס
די פירותיהן וואס דער מענש געניסט בעולם הזה,
און די קשקשים זיינען דער אור מקיף . .

וזהו שאמרו רז"ל מצטרפת לחשבון גדול דייקא

און דאס איז וואס רז"ל זאגען אז אזוי ווי ביי א
שריון איז פון יעדער שאל און שאל ווערט מצטרף
צו א שריון גדול, אזוי ביי צדקה . .

אך מי הוא הגורם לירידת האור והשפע לעוה"ז הגשמי מי"ס
הנקראים גופא הוא היחוד הנ"ל

ההוספה "הנקראים גופא" (שלמעלה – דאוא"ס –
א"כ ה"ה באי"ע בעילוי לגבי עוה"ז . . לעיל מבאר

מענה

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א לשאלת הר"י הלוי ויינבערג באגה"ק סימן ג':

מהי ההוספה "הנקראים גופא" (שלמעלה – דאוא"ס – א"כ ה"ה באי"ע בעילוי לגבי עוה"ז בהשאלה
מי הוא הגורם לירידת האור והשפע לעוה"ז הגשמי מי"ס, הלא לעיל מבאר שבעה"ז הגשמי וכו' א"א
להתלבש שום הארה וכו' כ"א ע"י י"ס הנקראים גופא שבאין ערוך בירידה לנשמה דילי' – אוא"ס ב"ה
– , וכו' לפי שכמו שאין ערוך וכו', וא"כ מה שע"ס נקראים בשם גופא מקטין השאלה דמי הוא הגורם
לירידת האור והשפע דיי"ס?.

סימן ד'

וסבת הגלות הוא מאמר רז"ל גלו לבבל שכינה עמהם
וסבת הגלות הוא מאמר רז"ל . .

* אולי צ"ל „כמאמר“

עמוד ד'

מפני שהלביש בחינת פנימית נקודת לבבו בזה לעומת זה
(איז ווייל ער האט אריין געטהאן די
פנימית'דיגע נקודה פון זיין הארץ אין די ענינים,
~~האט ער געפועלט א איז געווארען דער~~ גלות
השכינה – פון זיין ניצוץ אלקי – אין בבל . .
תאות גסות

(וואס זיי זיינען למשל ווי די ערלה הגסה)

ודקות

(וואס זיי זיינען למשל ווי די קליפה דקה . .)

עמוד ה'

ומל ולא פרע כאלו לא מל

ומל ולא פרע כאלו לא מל (יבמות

ומלתם

(. . דעם פארשטעל און צודעק וואס די תאוות
האבען² פארשטעלט און פארדעקט אויף די
נקודה פנימית פון הארץ)

עמוד ו'

ולכן משיח בא בהיסח הדעת לכללות ישראל

(. . און דאס (ביאת משיח) איז די אנטפלעקונג
פון די בחינה פון נקודה פנימית די כלליות'דיגע
(פון אלע אידען) . .

עמוד א'

כתיב צדק לפניו יהלך והול"ל ילך.

(וואס ילך מיינט ער – דער צדק – וועט גיין,
אבער יהלך מיינט דאך ער ווערט מאכען אן
אנדערע זאך גיין . .)

עמוד ב'

אהבה עזה כרשפי אש וכו'.

א שטארקע אהבה ווי פייערדיגע פיונקען און
אזוי ווייטער

היא הנקודה שבפנימיות הלב

ופנימית הלב היא הנקודה שבפנימית הלב
ועומקא דליבא

(ועד"מ כמו במילי דעלמא

און למשל ווי ביי וועלטליכע זאכען פון וועלט
(ניט אין גשמיות'דיגע ענינים (אלקות) עבודת
השם [הקיף תיבת "אלקות" בעיגול כסימן
להשמיטה]

וולע"ז

(וואס אין קדושה עבודת השם זיינען די
ענינים ווי אין דעם קעגענזאץ צו קדושה די
וועלט זאכן, איז אזוי ווי בגשמיות במילי
דעלמא איז דא אמאל אן ענין וואס רירט אן אין
עצם הנפש פנימיות וואס העכער פון דעת) -
עמוד ג-

והיא היא בחי' ניצוץ אלקות שבכל נפש מישאל.

(וואס מצד דעם ניצוץ אלקי וואס איז העכער
אינגאנצען פון דעת און השגה – מצד דעם קומט
די אהבה פון פנימיות הלב וואס איז העכער פון
דעת און השגה) – ועיין ח"א פי"ט.

² אינו ברור לי כוונת ההגהה כאן. המו"ל.

ויציאת השכינה

. . וועט איר/תיקן "יצאיה" ל: יציאה פון גלות
אין די גאולה פון כלל ישראל דורך משיחין זיין
בהיסח הדעת . .

ועולה למעלה לדבקה בו בתשוקה עזה

און איז עולה למעלה נדבק ווערן אין עם מיט א
שטארקע תשוקה.

עמוד ח'

מי שמוזנותיו מצומצמים ודחיקא ליה שעתא טובא

. . און זיין צייט איז בא איהם א זייער ענגע.

לשון פריעה ענין פריעת חוב

ענין פריעת חוב" שנתחייב ונשתעבד לחיצונים
שמשלו בו על נקודת פנימית לבבו . .

(* עיין תקו"ז תל"ז: ודמא דמטיפין מפריעה
למיהב מזונא כו'. ועד"ז תכ"ד בסופו. ועיין

סהמ"צ להצ"צ מצות עגלה ערופה. לבוש ליו"ד
סרס"ה ס"י [לראות בלבוש הל' בדיוק]

עמוד ט'

ואחר כך ישים לדרך ה' פעמיו

. . ואחר כך (ההמשך בפסוק) ישים לדרך ה'
פעמיו" . .

* הל' פעמיו (ובהמשך לזה לקמן פעמינו) –
מציין הצ"צ (לתהלים עה"פ) לד"ה פעמון
ורמון (נדפס באוה"ת תצוה) וז"ש פדה בשלום נפשי
נפשי דייקא

. . נפשי דייקא דהול"ל אותי וכמו,, פדית אותי"
(תהלים לא, ו)

מענה

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א לשאלת הר"י הלוי ויינבערג באגה"ק סימן ד':

על מה שפי' אדה"ז בלשון "פריעה" שהוא ענין פריעת חוב וכו' – הואיל כ"ק שליט"א להעיר מכמה מקומות שמבואר שם ענין נתינת יניקה לחיצוני' כאשר לוקחים מהם דבר שהי' שייך להם, או בענין שיש מקום לקטרג – לתסוס פיהם מלקטרג.

אמנם בכל אלו המקומות מבואר ענין שהחיצוני' יונקים ממנו, דם הפריעה, העפר בו נותנים הערלה, עשן הקרבנות, עזאזאל, נחל איתן, - אבל כאן בהעבודה רוחנית דמילה ופריעה אין מבואר לכאוי' במה היא הפריעת חוב להם? אם משום שצדקה היא בגשמיות שהי' תחלה תחת ממשלת ק"י, הלא כן הם כמה ענינים, קרבנות בעצמם, (לא רק העשן) וכו', - ולומר אשר מאחר שמדבר כאן במי שמפזר מיגיעו, והפיזור לא רק בהסכום שנותן שהוא למע' מיכולתו כ"א גם להמקבלים, שנותן גם לבני"א שאינם מהוגנים, ובזה היא היניקה שלהם – לכאוי' זה דבר רחוק לומר כן?.

כ"ק אדמו"ר שליט"א הקיף בעיגול את התיבות "העפר", "עזאזאל", "נחל איתן" וכתב בצידם בשולי הגליון:

וכן בזה י"ל - דנותן למקום עוני (ולהעיר מב"ב י, רע"א): שכעס כו' בבית האסורין כו' (ועפ"ז יומתק הל' באגה"ק כאן: משמר פי' ביהא"ס)

וכמענה על כללות השאלה:

ולהעיר מאות ב' וביאורו (הקדמת זח"א ב, ב) דאתחזאיו על סטרא בישא ובהמשך ההילולא פ"ו. ובכ"מ.

סימן ה'

עמוד א'

ופי' בזה"ק

. . ופי' בזה"ק (זח"ג קי"ג, ב) משום שנאמר ויהי דוד עושה משפט וצדקה לכל עמו . .

עמוד ב'

להבין ולהשיג איזה השגה כאו"א לפי מדרגתו ולפי מעשיו . . וואס דערפאר ווערט דאס אנגערופען לפי מעשיו.)

נהערה על הביאור מלקוטי לוי יצחק ד"לפי מדרגתו קאי על הנשמות דגעה"ע ו"לפי מעשיו" על הנשמות דגעה"ת תיבת "לפי מעשיו": ראה אגה"ק סכ"ט (קנ, ב) דהלבושים בגעה"ע מרעותא וכוונה ובגעה"ת – דמצות מעשיות ממש וכ"ה בקו"א קנה, רע"א. ובכ"מ. וראה לקו"ת ואתחנן רד"ה וזאת המצוה.

עמוד ג'

ולכן נקרא עולם הבא בשם בינה בזה"ק

(ווייל דארט איז מאיר די ספירת הבינה) אז די נשמות זאלען האבען א השגה און הבנה אין ג-טליכקייט)

(*) המדרג גם בגעה"ת (אף שבערך געה"ע – הוא מל') כי הוא בינה שבעשי (שבמל') ראה אוה"ת ח"ש (קית, א) לקו"ת . . ואתחנן י ב. ובכ"מ

רק שמעט מזעיר שם זעיר שם שופע ונמשך משם לבחינת בינה

(אז עס דארף זיין א ביסל פון איין צמצום און נאך א צמצום . .

עמוד ד'

ולכן נקרא בשם נקודה בהיכלא בזה"ק

. . ולכן נקרא בשם נקודה בהיכלא בזה"ק-
בארוכה בלקו"ת ר"פ ראה ושי"נ)

וזה היא תמונת יו"ד של שם הוי' ב"ה

. . און דאס איז א די תמונה פון דעם אות י' פון שם הוי' ב"ה (וואס די תמונה דער געשטאלט פון דעם אות י' איז דאך א נקודה, וואס" דאס איז מרמז אויף די נקודה און ספירה פון חכמה . .

(*) תמונת האות מורה על ציור ההמשכה וההתגלות כו' (הגה ברפי"ב דשעהיוה"א)

עמוד ו'

אין הטבע ולא השכל נותן ליציאת מבטא ארבע חלקי שינויי ביטוי אותיות אלו על פי שינויי תנועת השפתים שמתנועענות בהבל אחד וקול אחד הפוגע בהן בשוה

. . זאל דער מענש מכוון זיין אנדערש צו באוועגען די ליפען וועלנדיג ארויסריידען א בית און אנדערש זיי באוועגען ווען ער וויל ארויסריידען א ו' ע"ד הקולות מהכינור ע"י הכאה באצבע על הנימין כו' (המשך תרס"ו ע' תמז)

עמוד ט'

ואח"כ נחלק לכ"ב הברות

און נאכדעם ווערט דאס פאנאנדער געטיילט צו
אין צוויי און צוואנציג אויסשפראכען

אחה"ע מהגרין גיכ"ק מהחיד כו'

אחה"ע מהגרין,

(*) שינוי הסדר (בס' קארף שי')³

³ הכוונה להערת כ"ק אד"ש בס' לקוטי ביאורים (קארף) "טעם שינוי סדרן אחה"ע ולא אחה"ע כסדר הא"ב" - הועתק (בשינויים קלים) מקובץ לייבאוויטש חוב' יא [ומשם לאג"ק ח"ב ע' קיז].

עמוד ט"ז

וכ"כ בתקונים שהיו"ד הוא באצי' כו' וה' תתאה מקנת בעשיה

וואס די פיר (פרצופים פון אצילות) אותיות פון שם ה' דאס איז די אלקות פון די ד' עולמות: ועפמשנ"ת בח"א פל"ט אין אצילות איז . .

עמוד י"ח

היא מקור ה' מאמרות

. . דאס איז דער מקור פון די ניין מאמרות [אחרי תיבת "דער" הכניס:] ← [צע"ג אם אפ"ל כפי' דבה"א בראם – לאחר שכתב ישנו המאמר דבראשית ברא גו'! , שלכן הוא מקור רק לט' מאמרות! – איך למדו בתו"ת?

כי אדם אין לעבוד כו'

. . כי" אדם אין לעבוד וגו' ווייל עס איז דאך נאך ניט געווען דער מענש וואס ער זאל עובד זיין און פועל זיין טאן די אתערותא דלתתא . .

(* לכאורה מאי קמ"ל? וי"ל דטובא קמ"ל – שולל אתדל"ת גם דנשמות, ומכריח זה מקרא דאדם אין גו' ועפ"י תומתק ההדגשה ,,אתדל"ת כלל".

כי חפץ חסד הוא ועולם חסד יבנה וזהו בהבראם באברהם כי חסד לאברהם כו' כו'.

. . און דאס איז וואס חז"ל זאגען אויף דעם פסוק בהבראם באברהם אז בהבראם איז די אותיות באברהם כי חסד לאברהם" [סימן בחץ למעבר לדף:]

ג"פ חסד, כי צ"ל אתדל"ע מצ"ע שיתהוו (1) עולמות שלמע' מהשתל' – שישכיל ,,נפלאות חכ" (במשל דאדם התחתון דלעיל – כי מהוע"צ הנשמה פשוטה אלא שהכחות כלולם בה – ראה ח"א פנ"א 2) ע"י חפץ תענוג חסד (שבתענוג – חפץ), (2) עולם האצי' – שכלו ומח' (שבמשל) ע"י עולם חסד יבנה (ז"י הבנין – ספי' דאצי' 3) ביי"ע ועד עוה"ז – ,,מצמצם כו' באות כו'" (שבמשל) ע"י בהבראם (בריאה כו')

חסד (שנמשך וניתן) לאברהם. וי"ל שלכן מוסיף בזה ,,זהו" בהבראם – כי רק זה באתגליא

ולמטה (ובפרטיות) יותר (וראה ח"א רפמ"ט): חפץ (עתיקא – בבינה) חסד הוא (בריאה – בורא חשד) – ה' ראשונה, עולם חסד יבנה (יצירה – עולם ,,המדות" – וא"ו, בהבראם באברהם כי חסד כו' (עשי' – ראה לקמן סט"ו) – ה' אחרונה

אך אחר בריאת האדם לעבדה כו'

. . אבער נאך די באשאפונג פון דעם מענש וואס זיין ענין איז "לעבדה" באארבייטען דעם גוף און ממשיך צו זיין המשכות דורך זיין אתערותא דלתתא . .

הוא באתדל"ת בצדקה וחסד

בצדקה וחסד (בתחלת האגה"ק צדקה לחוד. מכאן ואילך כמה שינויים: צדקה וחסד, גמ"ח, צדקה וחסד, צדקה וגמ"ח וכו')

עמוד י"ט

הנמשך כמים ממקום גבוה למקום נמוך

(וואס די טבע פון וואסער איז אז עס ווערט נמשך פון א הויכען ארט צו א נידריגען, אזוי איז אויך נמשך דער חסד עליון וואס איז געגליכען צו וואסער)

וז"ש אל יתהלל חכם בחכמתו כו' כ"א בזאת יתהלל כו' כי אני ה' עושה חסד כו'

. . נאר מיט דעם זאל ער זיך רימען דער וואס רימט זיך גו' (השכל וידוע אותי (שג"ז חכמה ואדרבא עיקרה) און פירט אויס זיך שמשכיל באופן) כי (אז) אני ה' – דער אויבערשטער – טוט חסד און אזוי ווייטער, (מיינט דאס צו זאגען אז זיך איז די חכמה [תחלה מחק תיבת "אז"], ואח"כ ביטל המחיקה ושינה הסדר שיהי' כתוב "די חכמה איז" ווערט גערימט צו ווערען ווען זי פועל'ט חסד – דאן ווען עס איז דא דערמיט דער חסד וואס דאן איז ה' עושה חסד)

התיבות "דעביד" וסימן קו מהם להערה
בתחתית העמוד:]

לכאורה פשוט דצ"ל "עביד". וראה זח"ג שם
(קיב, ב).

דעביד דייקא

(דער ווארט) "דעביד" איז דא בדיוק,

עמוד כ"ב

בצדקה וחסד תתאה מעורר חסד עליון . . כדי להשפיע
לעולם העשי'

(איז דאס דער דיוק הלשון דעביד וואס שטייט
אין ספר הזהר אנשטאדט דער לשון דעושה
עשי', ווייל דורך דעם מעשה הצדקה איז ער
ממשיך אור אין סוף אין עולם העשי'),

ועד"מ להבדיל הבדלות אין קץ כמו שאדם אינו מדבר אלא
לאחרים (ולא כשהוא בינו לבין עצמו) ואז מצמצם שכלו
ומחשבתו בדבורו אליהם והמשכילים יבינו:

[סימן מכאן ועד סוף הפסקא:] ועד"מ להבדיל
הבדלות לאין קץ כמו שאדם אינו מדבר אלא
לאחרים, און על דרך משל להבדיל הבדלות אן
א ברעג, ווי א מענש רעדט ניט – נאר צו אנדערע
(ולא כשהוא בינו לבין עצמו) און ניט ווען ער איז
פאר זיך אליין, ואז מצמצם שכלו ומחשבתו
בדבורו אליהם, און דאן איז ער מצמצם זיין
שכל און זיין מחשבה אין זיין ריידען צו זיי.
והמשכילים יבינו, און די משכילים וועלען
פארשטיין.

[וסימן בחץ לתחתית העמוד ושם כתב:]

לכאורה: (1) מה חסר לולא סיום זה, (2) פי'
„והמשכילים יבינו“ – מה? (3) מה מוסיף
בהמוסגר בחצע"ג ועוד

ואולי י"ל (בנקודה עכ"פ): אינו מובן כלל – מהי
השייכות דכל הביאור לענין שמו של הקב"ה?
ה' ראשונה – היא גילוי וכו' דהיו"ד כנ"ל, וא"כ
מהו ההכרח דוא"ו וה' תתאה? ולמה אינו
מוכרח בעוה"ב? אמרז"ל עד שלנבה"ע (לא
עוה"ב ולא עוה"ז) הי' הוא ושמו בלבד – וע"פ

כי החסד הוא הממשיך חיי החכמה למטה

ווייל דער חסד (וואס דער מענש טוט, וואס דורך
דעם איז ער דאך מעורר און ממשיך דעם חסד
שלמעלה וואס אז אני ה' עושה חסד דמשפט
וצדקה בארץ - שבעשי')

עמוד כ'

נשמות ת"ח העוסקים בתורה כל ימיהם

. . נשמות פון תלמידי חכמים וואס זיינען עוסק
אין תורה אלע זייערע טעג (וכל השאר נכללים
במין הב' – ולכן ל"נ בהב' – כל ימיהם)

הרי גם ת"ח צריכים לעסוק בנמ"ח כמארז"ל שאפילו תורה
אין לו

. . איז ווי אזוי זאגט דער אריז"ל אז עס איז דא
דער סג מין נשמות וואס זיינען זיך עוסק אין
תורה אלע זייערע טעג?

עמוד כ"א

לא די באתערל'ת של ת"ח העוסקים מיעוט ימיהם בצדקה
וגמ"ח

איז דאס ניט גענוג (אבל מוכרחת היא – כי
ההמשכה צריכה לעבור דרך ברוי"צ) דורך די
אתערותא דלתתא פון תלמידי חכמים וואס
זיינען עוסק בלויז א מיעוט פון זייערע טעג אין
צדקה און גמילת חסדים . .

ובזה יובן למה נקרא הצדקה בשם מעשה

ובזה יובן* למה נקרא הצדקה בשם מעשה

* לכאורה אינו נוגע כ"כ כאן (כ"א סי"ב).
ויומתק עפמ"ש"כ הרמ"ז (ניצוצי אורות בזח"ג
שם).

וזהו דקדוק לשון זוה"ק מאן דעביד שמא קדישא

וזהו דקדוק לשון זוה"ק מאן עביד שמא
קדישא, און דאס איז דער דקדוק פון דעם לשון
פון זהר הקדוש וואס ער איז מדייק צו זאגען
דעם לשון דעביד שמא קדישא . . [חקיף את

הנ"ל מהו ענין ג' אותיות אחרונות דהשם?
ועוד.

וע"ז מבאר די שנו בינו לבין עצמו (אלא
שה,,אחרים" יודעים עד"ז כש,,מדבר"
,,אליהם"). שצ"ל צמצום ,,שכלו ומח" (רק)
בדיבורו אליהם, שישנו ,,בינו לבין עצמו" – ב'
ענינים (שמו והוא – אבל גם שמו ,,בלבד"),
שגם ח"ע – הוא שם, וכו'

והמשכילים יבינו (כ"ז, ואיד) ששם ג"כ א"צ
בינו לבין עצמו כו' – וככהנ"ל בדיבור

שייך לעמוד כ"ב

[הר"י הלוי וויינבערג הקליד וערך את הגהת
כ"ק אדמו"ר שליט"א בענין "בינו לבין עצמו"
באידיש באופן שראוי למסרו בשיעור, והכניס
את הטיוטה של דפים אלו להגהה, וצירף
בראשם פיתקא המבארת את כללות שאלותיו
בזה, שגם פיתקא זו עצמה הואיל כ"ק אד"ש
להגי' ולתקן וכו', כדלקמן].

דער רבי שליט"א באמערקט דא, (1) וואס פעלט
דא אן דעם סיום (וואס דער אלטער רבי איז
מסיים מיט עד"מ ביים מענטש וואס ער רעדט ניט
נאר צו אנדערע א.א.וו.), (2) וואס מיינט ער מיט
דעם וואס ער זאגט והמשכילים יבינו - (וואס
איז דא געבליבען צו פארשטיין און וואס נאר
משכילים וועלען עס פארשטיין) (3) וואס גיט ער
צו מיט דעם מוסגר אין חצאי עיגול (וואו וואו ער
זאגט אז ניט ווען ער איז בינו לבין עצמו – פאר
זיך אליין דאן רעדט ער ניט) – גם: לכאורה הי'
צ"ל "ולא כשהוא בעצמו" או "לבדו", וכמש"נ
ויותר יעקב לבדו.

און פילייכט קען מען זאגען – זאגט דער רבי
שליט"א – (און עכ"פ אין קיצורדיגען אופן פון א
נקודה): עס איז דאך כלל ניט פארשטאנדיג –
וואס איז די שייכות פון דעם גאנצען ביאור
וואס דער אלטער רבי האט דא מבאר געווען
(דעם סדר פון די התהוות פון עולם הבא און
עולם הזה, אז פסק עולם הבא ווערט נתהווה
דורך די התגלות פון די יוד פון שם הוי" – חכמה
– ווי זי ווערט נתגלה אין די ה' ראשונה – אין
בינה, און די התהוות פון עולם הזה איז דורך

דעם צמצום אז עס זאל אראפקומען פון די יוד
– פון חכמה – ביז אין די ה' אחרונה, דער ענין
פון הבל און דבור) וואס איז די שייכות פון דעם
גאנצען ביאור צו דעם ענין פון ויעש דוד שם ופי'
הזה"ק ע"ז, דער ענין פון שם פון הקב"ה
ואומר ע"ז ויבן בהקדים כו' (ער זאגט דאך אז
דורך דעם ממשיך זיין פון חכמה אין די ה'
אחרונה דורך מעשה הצדקה – אין עבד שמא
קדישא מאכט ער דעם שם (שם) קדוש פון דעם
אויבערשטען, אין פלוג דער ענין וואס ער איז
מבאר איז דאס א סדר פון המשכה אין עולמות
, אבער וואס פאר א שייכות האט דאס צו דעם
שם פון הקב"ה (?), אויך איז ניט פארשטאנדיק
– די ה' ראשונה איז דער גילוי און התפשטות פון
די יו"דווי ער האט פריהער געזאגט, און אויב
אזוי וואס איז דער הכרח פון די ו' און די ה'
תתאה (אין דעם שמו של הקב"ה)? און אויב עס
איז יא מוכרח (כמשנ"ת שכל המשכה צ"ל ע"י
צמצום והתפשטות המשכה והתפשטות) –
פארוואס איז דאס ניט מוכרח אין עולם הבא
(וואס ווהרי מפרש באגרת זו אשר עולם הבא
איז דאך די התהוות בלויז פון די י' מיט די
התגלות פון ה' ראשונה).

נאך א זאך – רז"ל זאגען דאך עד שלא נברא
העולם, איידער עס איז באשאפען געווארען די
מציאות פון עולם (איידער עס איז נאך געווען
עולם הבא און עולם הזה) הי' הוא ושמנו בלבד,
איז שוין דאן געווען שמו היינו כל הד' אותיות
– און לויט ווי דער אלטער רבי האט דא
ערקלערט, וואס זיינען די דריי אותיות אחרונות
פון דעם שם? (ווייל דא האט ער דאך מבאר
געווען אז זייער ענין איז די התגלות אויף די
באשאפונג פון עולם הבא און עולם הזה איז ווען
עס איז נאך נישט געווען ניט עולם הבא און ניט
עולם הזה – וואס זיינען דאן די דריי אותיות פון
דעם שם ?)

און אויף דעם איז דער אלטער רבי דא מבאר
(מיט דעם סיום פון דבור ועד"מ כו') אז דער
ענין השם איז דא בינו לבין עצמו עס איז דא
דער ענין פון המשכה ,,בינו – לבין עצמו"
ניט נאר (כמו שהי' צ"ל לכאורה ,,ולא כשהוא
(ב)עצמו" די ,,המשכה" צווישן בינו לבין עצמו
איז אבער ניט מדבר (בגילוי כזה). באופן
דמדבר קומט עס

אם אינני טועה בפירושו (כפי שרשמתי בההעתיקה המצו"ב), כי הי' אצלי אופן אחר בפירושו שגם "בבינו לבין עצמו" ישנם ב' האופנים בלי הצמצום דדבור ועם הצמצום ד"בדבורו אליהם" (בהגילוי שבשביל העולמות והשייך להעולמות).

ובפרט בסיום דברי ק' "ואיך לניקד את השי"ן השנית בציר"י: [ששם – כמו ענין הדבור – ג"כ א"צ בינו לבין עצמו", אם הנקודות בתיבת "ששם" הוא כמו שכתבתי בההעתיקה בסגול וקמץ, (אשר אז אין מובן אצלי שלכאן אין זה דבר נוסף כ"א נה שנתבאר בדברי ק' הקודמים), אז [סימן בחץ ובעיגול לתיבות: [שהנקודות בצרי והכוונה שענין השם ג"כ א"צ בינו לבין עצמו (דהיינו במדרי' יותר עליונה בינו לבין עצמו שלמע' מענין השם).

נאר די צו "אחרים" וקודם לזה הוא באופן המשכה וגילוי ד,,שכלו ומח" – אלא שהאחרים דערווייסען זיך פון דעם (שכל ומח) ווען ער איז "מדבר" "אליהם" . .

און דאס זאגט ער אז משכילים וועלען פארשטיין (דאס אלץ ווי למעלה בינו לבין עצמו – העכער פון עולמות – איז אויך דא דער ענין השם, נאר אן דעם צמצום פון דבור) און ווי, ששם ג"כ א"צ בינו לבין עצמו כ"א אז דארט דארף מען אויך ניט (דעם ענין הצמצום – ביי דעם שם) ווען עס איז בינו לבין עצמו, און ווי דאס איז אלץ ערקלערט געווארען ביי דעם ענין הדבור . .

פיתקא

הביאור שהואיל כ"ק להוסיף לסיום אגה"ק סי' ה', ושנכתב באופן של נקודה, אין ברור אצלי

סימן ו'

עמוד א'

ששכר זריעת הצדקה היא מדת אמת

נאר אז דער שכר וואס ער באקומט דערפאר איז
אן אמת'

ושבחה דקוב"ה מסדר נביא כו' כמ"ש בזה"ק

און דער שבח פון דעם אויבערשטען איז דא דער
נביא מסדר ווי ער זאגט אין זהר הקדוש ח"ג
קלא, ב

וכי אין אמת ביעקב ח"ו עד שהקב"ה יתן לו מלמעלה

צי דען איז ניטא קיין אמת ביי יעקב ביז דער
אויבערשטער וועט עס איהם געבען [תיקן
"מלמעלה" ל: מלמעלה?]

עמוד ב'

אך הנה מודעת זאת

אך הנה מודעת זאת*

* להעיר מח"א פמ"ה.

כי כל שפעם וחיותם אינו רק מזיו והארה מאות אחד משמו
יתברך

ווייל זייער גאנצע שפע און חיות איז נ"ט – נאר
בלויז פון א אפשטראל און א הארה פון איין
אות פון זיין נאמען יתברך

עמוד ו'

לפי שחיות כל ימות עולם הוא רק מבחינת המלך כו' וכמ"ש במ"א

וכמ"ש במ"א און ווי ערקלערט אין אן אנדער ארט: (להעיר משהיחזה"א
פ"ז. אבל אפ"ל שהכוונה ע"ז - כי אז הי' מפרש זה, וכדלעיל "פמ"ש
בלק"א ח"ב". ואכמ"ל).

– הוספה –

מענה על שאלה באגה "ק סי" יט

עוֹטָה אור כשלמה וגו'. הנה בלקוטיו תורה של הארזי"ל פ' כי תשא ופ' ויקרא כתב כי השגת מרע"ה לא היתה בבחינת פנימיות דחכמה עילאה הנקרא אבא דאצי"

עיי"ש היטב איך ללמוד כהנ"ל באגה"ק ממש"כ בלקו"ת, ואיך שנלמד דוקא בצירוף הנא' בכ"ת ובויקרא.

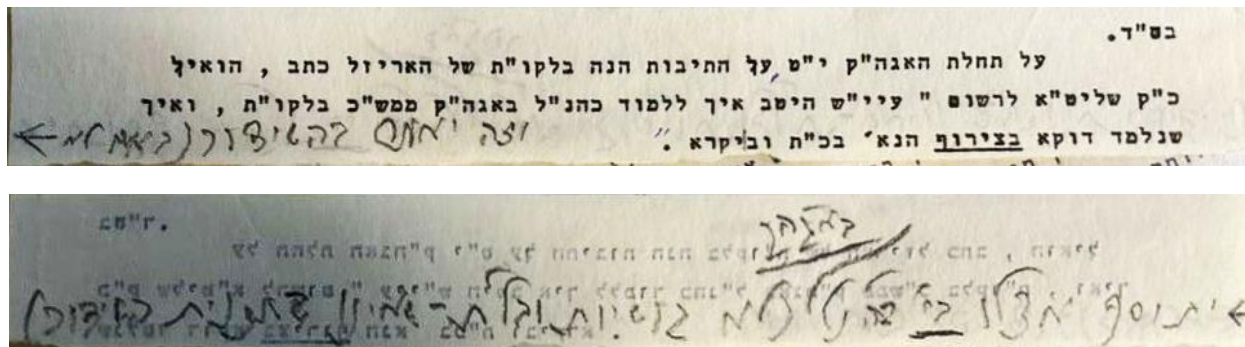
מענה

בס"ד.

על תחלת האגה"ק י"ט, על התיבות הנה בלקו"ת של האריזל כתב, הואיל כ"ק שליט"א לרשום "עיי"ש היטב איך ללמוד כהנ"ל באגה"ק ממש"כ בלקו"ת, ואיך שנלמד דוקא בצירוף הנא' בכ"ת ובויקרא."

[כנראה חתך רבינו את השאלה, והואיל לרשום:]

וזה יאמר בהשידור (באם לא יתוסף אצלו בי' בהנ"ל באגה"ק (לא קושיות ובל"ת – שאינו בתכנית השידור)

לזכות
החתן הרה"ת יהושע
והכלה ברכה חנה
שיחיו
סלאווין

•

יה"ר שיבנו בית בישראל
בנין עדי עד על יסודי התורה והמצוה
כפי שהם מוארים במאור שבתורה
זוהי תורת החסידות
לנחת רוח כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו